

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూన్ నెల 3-వ తేది గురువారము

No 54

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర వైశాఖమాస బహుళ సప్తి. ౭.

సంచిక ౫౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తోలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

శ్రీ నందా శ్రమము, బందరు.

ఆంధ్రదేశమున నిమ్మజాతి విద్యార్థులకై వసతి గృహమును పాలకులు బందరులో గత సంవత్సరమునుండి స్థాపనచేయించి మాచే నిర్వహించుచున్నారు. సూతన సంవత్సరమునకు రాగల జూన్ నెలనుండి నిర్వహించుటకు కావలసిన ధన సహాయమును మంజూరుచేసిరి. వసతి గృహమున యెప్పటియట్లు 50 మంది విద్యార్థులకే ప్రవేశముండును. స్కూలు జీతములు మూడవ ఫారమువరకు విద్యార్థులు భరింప నక్కరలేదు. నాల్గవఫారమునుండి పైబడ్డ విద్యార్థులు సగము జీతములను వారే యిచ్చుకొనవలసి యుండును. చేరదలచిన నిమ్మజాతి విద్యార్థులు జూన్ 5 వ తేదీ లోపల తమ స్థితి గతులను దెల్పుచు, వయస్సు, తరగతి, కులము, మతము మొదలైన వివరములతో యీక్రింద దెలుప బడిన వారలలో నెవ్వరిద్వారానైన తమ దరఖాస్తులను సంపుకొనవలెను.

- (1) జిల్లా లేబరుఆఫీసరు, (2) లేబరు కో ఆపరేటివు ఇన్స్ పెక్టరు, (3) గ్రామ మునసబులు, (4) శాసనసభ్యులు, (5) నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘములు.

మరా:—నాల్గవతరగతికిగాని, క్రింది తరగతుల విద్యార్థులకుగాని ప్రవేశ మివ్వబడదు.

బందరు,
27-5-26.

వే! రాంజీరావు,
హాసరీ సూపర్వైజరు.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బు బిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

2039

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే

లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

కౌను థియేటరు 2253

2-6-26 బుధవారము నుండి 4-6-26 శుక్రవారము వరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు. సా॥ 6-15 గం, రా॥ 9-30 మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు మేరి డోరో

“మెయిడ్ ఆఫ్ మిస్సిరిలో” నున్నది

ప్రదర్శించబడును

6 రిల్లు గలది. అనేక ఇతర ఫిల్ములు కూడ చూపబడును

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదజ్జా డాది

భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథార్థ రామాయణము

హరికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, శీతాకళ్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సేవకము, సామ్రాజ్యస్థితియను నాతాస్వములు. హరికథాకాలక్షేపములకుం బంకివచ్చును. దీనివల పోస్తేజీగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 112

కావలయును

సెకండరీగేడ్, హయ్యర్గేడ్, లోయర్గేడ్ ట్రైనింగైనవారును, స్కూల్ ట్రైనేజ్ క్యాండిడేట్లును మా బోరు పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయులుగా కావలయును. వేతనములు వారి వారి సామర్థ్యములను, యోగ్యతలనుబట్టి యియబడును. దరఖాస్తుదారులు వారి వారి దరఖాస్తులను 30-6-26 వ తేదీ లోగా మా ఆఫీసుకు పంపించుకొనవలయును.

గుమ్మడపు మెకటరంగారావు, టి. ప్రెసిడెంటు. నందిగామ తా॥కాబోర్డుఆఫీసు, నందిగామ, 1-6-26

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం. జూన్ నెల 3-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 49 0 0 మొదలు 56 0 0 వరకు		
లియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 48 గలవి రు 12 8 0	18 0 0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 0 0	15 0 0	
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0	16 0 0	
రాగులు ర 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0	9 0 0	
మత్తలు ,, ,, 20 0 0	24 0 0	

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 8 0	12 8 0	
నెలగలు ,, డిటా ,, 12 8 0	18 8 0	
నెలలు ,, డిటా ,, 14 0 0	15 0 0	
మినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0	18 0 0	
ఉలలు ,, ర 164 ,, 8 8 0	9 0 0	

3. నూనెపప్పులు.

మత్తలనూనె బా 1-కి ,, 150 0 0	152 0 0	
నెయ్యము 1-కి ,, 14 0 0	25 0 0	
కొండాపురం నెలగపప్పు బా 1-కి ,, 59 0 0	62 0 0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55 0 0	58 0 0	
నెలగనూనెగానూనె బా 1-కి రు 128 మి. కానూనె 124 0 0		
అముదము బా 1-కి ,, 89-0-0	90 0 0	

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపప్పు బా 1-కి ,, 75 0 0	80 0 0	
మారపప్పు ,, ,, 80 0 0	85 0 0	
మిరపకాయలు(గంటూరివి) బా 1-కి ,, 122 0 0	133 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40,45		
కాళహ పిపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
లెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి ,, 28 0 0	54 0 0	

5. ఇనుము.

వట్టారకం బా 1-కి ,, 81 0 0	88 0 0	
వడరం ,, 82 0 0	86 0 0	
రవుండు ,, 80 0 0	81 0 0	

6. లోహములు.

చెండి 100 కులంకు ,, 68 0 0	72 0 0	
బంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0	21 8 0	
చవరము 1-కి ,, ,, 13 8 0		
ఇక్రడి బా 1-కి ,, 264 0 0	268 0 0	
రాగి డిటా ,, 260 0 0	266 0 0	

7. దూది.

బొంబాయి బారన 1-కి రు 800 0 0		
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 0 0		

8. నూలు.

పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 5 14 0		
మాళయేనుగ నెం 20 ,, 7 8 0		
నెం 20 పెట్టె సింహం యీటె ,, 7 14 0		
నెం 22 ,, ,, 8 0 0		
నెం 12 1/2 పెట్టె పర్మగు ,, 6 7 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 6 14 0		
నెం 12 1/2 అలెన్సు ,, 5 14 0		
నెం 12 1/2 పాండిచేరి ,, 6 4 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 6 6 0		
నెం 12 1/2 న్యూకాట్ ,, 5 12 0		
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాట్ ,, 6 0 0		
నెం 10 1/2 కోయంబూరు ,, 5 8 0		
నెం 12 1/2 ,, ,, 6 4 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 6 10 0		
నెం 12 1/2 గోక ,, 6 0 0		
నెం 20 గోక ,, 7 7 0		
నెం 12 1/2 న్యూచెయిన్ ,, 5 8 0		

జరుగగల మహాసంగ్రామము

బ్రిటిషువారి వాగ్దానములే కారణముగ నుండును

[హర్షభట్ట వైదు బాతిమగారు మాంచెట్టరు లంచమట్టబ్బు నం దొసగిన ఉపన్యాసము ఈదిగుట ప్రకటింపబడినది]

లోకశాస్త్ర సంధి పదుదేశములు ప్రకటించుచున్నను, బ్రిటిషువారి బాధ్యతను హెచ్చించినది ఈసంధి ననుసరించి బ్రిటిషువారు ఇతరదేశములకు ఎన్ని విధములూ సహాయమొనర్చు నలసినదా రగుచున్నారో బాధ్యతలనిర్ణయముకూడ అప్పట్లముగ నుండుటచే సందేహములకు అవకాశ మేర్పడుచున్నది ఈకారణములవల్ల రాజోపుతరమున విరోధా మహాసంగ్రామముకన్న మిగుల హాళిమగుయుద్ధము ఏర్పడెదమన్న బాధ్యతలు వాగ్దానములు అప్పట్లముగ నుండుటచేతనే కడచిన విరోధాసంగ్రామముననే తేలికమునకు అధికముగ నష్టము కలిగెను మిత్రముండలికి అన్ని విధముల సంగ్రామముగ తోడ్పడుచుండుటచే ధనప్రాణా వ్యయములను ఇంగ్లండు అధికముగ భరింపవలసినవైనను లోక శాస్త్రయంత్రుగాని కత్పూర్వముగాని గావింపబడిన సంధిపత్రముల యందు ఇంగ్లండువారి బాధ్యతలు వివరింపబడిన గాని ఇతరదేశములు ఇంగ్లండునకు తోడ్పడవలసినవిధము నిర్ణయింపబడలేదు. కడచినసంగ్రామమున మిత్రముండలియంతయు పట్టుదలతో పని చేసియుండిన యుద్ధ మంతకాలము జరిగియుండెను యుద్ధము నందు రెండుపక్షముల నైస్యములు అవలంబింపవలసిన విధానము నిర్ణయింపబడి అన్ని వాక్కులు ఆనిర్ణయముల ననుసరించి ప్రవర్తించుట ప్రపంచమునకు లాభకరము యుద్ధముచేయని ప్రజలపై వాయువిమానములనుండి బాంబులను విసరివైచుట యుద్ధముచేయువారు విపర్లంపవలసిన అంశములలో ముఖ్యమైనది

విరోధామహాసంగ్రామమున ఇంగ్లండు తనకీ క్రికి మించిన విధమున మిత్రముండలికి సహాయమునగుటచేతనే యుద్ధానంతరము మనము ఇన్ని ఇబ్బందుల ననుభవించువలసి వచ్చెను. అన్ని యుద్ధరంగములందును అన్ని విధములతోడ్పడ ఇంగ్లండు యత్నించెను ఈ దేశమునకు, దూరదృష్టి అనుభవము లేకుండుటయు ఇందులకు కారణము ఖర్చు ఏమునో స్పష్టముగా గ్రహించినవిషయము కాక కార్యమునకు గడంబుట విచేతము యుద్ధము జరుగుటకుపూర్వము యుద్ధమునకు సంబంధముగ నుండుట నిష్పత్తియొజనము విరోధాఖండమునందు యుద్ధమేర్పడిన, మిత్రముండలికి ఇంగ్లాండు రెండువిధముల సహాయము ను నర్పించుచున్న పాతల కంబరికి నైసికత్వ గ ర పి గొప్ప నే న ను పం ప వచ్చును లేకున్న నావికాదళమును మాత్రమే సహాయముగ ఇవ్వవచ్చును నావికాదళమును మాత్రమే యుపయోగింప దీర్చానించిన ఖర్చు తగ్గుటయేకాక ప్రజాపక్షము కూడ తగ్గును ఇంగ్లాండు పరిశీతల ననుసరించుచున్న నేన సంపుటకన్న నావికాదళమున సహాయమొనగుటయే అన్ని విధముల లాభకరమని చెప్పక తప్పదు ఈవిషయమును మనవారు గుర్తెరుగుటలేదు కడచిన యుద్ధమున ఇంగ్లాండు అన్ని విధముల తోడ్పడుటకన్న నేననో నావికాదళమునో సహాయమొసగ నిర్ణయించుకొనియుండిన ఇన్ని ఇబ్బందులు కలిగియుండవు యుద్ధముకూడ ఇంత కాలము జరిగియుండెను. యుద్ధసమయమున ఇంగ్లాండునుండి నేనలను అధికముగ సంపుటకు నీలులేదని బ్రిటిషువారు ప్రాప్తముగ స్పష్టముగ తెలిపియుండవలయును. ప్రెంచివారపక్షము శీలపై జరుగవలసిన యుద్ధమునకు సంగ్రామముగ అన్ని ఏర్పాటులు తామే చేసికొనియుండెడివారు

ఇప్పుడేవిషయములగురించి చర్చ సలుపుటకు కారణమే యని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఇంతవరకు మనము గావింపిన తప్పులను మనము గుర్తెరుగుచున్నాము. మరల ఇట్టి తప్పులనే మనము చేయవచ్చును లోకశాస్త్ర సంధిపత్రము భయకారణముగ నున్నది ఈ సంధిపత్రమును ఆచరణయందుంచునప్పుడు ఇబ్బందు లేర్పడును. విరోధాఖండమునందలి దేశములకు ఇంగ్లాండు అన్ని విధముల తోడ్పడుచుండ వలయునను సిద్ధాంతమును ఈ సంధిపత్రము నూచించుచున్నది ప్రాప్తమువారు జర్మనీని ఎదిరించిన ఇంగ్లాండు జూర్నీకి తోడ్పడవలయును జర్మనీ ప్రాప్తమున ఎదిరించిన ఇంగ్లాండు ప్రాప్తమువారికి తోడ్పడవలయును. కాని ఇంగ్లాండునకు సహాయపడవలసినవా రెవరో స్పష్టపరచబడలేదు సంధిపత్రమును తయారుచేసిన వారికి విషయమే తోచలేదు ఈ సంధిపత్రము ననుసరించి మనము ఇతరులకు తోడ్పడ వాగ్దానమొసగితిమి గాని ఇతరులు మనకు తోడ్పడవలయునను వాగ్దానమును గ్రహింపలేదు మరియొక విషయము ఇతరులకు మన మిచ్చిన వాగ్దానములు కూడ స్పష్టముగలేవు పార్లమెంటువారుకూడ ఈ విషయమును పరియగుచున్నట్టి చూడలేదు ఇందులకు మనమాతియొక్క గర్వమే కారణము కాని రాజోపుతరము వారి బాధ్యతలను అధికముగ చేయుట ఉచితము కాదనువిషయమును గుర్తెరుగవలెను

ఈవిధాన పరిశీతల సంతకమిందించుటకు కొన్ని నూచనల నొసగడను ప్రతిజాతివారును తమరాష్ట్రమును నేలపై జరుగుయుద్ధము సందర్భమున తామే రక్షించుకొనవలయు నను సిద్ధాంతమును ఎల్లరు అంగీకరింపవలయును నావికాదళము యుద్ధమునందు విజయము కలుగజేయుకాలము పోయినది వాయువిమానముల బలముపై యుద్ధవిజయము ఆధారపడియుండును కావుననే రాష్ట్రములసరిహద్దులనిర్ణయము నిష్పత్తియొజన మగుచున్నది

వాయువిమానవిజయములను సంగ్రామముగ రద్దుచేసి నేనను నావికాదళమునకు తోడుగ కొన్ని వాయువిమానములను మాత్రమే ప్రతిదేశమువారికి మండువలయునని నిర్ణయించిన లాభముండునా అనువిషయమై ఆలోచించవలయును అప్పట్ల యుద్ధముచేయని పాతలపై వాయువిమానములనుండి బాంబులు వేయుట అసాధ్యముగను ఆయుధనిర్ణయముసభవారు ఈవిధమున తీర్మానించి, తీర్మానమును ఉల్లంఘించరాజ్యములను దరించుటకు నానాజాతిసమితివారికి గొప్ప వాయువిమానదళము నొసగిన, ప్రపంచకాంతిస్థాపనమునకు అనుకూలముగ నుండునని నా అభిప్రాయము.

ఆరోగ్యశాఖ-మద్యనిషేధము

మంత్రిగారివద్దనున్న ఉత్తరప్రతికృత్యుత్తరములు ప్రకటింపుడు

రాజగోపాలాచారిగారి సవాలు

సి. రాజగోపాలాచారిగారు స్వరాజ్యపత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు —

జస్తిశుపత్రికలో ప్రకటింపబడిన ఉపన్యాస భాగముల నుదహరించుచు మీరు మే 29 వ తేదిన విమర్శించియుండిరి ఆ ఉపన్యాసమే నిజముననో మద్యనిషేధ ప్రచారముగూర్చి హెచ్చరికపరులకు (ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులు) మంత్రిగారింజిన ప్రభుత్వ ఉత్తరువు ఉద్యోగులు రాజకీయ పథలలో పాల్గొనకుండ వారిండుటకుద్దేశింపబడినదే కాని, మద్యపాన దురాచారముగూర్చి ప్రజలకు హితము గరుప వాటంకపెట్టుటకు గాదని, సానిక ప్యపరిపాలనకాఖామంత్రిగారు సమర్థించుకొనుచున్నారని దలంపవలసియున్నది ప్రభుత్వ ఉత్తరప్రతికృత్యుత్తరముల ప్రకటించినచో యీ సమర్థించుకొనట యెంతవరకు నిజమో తెలియ గలదు సుంత్రిగారు యీ పవాలునందుకొని తమకు చేరిన ఉత్తరములను ప్రకటించురా? కాని ఇకముందు తప్పులుజేయరని నమ్మకముగల్గినచో ప్రాతికర్ష్యులను బయటపెట్టవలె. నను వాంఛ నాకు లేదు ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులు రాజకీయ పథలలో పాల్గొనకుండ ప్రజలకు మద్య పానము దురాచారము నందలి నష్టమును గూర్చి హితంపవచ్చునని స్పష్టముగ చెల్లుచు మంత్రిగారి స్పష్టజన వేంక ఉత్తరప్రతికృత్యుత్తరప్రకటించెదరా? ఆరోగ్యప్రచారము చేయుటకు వారికి జీతభత్యము విచ్చుచున్నారని అట్టియొడ ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యమైన మద్యనిషేధముగూర్చి వారేల ప్రచారముజేయరాదు? నీట్లుకావలసినది యా, పడికట్టవలసినది, దోమతర లందుకొనవలసినది, శుభ్రముగనుండవలసినది, మన్నన గైర్పాటు కలుగుట సాధారణముగ జేడకృషివగులు కొనసాగింపలేని సలహాలు తప్పుటకన్న దీనివలన యెక్కువ లాభముండును

జిల్లా ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులను భయపెట్టుచు కఠినపు అంగ భావంలో పట్టుదలగ ఉత్తరప్రతికృత్యుత్తర ప్రకటించుచు బయటపెట్టవలసినదిగ విషయాలేదని ఉపన్యాసము లొసంగుట వలన లాభములేదు.

రాజోపు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్షమున నిల్చు అభ్యర్థులకు గుజరాతు కాంగ్రెసుకమిటి హితబోధనము

అహమదాబాదు, జూన్ 2 — రాజోపు ఎన్నికలందు ఏకాగ్రములైనను తక్కు అభ్యర్థులనుండి గుజరాతు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటి ఒక అభ్యర్థిని నిర్ణయింపవలసియుండెను గాన అభ్యర్థులే యీవిషయమున పరస్పరమైత్రితో బరిమిరించుకొనుటవలసింది గుజరాతు కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటి యం దభివక్త్యాలు ఒకమొగ్గరవాదులగుచున్నారని అభ్యర్థులు బరిమిరించుకొనవలసియైతే అభిలభ్యత కాంగ్రెసు కమిటి వర్కింగుకమిటికి వదిలేయబడును. (అ.పె.)

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము

ఉభయసంఘముల మధ్య వైరము హెచ్చుచున్నది

సప్తాగారి సూచనల నైహుగారు అంగీకరించుట

అలహాబాదు, జూను 1 — పైసీరు ప్రతికయందు మలు వడిన సర్ లేజ బహదూరు సప్తా లేఖకు దిగువ ప్రకటించిన సమాధానమును పండిత మోతీలాలు నైహుగా రిచ్చిరి —

“ప్రప్రాంతముందైనను సాంఘిక పోరాటము సంభవించె నో తగిన అధికారులు ప్రకటించినయెడ తత్సంగిత వాగులకు స్థానికసంఘ రాష్ట్రీయ, కేంద్ర కాసనసభలకు సభ్యుల నైపుకొనుటకు గల హక్కులను రద్దు చేయుటకు కాసనము బయ్యారు తేయమయినని షర్ లేజబహదూరు సప్తాగారిని చిన నూచన నాసంప్రార్థా మోదన బడయుచున్నది సాంఘికవిభేదముల అవనుజేసికొనిస్వార్థబంతితో వర్తిం చు ఒక తరగతివారి కిట్టి కాసన నిర్మాణముభయమును గలిగించును. సర్ లేజబహదూరు సప్తా ఆభిప్రాయమందుగల తరగతియెడ అసంబ్ధి జాలిజాపునని సంపాదకీయ న్యాయముమీరు దెలి పిన అభిప్రాయముతో నేనేకీభవింపజాలను సప్తాగారు నూ చించి నటువంటి కాసనము అసంబ్ధియెదుటకు విచారణిమి త్తము చెప్పునెడ స్వార్థపరులవారు సల్పకృషికి తోడ్పడదు. స్వరా జ్యవాదాలు చట్టమును బలపరచెదనని వారితరపున నేను దెల్పు చున్నాను సంపూర్ణస్వరపాలన స్థాపనాసంకల్పము భారతదేశ మందు సాంఘికపోరాటములు కలలోనివార్తలగునని నేను తిరు చు దెల్పుచున్నాను ఈలోపున ప్రభుత్వమందుగల పరిస్థితులను చక్కబరచుటకు గావించుమార్పు నా ఆమోదనబదియును

సప్తాగారి సూచనలు చాలవు

కాని సప్తాగారు గావించిన సూచన రోగక్షును గురు ర్పుటకు తగినంత గట్టిమందుగాదని నా అభిప్రాయము ఒక రకము నాయత్త్వముపై మాత్రమే సర్ సప్తాగారి సూచన ప్రయోగింపవచ్చును ఇంతకంటే తీవ్రము పోరాటములగులగ జేయుటకు కారాముగు యితర రకముల నాయకుల సరికట్టుటకు సప్తాగారి సూచన ప్రయత్నించుటలేదు హిందూ మహమ్మ దీయ పోరాటముల సూచనలయినని దొరతనము వాస్తవముగ దలచుచున్నచో సప్తాగారు సూచించినటుల చట్టమును సృష్టిం చుటయొక్క అప్పడవ్వడుదొరతనము బిరుదునొసంగుటయొక్క జాబితాలందు పట్టికు నర్హును ఉద్యోగనియమము ప్రమామనుల నిమ్మటయందు ప్రభుత్వమార్పు గావించవలయును ఏ ప్రాంత మందైనను సాంఘిక విభేదములవలన పోరాటము సంభవించిన దని తగిన ఉద్యోగులు ప్రకటించినచో ప్రాంతముందునివసించు పెద్దమునుష్యులకు బిరుదులు చేయుటకు తగరనియు, కొంతకాల మువరకు పట్టికునర్హునుకాఖలంకు ద్యోగిగనియమింపరాదనియు అట్టి పెద్దమునుష్యులదివరకే ఉద్యోగములందున్నచో కొంతకాల మువరకు ప్రమామనలకుగాని యితరకారణములచే అర్హుడై యున్నను దొరతనముయొక్కరాదని స్పష్టముగ నిబంధనగావంప వలయును ఎన్నిక సమయములందు సల్పప్రవారములో అధ్యక్షి గాని ఆయన ఏకైకుగాని మతివైషమ్యముల గలగజేయుటకు ప్రయత్నించునెడ, అధ్యక్షి దుర్వాడుకలకుదిగి తప్పుగావించి నట్లు ఎన్నికనిబంధనలందు సవరణగావంపవలయున ఈమార్పు లనేడుగావించుడు రేపు కులవిభేదములవలన పోరాటములు గాని తగవులుగాని సంభవించినట్లు మీకు వినిపించు” అని పండిత మోతీలాలు నైహుగారు వ్రాసిరి

(మగరాసు మేయలు)

బందిపోట్ల ఆచోకి

పతానులే మూలకారణము

లాహోరు, జూను 22 — పోలీసువారు అనేక నెలలనుండి జరుగుచున్న కేరములకు ఆచోకి తీసి తుదకు దీరికంతకును పతా నులే కుట్ర పన్నిరని తెలియుచున్నది వారే కేరములని రూఢిగా తెలియుచున్నది లాహోరులో పోలీసువారు పతానల ఇండ్ల నియమ సోదాచేసి దొంగసోత్తును చాలవరకు పట్టుకొనగలిగిరి అనేక సాహసకృత్యములను పినువరు జీలము గుర్తాను పురము గుజరాతు మేపురములలోను ఇతర జిల్లాలలోను చేసి సంపా దించిరి. రాష్ట్రముందలి దొంగల నాయకుడగు లామరనూతో రిగరి పతానులకు పట్టుకొనిరి అన్నిస్థలములలోను విచారణ పాగుచున్నది కొలదికోజలలో చాల అరెస్టులు జరుగును. తెలియుచున్నది ఆంధ్ర

ఓటరులు గమనింపుడు

కాంగ్రెసుసంఘము ప్రకటన

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి గడ్డరంగయ్య నాయకుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు

కాసనసభ ఎన్నికలగుర్చి ఆ భా కాంగ్రెసుసంఘము వారు యాదగివ ప్రకటన గావించియున్నారు ఆంధ్రదేశము లో ప్రతిజిల్లా కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఆ భా కాం గ్రెసు సంఘమువారుదెల్పినట్లు సత్వరముగ శ్రద్ధవహింపవలెను ప్రభుత్వమువారు ఓటరులజాబితాలను తయారుజేయు ఉద్యోగలకు దెలియబరచిన యాదగివ సూచనలను అర్హులకు, ఓటరులు, ప్రజలు గమనించుట అపురము అనేవన ఓటరులప ట్టికలను అర్హులకు నియోజక వర్గములకు సంశ్లేష్టికరముగ నుండనట్లు తయారుజేయవలసినదిగా ఉద్యోగలకు ప్రభుత్వము వారు సూచనలు జేసియుండిరి కాని తమచేరు పట్టికలో ఉండునట్లు జూచుకొను బాధ్యత ఓటరులయందే గలదు పట్టిక లను పూర్తిగ నుండునట్లే సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వోద్యోగు లు యత్నించెదరు కాని ఓటరులు స్వయముగ శ్రద్ధవహింపనిది జాబితా పూర్తిగా తయారు కానేరదు

“రాజడిపన్ను చెల్లించువారి విషయమున యాచిక్కు గలదు ఓటరుల పట్టికలను తయారుజేయు కలక్షరలకు ఎవరు రాబడిపన్ను చెల్లించుననియు తెలియదు రాబడి పన్నునను లు జేయువారు కలక్షరలకు సమాచారము దెలుప నపురము లేదు రాబడిపన్ను చెల్లించుటమాత్రముననే ఓటునకు అర్హత గలవారు తాము పన్ను చెల్లించుచున్నట్లు సాక్ష్యము జూపించవ లెను కొందరు దలంచునట్లుగా తమకు తెలియకుండనే తమచే ర్లు జాబితాలో చేరవు జాబితాలు తయారుజేయు ఉద్యోగు లకు పన్ను చెల్లించువారిపేర్లు తెలియవు పన్ను చెల్లించువారే స్వయముగ జూచుకొనవలెను”

దీనిబట్టి రాబడిపన్ను ఉద్యోగులు పన్ను చెల్లించువారి పేర్ల నొసంగర నియు, ఓటరుల జాబితాలో పేర్లు లేనిచో ఓటరులయందే ఆలోప మాకోపింతురనియు స్పష్టము గుచున్నది కావున జిల్లాలో రాబడి పన్ను చెల్లించు కాంగ్రె సు సభ్యులందరు తమచేర్లు ఓటరు పట్టికలో చేరునట్లు శ్రద్ధ వహించవలెను కాంగ్రెసు సంఘము లిందు విషయమున తగిన ప్రయత్నములు జేయవలెను

కాంగ్రెసు ప్రకటన

(1)

ప్రతిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు ముందుగా అచ్చుపడగానే నియోజక వర్గపు జాబితాలను సంపాదించి యుంచవలెను అందు వదాపెట్టబడిన కాంగ్రెసు సభ్యులకు ఓటరుల పేర్లను తిరిగి చేర్చునట్లు దరఖాస్తులు పెట్టిం చుటయే గాక ఏమయిన తీర్పునున్నచో యిప్పుడే సవరింపజేసి

నూలువడుకుటగూడ నొక కళయే

బ్రాహ్మణబాలికలు రాట్టముమీద నూలువడుకజాలరని చెప్పువురిలో నొకపాఠశాల పరిషాధికారిజీ పరిష్కరించెను. దానిపై చాల విమర్శలు బయలుదేరినవి రాట్టము యితర నిర్ణములబాలికలకు పనికివచ్చునెడల బ్రాహ్మణబాలికలకు మాత్ర మేల పనికిరాదు? అగ్రవర్ణమువారమును దురభిమానమును తొల గించుట కిది మంచి పని బ్రాహ్మణ బాలికలే మిక్కిలి సన్న నూలు వడుకుచున్నారని యీ యింపన్పెట్టినను తెలియదు ఇప్పటికిని చాలవంది బ్రాహ్మణులు జంధ్యములను స్వయముగా వడుకుచున్నారనిగూడ యీమె యెరుగదు

తంతుకరణముగూడ నొక కళయగునా? అది బిడ్డలకు విసుగవుట్టించుపనికాదా? అను ప్రశ్నలుగూడ నీసందర్భమున కలుగుచున్నవి తంతుకరణము శ్రేష్ఠవగు కళయనియును ఆపని చాల ఆనందదాయకమనియునుగూడ నిదర్శనపూర్వకముగా నీరవడినది ఆస కిలేకుండ దారమునులాగిన లాభములేదు శ్రేష్ఠును కల్లును రియగు నంబరునకు దారిదీయునపుడు కలుగు నట్టి ఆనందము అనుభవకవేద్యమే ఏవనిగాని మనశ్శాంతిని కలిగింపగలిగిననేగాని అది కళయనబడదు సర్ ప్రభాకంకర పట్టనీగారు పగలంతయును రాచకార్యనిమగ్నులై యుండి పిమ్మట నూలువడుకు మందురు అందువలన ఆతనికి మనశ్శాంతి కలిగి గాధముగు నిద్రపట్టుచుండెను

“నేను నాగడిలోనికేసుసరికి మనస్సుసంతాపముతో నిం డియుండటచే నాచీకటిలో దానినడంపుటకు చాల శ్రమపడి కొంతసేపు భగత్పార్థవ మొనరించి పిమ్మట రాట్టయును త్రిప్ప నారంభించువాడను అంతట అచ్చురేముగ మనశ్శాంతి నాకు కలు గుచుండెను ఏకరితిని వివరజేడు నా ధ్యని నాకు విశ్రాంతిని కలిగించి భగవత్సానిధ్యమును సమకూర్చుచుండెను” అని పట్టనీ గారొక సంవత్సరము క్రితమే నాకువ్రాసిరి దానిని నేనపుడే పుత్రికలో ప్రకటించితినిఅని ఆయన వ్రాసిరి

ఇది ఒకరిద్దరి అభిప్రాయముమాత్రమేకాదు చాలమంది యిటులేవ్రాసియున్నారు కాని అందరికిని నూలువడుకుట వలన నిట్టి ఆనందమేకలుగునని చెప్పవలసిగాదు చిత్రలేఖనము మంచితోయేగాని అందరును దాని నవలించిండున్నారా?

(మో క. గాంధీ, ఎంబియండియా 27-5-26)

తుపాను విలయము

అనేకజీవులు ప్రాణముల గోల్పోవుట

రంగూను, జూను 2 — అఖ్యాలు కమిషనర నిద్రనుండి వచ్చిన వార్తలవలన మెన్నటి తుపానువలన మాంగ్లాలో 2784 గురు ప్రాణముల గోల్పోయిరి ఇది 28 గ్రామములలో చనిపో యినవారి సంఖ్య ఇంకను ఎంతవచ్చునుగలిగినో సహాయ మెంత అవసరమో రెండకోజలలో కమిషనరుగారు చెప్పగలరు గవ ర్నరుగారు ప్రస్తుతము ఆపదయందున్నవారికి వినియోగపరము లగు 80,000 రూపాయల నిచ్చిరి రాష్ట్రసహాయనిధి ఏర్పాటు చేయుటకు గూర్చి తరువాత చర్చింపబడను (ఆంధ్ర)

తుపాను- అరఖానుతీరము

తంతుకరణ పూర్వముగ నాశనమగుట సిమ్లా, జూను 2 — ఇంకవరకు చేరిన వార్తల వలన తుపాను కారణముగా అరఖాను తీరమున బెంగ్రాపు తీరాలు చాలవరకు నాశమైనవి తెలియుచున్నది పరికరములు ఉప కరణములతో సహా పోస్తాఫాను నాశనమైజిది స్వేష్టమెంతవరకు గల్గిగినో పూర్తిగా వివరములు తెలియలేదు అరఖాను ద్వారా బర్మాకు తంతుకరణపుటకు క్రొత్తకాలమువరకు ఖీలండదు. అప్పానులోని తంతుకరణగూడ స్వేష్టమైన కావున ఇండి యా బర్మాకు నడుమ తంతుకరణ నడపుటకు కొన్నిరోజుల నుండి పీలుకలగలేదు వాతావరణము బాగుండకపోయియు మ రామతుచేయుటకు దళములు బయలుదేరి యిన్నవి మద్రాసు రంగూనులకు వైరెను పనిచేయుటలేదు బర్మాచేరివలసివార్త లన్నియు ఇంకను పంపబడలేదు ఈ పరిస్థితులున్నంతవరకు బ ర్మాకును బర్మానుండియు వార్తలు చాల అలస్యమునకులోన గును సరియైనపరిస్థితులగులుగుటతోడనే ప్రకటింపబడును (ఆంధ్ర)

వర్తకమండలివారి కాసనసభా సానము

బొంబాయి, జూను 2 — సర్ వెస్లి ఆబర క్రాంతిగార్ల సానమునకే వింటర్పాసముగార్లను ఎన్నుకొనిరి ఆంధ్ర

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బెజవాడయందు బూకే నుద్యోగరీత్యా నివసించుచున్న నువ్వల శ్రీరామ నరసింహంగారు ఎక్కువచాక చక్కయ్యతో "నేను విశేషపరిశ్రమచేసి విశ్వవిద్యాలయవిషయమై వ్రాసినవ్యాసము లను" జవాబుచ్చియున్నారని నేను వ్రాసిన యంశములకు నూటి యైన యుత్తరముల నియ్యక వారియొక్క వ్యాఖ్యానమునే వ్రాయుటకై తిరిగి నేను జవాబు నిచ్చుట చర్చితచర్చణ మని తలచితినిగాని వారి వ్యాసమునందు కొన్ని మాత్రవాంశము లందు కారమున నావిషయములు సత్యమైనవని కావో అను సంగతి పొరకవచ్చుచుండు గ్రహించుటకు తిరిగి దీనిని వ్రాయ వలసినదని

గుంటూరు జిల్లా నుపక్షముయొక్క అభిమానపుర మను కొనినను నాల్గవసెంటుగును విద్యాలయంత్రిగారు గుంటూరున కివ్వబూనినను గుంటూరునకు గ్రహచారమునను లభించినది కాదు అని సత్యదూరముగ వ్రాసిరి గుంటూరునకు బెజ వాడయందే జిల్లా నుపక్ష మెక్కువ గలదని తలచవలసివున్నది స్వరాజ్యపక్ష వాయకు లని పేరుగాంచినవారను మొన్న పాసు గల్లు రాజాగారు బెజవాడకు వచ్చినప్పుడు వారిని దర్శించుటకు వైద్యమునకు జిల్లా విశ్వవిద్యాలయవిషయములో వారితో విజయ వంతుగ సంగ్రహించినట్లు వారాపత్రికలలో ప్రచురింపబడినది వారికి గౌరవప్రకటనమూడా సమర్పించబడినట్లు కర్ణాకర్ణిగ తెలిసినది నాయకులయొక్క చర్యబట్టియే జనులయొక్క ఆశయ ము వ్యక్తంపబడుచుగాన బెజవాడ జిల్లా నుపక్షము గాక కాంగ్రెస్ పక్షమున గర్వింపనవలయునని ఆరాముంగు జిల్లా నుపక్షముతోడవమానుచున్నది శ్రీరామనరసింహంగారు చెప్పి నట్లు గుంటూరు జిల్లా నుపక్షముయొక్క అభిమానపురము కాదు అసహాయాద్యముకలనునందు బెజవాడను గుంటూరు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము గాంచినది శ్రీనరసింహంగారు గ్రహించుటగాక వినాసంపర్కములలో ఇతరులయందుండు సౌజన్యములను మర వుడగదు పానగల్లు రాజాగారు కార్యస్థానమును గుంటూరునందు గాని బెజవాడయందుగాని నుంచుమని చెప్పిరిగాని బెజవాడనేనూ చించియుండలేదు బెజవాడయొక్క కొండగుట్టయొక్క ఔన్న త్యముచేతవారికి దిగ్భ్రమ కలుగలేదు మధ్యరాష్ట్రమునందు కార్య స్థానముందు టవసరమని వారును వారిపై హితులను ఆలోచించి గుంటూరునందుగాని బెజవాడయందుగాని నుంచవని సె-విచ్చి నారు అదివరకే బెజవాడప్రముఖులయొక్క ప్రోత్సాహముచేత బెజవాడయందు అభిమానముగల శాసనసభ్యులు బెజవాడను నూ చించుటచేత యతిరాజులవాయుడుగారుసహితము దానికి అడ్డు పెట్టుటకు ఇష్టములేక బెజవాడకు వారు వారి సమృద్ధి నిచ్చి యుండురుగాని బెజవాడ గుంటూరుకన్న మిన్నయని కాదు శ్రీ రామ నరసింహంగారు విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము విషయ మై మేము సలుపుచున్న ఆందోళనకు రిస్ కాడికేటు లోప ము ఆపాదించినదని సెలవిచ్చుచున్నారు న్యాయశాస్త్రమునందు కొన్ని సం దర్భములలో రిస్ జూడి కేటు సిద్ధాం తము అను కరణ లో నున్న దిగాని రాజకీయ వాతావరణము దట్టి సిద్ధాంతరాధారములు లేవు న్యాయశాస్త్రమురీత్యా అనుభవము పదింటి తొమ్మిదవవంతు ఎక్కువ దిట్ట యని సామితి గలదు దానినిబట్టి బెజవాడవారు మ బొంట్లను కొండశిఖరభాగములనుంచి అనూయాభావములతో చూచినను జగత్కళ్యాణకారకు డగు పరమేశ్వరునియొక్క దయాపరంప రలచే స్థిరమైనది మార్పుచెందవచ్చును చెందకపోవచ్చును గాని నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ఆలస్యముగనైన నిజమును వెల్లడిచే యుట మనుష్యునికర్తవ్యము కనుక శ్రీనరసింహంగారు ఆవి షయము స్థిరపడినదని నిరసించుట లాభములేదు

బెజవాడ క్రిక్కిరిసిన దనినమాట సత్యదూరమా? శ్రీరామ నరసింహంగారు గుంటూరుకు సావకాశముగ చూచిన సాపక్ష్య ముగ గుంటూరు బెజవాడకన్న విశాలమని గ్రహించుట విద్యాం గమంత్రిగారిలో గుంటూరు ప్రముఖులు సంగ్రహించినపుడు బందరు కాలనెలైపుగ 50 ఎకరములు కొనుటకు 12½ లక్షల రూపాయి లగునని అంచనావేయబడినది అది గుంటూరివారు చేసిన అంచనాకాదు వారు ఆస్థలము ఎంతధరవున్నదో నూటి గాజిచ్చియుండలేదు పడవటి భాగమునందును తూర్పుభాగము నందును 500 ఎకరములు దొరకుననిచెప్పెదరు ఎక్కడనో? అవి అనారోగ్యకరములలో కావో వారు సెలవిచ్చులేదు భూము లితిచాకగ దొరకునని తలచుటచేత అవి విద్యాలయమున కెట్లను గ్రును? విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటించినదానికిని శ్రీనరసిం

హంగారు వ్రాసినదానికిన్ని చాలాభేదముకలదు శ్రీవారువ్రాసిన దానిని సరియైనదృష్టాంతములు లేనిదే నమ్ముటకువీలులేదు. మిమ నువారు కా లేజిని పెట్టరని నేను వ్రాసినది సత్యదూరమని చెప్పుట కడు అతము జవాబుదారికలవారుచెప్పినట్లు వ్రాసితిని దానిని నమ్ముకై గుంటూరుకాలేజీ ప్రిన్సిపల్ గారగు నైయ్యపుగారు సెలవిచ్చిన రు వారుచెప్పినదిసహితము శ్రీరామనరసింహంగారు గారికి సత్యదూరముగ తోచవచ్చును ప్రిన్సిపల్ గారికిని నది తాముప్రక్క పెట్టుట ఇష్టముట నేబట్టి కుండేలుకు మూడే కాళ్లని నివాదించు వారి తో ఏ మి ప్ర యో జ న ము? తూర్పుగోదావరి జిల్లానుంచి బెజవాడకు వెలసవచ్చి శ్రీరామ నరసింహంగారివలె బెజవాడయొక్క అన్నిగొండును తెలియక పోయినను అక్కడనే జన్మించి కొంతకాల ముక్కడ వ్యవహరిం చుటకు బెజవాడయొక్క స్థితిగతులు నాకును తెలుసును శ్రీ రామనరసింహంగారు పట్టణనిర్మాణాస్త్రమునందు నిపుణులై 6 సంవత్సరముల క్రిందటనే బెజవాడ ముఖ్యనగరస్థానము కా గలదని ఒక స్కీము తయారుచేసినది దానికి వారువందసీయులు. పడమట, నూడట, పెనమూరు, నిడమూరు గ్రామములకు మధ్య అతిసలవంతుమైన ప్రదేశ మున్నదట ఆ ప్రదేశము చాలా పల్లపుప్రదేశము కృష్ణయొక్కయ్య, బుడమేరు మొదలగుకొం డవాసులయొక్క జలప్రవాహములకు లోనై అనారోగ్యముగ నుండును రయ్యకును సహితము బుడమేరుయొక్క యలజడి క క్కువ కష్టపడతూయున్నారు మంపుప్రదేశములకు పల్లపు ప్రదేశములను నివాసయోగ్యములు కావు ఉన్నతప్రదేశములై ఆరోగ్య గుణమును శ్రీవారు నూచించిన ప్రదేశమైనను బెజ వాడ యనిపించుకొనదు మొగల్రాజపురపు కొండలమొదలగునవి నిరోధించబడి చెన్నపట్టణము, బొంబాయి మొదలగు పెద్దపట్టణములవలె ఏకతీరున పట్టణ ముండక అనేకచోట్ల నిరోధము లుండును అదియునుంగా భూగోళశాస్త్రప్రకారము కొండల మట్టుప్రదేశ మనారోగ్యకరము శ్రీవారు నూచించిన ప్రదేశము వారు శ్లాఘించునంత మంచి ప్రదేశమును కాదు బెజవాడకు అందుబాటులోనున్న శీతానగరము వారికి పనికిరాదట అక్కడ కట్టడములు కట్టినయెడల సెటిల్ మెంటు తీసివేయవలెను అను సంగతి వరచిపోయిరి చాలాదూరములలోనున్న మా నేతయంత్ర కాల దీనికి నిరోధకములు కావు పజద రాకుండ పెద్దపట్టణ వేయబడినది. కొంచెము మరమ్మతుతో దివ్యప్రదేశముగ మార్చ బడవచ్చును ఫ్యాక్టరీలతోను రైల్వేతోను నిండిన బెజవాడ యందు విశ్వవిద్యాలయము అభివృద్ధిచెందునట శీతానగరములో చెందదట ఏమిసానికాభిమానము! బెజవాడలో ఇంజనలయొక్క సూరీ తప్ప ఏమి ప్రోత్సహిస్తుందో? శ్రీ నరసింహంగారు చెప్పినట్లు బెజవాడయొక్క పడమటిభాగమునందు కట్టడముల నిర్మించుటకు వీలులేదు అది చాల అనారోగ్యమైన పల్లపు ప్రదేశము నీటిచే ఆవరించుకొనియుండును కొండలయొక్క నిరోధముచేత అచ్చెపున పురును పెంపొందుటకు వీలులేదు విశ్వ విద్యాలయ ప్రదేశము పట్టణముయొక్క ఇతరభాగములలో కలసి యుండవలయునుగాని కొండలయొక్క

తీసికొనిరాగల స్థితిగతుల నాలోచించుట న్యాయము గాని కవినలై కల్పనాశక్తిని పెంపొందజేయుట లాభములేదు చెట్లు వేసినను బెజవాడకు శీతలమురాజులందు బెజవాడయందు పురా తన విజ్ఞానసంప్రదాయము లున్నవని శ్రీవారు గంభీరముగ చెప్పి నందుకు సంతసించెద కృష్ణ దేవరాయలు బెజవాడకు వచ్చినంత మాత్రమున ఏమిలాభము? చెన్నపట్టణముయొక్క ప్రామాణ్యము బెజవాడకు సరిగాదు విశ్వవిద్యాలయము రాకముననే ఇంగ్లీషు వారి కది ముఖ్యపట్టణము ఆ కాలమునకు తగిన విద్యాసంస్థ లందుండినవి ప్రస్తుతము బెజవాడకన్న విజ్ఞానమునందు ప్రాముఖ్యము గాంచిన పట్టణము లుండ విజ్ఞానపరిపరములు లేనినగర మున విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి దానిమూలకముగ విద్యా సంస్థల పెంపొందజేయుట ఎందులకు? అందుల కిది గౌరవమా?

‘గుంటూరుకానిచో శీతానగరమైనదియో’ అని నేను వ్రాసినదానిలో స్వవచనవ్యామోతము గలదట ఏలకో? కాస్త్రీ యరీత్యా గుంటూరు విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమునకు కేంద్ర మునకు తగినసలమని ప్రాజ్ఞులమతము కాలముమించినదనే కారణముచేతను పలుకుబడిగలవారి యొక్క ప్రోత్సాహముచేతను గుంటూరుకు మార్పుటకు మీలెనియెడల బెజవాడభాగములోని దని వ్యవహరించుటకు మీలగలిగి విశ్వవిద్యాలయమునకు సౌకర్య మును గల శీతానగరమునందు పెట్టవచ్చునని చెప్పుటయందు స్వవచనవ్యామోతము లేదు శ్రీరామనరసింహంగారు పారజడి నారు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో పరీక్ష చేసినయెడల శీతానగరప్రాం తము శ్రీవారియొక్క స్కీముప్రదేశముకన్న మిన్నయని ఒప్పు కొనకతప్పదు శీతానగరముననిరసించుటకు బెజవాడవారికిగల కారణమును శ్రీరామనరసింహంగారు సెలవిచ్చిరి గుంటూరును కేంద్రముగ తీసికొనుటకు గుంటూరు వారువేయు ఎత్తిల అభయ ములేనియెడల బెజవాడవారికి శీతానగరముపట్టణ యముండదు ఏమి వీరిత్యాగము? కార్యస్థానము శీతానగరమునకు మార్చిన యెడల గుంటూరు కేంద్రస్థాన పెట్టగను? మిమన్ కాలేజీ సహి తము శీతానగరమునందుండుటచే కేంద్రమున కవకాశములేదు అట్లయిన బెజవాడయందు కార్యస్థాన మున్నను గుంటూరు కేంద్రమునుటకు అభ్యంతర మేమి? అది శ్రీనరసింహంగారి యొక్క సంకుచితమైన ఆలోచన పశ్చిమ గోదావరిలో విడి పోయినతర్వాత కృష్ణాజిల్లా విశ్వవిద్యాలయమని చెప్పుటకు వీలు లేదు గుంటూరుజిల్లా రాజడియందు రెండవస్థానము నాక్రమిం చుచున్నది కృష్ణాజిల్లాయందు జమీందారు లుండవచ్చును వారు ఎంతవరకు సహాయపడునది అందరికి తెలుసును కృష్ణా జిల్లా బోర్డువారు ఇచ్చిన రి లిక్షల విషయమై పశ్చిమగోదావరి వారు ఆక్షేపించుచున్నారు వారి సుఖమును తీసుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుపు ఒకసంఘమును గూడ నిర్ణయించినట్లు వారాపత్రికలలో ప్రచురింపబడినది పశ్చిమగోదావరివారికి బెజవాడయందు సానుభూతి లేదు రాజమండ్రియందే వారి దృష్టి సారించెదరు ఆ పట్టణాన్వర్థమునకే ఆనుకరించెదరు కర్నూలువారికి గాని, గుంటూరువారికిగాని, నెల్లూరువారికి గాని గుంటూరుకన్న బెజవాడయందు ప్రేమ యుండటకు కారణము లేదు ఎప్పుడో జిల్లాబోర్డువారున్న మున్సిసిపాలిటీ వారున్న కలసి ఒక ఉన్నతకళాశాల పెట్టుదురట దానికి తీరనవాధనములు ప్రస్తుతము గానరావు ప్రస్తుతము మిమన్

రు గుంటూరునందు పెట్టుచున్న కళాశాలను ఆలోచించక ఎప్పుడో బెజవాడయందు కళాశాల పెట్టెదరని సంతోషించు విజ్ఞానవంతులగు శ్రీ నరసింహంగారికి తగదు గుంటూరు ల్లనిపిపాలిటీ బెజవాడ తీసిపోదు ఇప్పటి పురపాలకసంఘ లలో పట్టావిషయములకు వినియోగించుటకే ధనములేనప్పు గొప్ప కళాశాలను పెట్టుటకు బెజవాడవారికి సావకాశము ను ఆ సావకాశ మున్నయెడల మిమన్ వారిని బెజవాడకు ఎప్పవని బెజవాడవారు కోరు పెండులకు? గుంటూరుకు నీరు ఎట్టుకల్ల యని శ్రీరామ నరసింహంగారి యూహ మొన్న మున్సిసిపల్ సంఘమువారు గవర్న మెంటువారికోర్కెప్రకార ము కృష్ణనుండి నీళ్లు తెప్పించుటకు వారు ఇవ్వవలసినమొత్తము డబ్బులు నూటికి 21 వరకు పెంచి 30 సం॥లో తీర్చెద ఏకగ్రీవముగా ఒప్పుకొనినారు త్వరలో అది అమలులోకి వును మాచేరుమేకగారు దానికి పట్టుదులతోవున్నారు శ్రీ మనరసింహంగారు ఆనుభూనించ పనిలేదు నీరువచ్చినయెడల బూరు మంచిపట్టణ మగు ను గోదా వ రీ, కృష్ణా, ర ముల యం దె వి శ్వ వి ద్యాల య ముండవలయునని న దృఢపరచుట సంకుచితదృష్టిని జూపుచున్నది ఇతర జేశములలో నెందుకు వుండకూడదు? శ్రీవారు తయారు ప స్కీము అమలులోనికివచ్చిన, నది కృష్ణాతీర మనిపించు దు శీతానగరము కృష్ణాతీరముగదో దానిని వారు ఎందుకు శీతానగరము? బహుశా కృష్ణా గోదావరి మధ్యప్రదేశమే దృఢమికాబోలు గుంటూరుజిల్లాయొక్క సంపర్కము ? గిట్టదు పీర్లపండుగకు, గోకులాష్టమికి ముడివేసినట్లు గానకు బెజవాడ సింహద్వారముల గుంటూరు మాచర్ల

ఈ లు పూర్తిగాగానే గుంటూరు మాదా దానికి అందుబాటు లో వుండును తెలింగనవారు ఆంధ్రవిద్యవిద్యాలయములో సంబంధములేదు వారికి ఉపాధినియూ విశ్వవిద్యాలయమువద్దనుండి ఆ విషయమును ఇందులకు రాగుట వారి వాదనను బలములేదు అట్లయిన దక్షిణమున వున్న 80 లక్షల ఆంధ్రులకలి ఏమి కావలెను? కాస్త్రీయముగ ఆంధ్రదేశమునకు గుంటూరు కేంద్రముగాని బెజవాడకాదు. సర్వస్వ కీర్తి కేంద్రీకరణముకొరకు ఒక ముఖ్యరాజధాని కావలసివచ్చినప్పుడు అది గుంటూరుగనుగాని బెజవాడకాదు మధ్యజిల్లాల విజ్ఞానాభివృద్ధికి గుంటూరు గుండు విశ్వవిద్యాలయముండు తుపనరముగాని బెజవాడ కాదు పేంకటగిరి రాజాగారు మొదలగు శ్రీమంతులు గుంటూరున కళాశాలను పెట్టుటకు ధనమియ్యగలరు గనుక అందరు ఆలోచించి గుంటూరునందే కేంద్రమును కార్యస్థానమును పెట్టుమని కోరుట సమంజసము. సదయమౌదయు లగు గవర్నరుగారున్న చారి మంత్రివర్గమువారున్న ఆలోచించి గుంటూరు విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమును మార్చి అగ్రామమును నాల్గవ కేంద్రముగ జేయ ప్రార్థితులు మధ్యరాష్ట్రములో బెజవాడ గాక అన్నివైపుల వ్యాపించుటకు వీలగు తదితరప్రజేత మేదనను ముఖ్యనగరముగ తీరవలె ముఖ్యము అట్టిపట్టణము ప్రస్తుతము గుంటూరుగ కనబడుచున్నది ఆంధ్రరాష్ట్రము నిర్ణయించబడినతరువాత ముఖ్యనగరము శ్రీరామనరసింహారావుగారు సెలవిచ్చినట్లు బెజవాడ అగుటకు ఆంధ్రగౌరవమువశే ఛాటని గ్రహింతురుగాత అన్నివైపుల విస్తీర్ణముగల ఆంగ్లమొకల సినవైన బయళ్లు తేకపోవుటచే రాజధాని నగరశౌరవము ఆ గ్రామమునకు కలుగదు కనుక స్థానికాభివృద్ధి నుకలచక ఏది సరియైన గ్రామమో ఆలోచించవలసివున్నది కాబట్టి దయా మయుడగు సర్వేశ్వరుడు ఆంధ్రుల ప్రతిభకు సరియైన స్థలమును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానముగ నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వ మువారిని విశ్వవిద్యాలయాధికారులను ప్రోత్సహింపవలయు లభ్య పడెడు.

న్యాయమగ్గు హక్కులకు

న్యాయమగ్గు హక్కులకు

భింగముకలిగించుట

కలకత్తా హిందువుల అసమ్మతి

కలకత్తా, జూన్ 2 — నేటిసాయంత్రమున బీర్లాపార్కులో జరిగిన హిందూసంఘనాయకుల సభయందు రాజరాజేశ్వరి ఉత్సవమును జరుపుటకు హిందువుల నాయకుల హక్కులకు భింగముకలిగించినందులకు 'రేపు' పురమండీరమున హిందుపాఠశాల సభ జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను ఎన్ ఎన్. సర్కారు అధ్యక్షత వహించెదరు. (ఆంధ్ర)

అమలాపురం

దుఃఖితరమగు వార్త

పేరీపు అబ్దులుఖరీం సాహెబుగారి మరణము

అమలాపురం, జూన్ 2 — పేరీపు అబ్దులుఖరీం సాహెబుగారు యిచ్చట సుప్రసిద్ధాయుర్వేద యానానీవైద్యులు. స్వయంకృషివలన మంచియాస్థిని, పలుకుబడిని సంపాదించియూ న్నారు 1921 సంవత్సరము నవంబరుమాసమున సందర్శనములో నామినేటెడ్డుజిల్లా తాలూకాలోయి సభ్యత్వములను విద్యించి, ఖిలాఫతు, కాంగ్రెసుద్యమముల కమితవగు ధనవ కృషియముల జేసెయ్యండిరి. ఈమధ్యన వీరికి హఠాత్తుగా ప్రాణోపద్రవకర మగు ప్యాన్డ్రాగము వచ్చినది జీవితాశలేకపోవుటచే తాలూకా యంతటేనుండియూ హిందువులు వందలకొలదివచ్చి వారి యపార ప్రేమను వెల్లడించి 27-5-28 లేదీ లక్షివారంనాడు పేరు గ్వర్నరులయిరి వారు బెజవాడలోను రాజభావలలోను మనీషు లను బాగుచేయించిరి అమలాపురం మసీదువద్ద ఫకీరులకును, ముసాఫరులకును సుత్రమును నిర్మింపదలచియుండిరి వారి మరణ మునకు చాలమంది హిందూమహమ్మదీయులు విచారముతో నున్నారు వారి పెద్దకమారు లగు పేరీపు అబ్దులుఖాగరుగారి కిని, ఇతర కుటుంబమునకును సానుభూతి చూపుచున్నాము. (జూన్) ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని పంప గాకయేని ప్రార్థించు ండున్నాము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

అ. భా. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గము

జూలై 3 వ తేదిన పునఃసంఘటన సమావేశ మగును

మదరాసు, జూన్ 2 — గత అధ్యక్షులు, మదరాసు ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రియగు పానగలురాజాగారి అధ్యక్షత క్రింద పునఃసంఘటన జూలై 3 వ తేదీయందు ఆఖిలభారత బ్రాహ్మణేతరకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకమిటి సమావేశము గానున్నది కాంగ్రెసు నిబంధనలు రాబోవు ఎన్నికలు, అన్ని రాష్ట్రములందును అ. భా. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుకరణపు రాబోవు ఎన్నికలందు అభ్యర్థనలనుటకు, బ్రాహ్మణేతరకాంగ్రెసు ఉద్దేశ్యముల ప్రజలకరిగించుటకు ప్రచారమునవలసిన అవశ్యకత మొదలగువిషయములు సభయందు చర్చింపబడును

కొంచెము యిందుమిందుగ ఆసమయమునందే బొంబాయి, మధ్యరాష్ట్రములందు నాయకులసమావేశముగూడ జరుగును (ఆంధ్ర)

వివాహబంధమును తెంచుట

అలహాబాదు, జూన్ 2 — హారాజ్ పురపు జిల్లాజడ్జి గారు మిస్ గెర్బ్యాను ఈస్ థాచర్ కును ఆమె భర్తకును ఆమె భర్తకును బంధమును విడదీయుచు ఇచ్చిన తీర్పును అలహాబాదు హైకోర్టువారు ఖాయపరచిరి

ఈ పెద్దమునుష్యుడు థామస్ ఫ్రెడిక్ బార్న్ రాబిన్సన్ అను పేరుపెట్టుకొని 1916 లో కెటూనియాను స్త్రీని పెండ్లాడి, మరల థామస్ బాకా డిక్లీ అను పేరుపెట్టుకొని 1928 మార్చిలో గెర్బ్యానును వివాహమాడెనట అటుపిమ్మట గెర్బ్యానును వదలి కనబడకుండ పోయెను ఆమె మహారాజ్ పురపు కోర్టులో తనభర్తకు ఇంకొక భార్య యుండగా తన్ను పెండ్లాడెననియు, అతని మొదటి భార్య (పెసిడెన్సీ జెనరల్ ఆఫ్ఫియియందు 1928 మార్చి 26 లేదీన మరణించెననియు తనకును అతనికిని సంబంధమును విడదీయవలయు ననియు ఫిర్యాదు చేసెను. ఛాయాపట్టణములమున రాబిన్సన్ కెటూనియా భర్త యని గుర్తించిరి ఆఫ్ఫియియందు కెటూనియాకు పేషెంట్ నవారు కెటూనియా ఛాయాపట్టణమును గుర్తించి, 1928 మార్చి 26 వ తేదీన చనిపోయినదని చెప్పి హైకోర్టువారు మహారాజ్ పురపు జడ్జిగారి తీర్మానమును ఖాయపరచిరి (ఆంధ్ర)

పశ్చిమగోదావరి జిల్లావార్తలు (స్వకీయవిలేఖరి)

నిడదవోలు ముఖ్యస్థానమునగుర్చి ఇచట మే 8 వ తేదీనజరిగిన కాన్ ఫరెన్సు తీర్మానములు తమకు చేరినట్లు రాజధాని రివిన్యూడివార్డుమెంటు శైక్లబరీగారున్న గవర్నరుగారి ప్రయత్నము శైక్లబరీగారున్న తెలిపియు న్నారు ఇందుకొరకు నేర్పడిన తాత్కాలిక కమిటీవారు మే మోరీయల బుక్కులను అచ్చువేయించి గ్రామాలకు పంపుచు న్నారు తాలూకాలో సభలు ఏర్పాటు చేయుటకు పాటు బడుచున్నారు

తెలంగాణ ప్రభుత్వము

తెలంగాణ తాలూకా పెనుగొండలో గతవెల 80 వ తేదీన జరిగినది రమరవి 1500 మండకీషెగా ప్రతి గ్రామమునందీ వచ్చిరే తమమచ్చి శ్రీరామచంద్రరావుగారు అధ్యక్షులు వీరి కులపక్షమున కాసనసభకు బడెటి వెంకట్రామయ్యగారు ప్లిడరు ఏలూరు కల్లి చిట్టి అబ్బాయిగారు ఉండవలెననే కోరిక గలదు భీమవరంలో యామయ్యనే యాసభ జరిపిరి. అందు యిరువది మని తేలేలేదు వెంకట్రామయ్యగారిని పెట్టవలెనని కోరికను ది విద్యాధికులకు గలదు మిగతావారు చిట్టి అబ్బాయిగారినే పెట్టవలెనని యున్నది పెనుగొండసభలో మొదట గ్రంథి వెంకలరెడ్డిగారు సభకు అధ్యక్షతవహించిరి సభ గండరగోళము నకుపోని అధ్యక్షులు అధ్యక్ష పదవిని వరమించిరి అంతట శ్రీ కందుమర్తి రామచంద్రరావుగారుండెరి సభలో చిట్టి అబ్బాయిగారినేకాని వెంకట్రామయ్యగారి పేరు ఒకరివద్దే కలతెట్టిరి అందుకల్ల చిట్టిఅబ్బాయిగారిని ఏకగ్రీవముగ సంగీకరించిరి

కమ్యవారునూడ కమ్యవహసభపెట్టి యింద్రయగారిసో సర్వారాయుడుగారిసో ఎనలో ఒకరినే నిర్ణయింతురని వదం తిగా నున్నది చిట్టి అబ్బాయి, సర్వారాయుడుగార్లు కాంగ్రెసునందు చేరి యిండి పెండెంటుగా కాసనసభకు నిలువదురని నొక ఛదరి.

పంజాబు బారిష్టరు సంఘము

సి ప్రా కో. రూల్సు కమిటీకి తెలియజేయుట తెలుపు కొనుట

లాహోరు, జూన్ 1 — లాహోరులోనున్న పంజాబు బారిష్టరుసంఘమువారు, 1926 భారతరాజనభ కోని 21, 22 ఆక్టలను సవరణజేయడయత్నమును పరిమనవరకు లాహోరు హైకోర్టువారు సివిల్ ప్రొసీడ్యుకోన్ 122 సెక్షను క్రింద తమకుగల అధికారము నుపయోగించి (103) సివిల్ ప్రొసీడరు కోర్టులో 3 వ ఆర్డరులో 4 వ రూల్ కోని 3 వ కలురూలును ఇప్పడున్న ప్రకారమే యుంచవలసినదని హైకోర్టు నిబంధన ప్రొసీడరు కోర్టు కమిటీవారికి తెలియ పెసికొనిరి అనగా బారిష్టరు తమకుగల అధికారమును ఒక డాక్టరెం యుద్వారా మాప నుసినదని ప్రస్తుత నిబంధనలు కోరుటందు ఈ నిబంధనలు కోరుటలేదు ఈ నిబంధనల నిల్పె యుండుననిదని విరు కోరు యిన్నారు మరియు బ్రిటీషు ఇండియాలో న్యాయవాదులుగా పని చేయుచున్న బ్రిటీషువారు సభ్యుల హక్కులను మర్యాదను కాపాడవలసినదని గోరుచు లాహోరులోని పంజాబు బారిష్టరు సంఘమువారు ఇన్నరు బెంపుర్, మిడిక్ బెంపుర్, లిం కాలన్సు ఇన్, గ్రేన్ యిన్ లండను వారు జెనరలు కాన్సు, ఇర్లండు కింగ్సు ఇన్, మొదలగువారికి వ్రాసికొనిరి (ఆంధ్ర)

న్యాయస్థానవార్తలు

బన్ డ్రైవరు అప్పీలు

మోటారుకారులు నడుపుటలో పొగరుమోతుగను, నిర్లక్ష్యముగను నడపినందులకుగాను చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారిచే నారు నెలలకొకసారి విధింపబడిన రమూల్ డ్రైవర్ అనుమోటారు డ్రైవరు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి వీసీగారియెటుటప్పీలు జేసెను

ముద్దాతరపున ఎ టి కోయిల్ గారువాదించుచు, ఈ నేర ముమోటారుబండ్ల ఆప్రక్రిందకుమాత్రమే వచ్చుననియు, ఆకాస నము క్రింద జరిమానానూమాత్రమే విధింపవలెననిగాని, ఇయిదు విధింపవలెదనియు నుడివిరి మేజిస్ట్రేటు 279 ఐ పి సి క్రింద నేరము నాగోపించి శిక్షించుట న్యాయముగాదు క్రి ప్రా కో 221-281 సెక్షనుల కిది విరుద్ధము తనపై నివృణులు నేరమాగో పింపబడునని ముద్దాయికి ముందుతెలియదు ఐ పి సి 279 సెక్షను క్రింద ముద్దాయి లై సెక్షను ఒక వత్సరము వరకు రద్ద జేయు టకుగూడ సభికారములేదు

న్యాయమూర్తి అప్పీలు కనుమతినొనగదు, ముద్దాయిని జామీనమీద వదలిపెట్టుట వత్తరపుజేసెను

నేత్రవ్యాధులకు ద్వితీయమైన

అద్భుతమైన నివారిణి

శ్రీష్టాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము వద్రాసు, మైసూరు, కోళార్ ములో "అల్పర్పాల్లాడి" యందు కాపురమున్న పండితస్వామి ఎన్ శ్రీనివాసయ్యగారికి గారివలన నాకు గలిగిన అనేక లాభములకు నేను పెక్కి కృతజ్ఞుడను వారు నాకున, నా కుటుంబమువారికిని అనేక వ్యాధులు బాగు చేసిరి కొంతకాలముక్రిందట నా కన్యగో నొకటి జబ్బుగా నండి ఎడతెగక నీరుకారుచుండిన చూపు మందగించి రాత్రు లందు చదువ నొత్తిగా పీటెనదికాదు నేను అనేక ఆంగ్ల వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసుకొనియు గుణముకా లేదు వారిచే నియమింపబడిన సులోచనములను వాడినను నాకు కానుసెన గుణముగలుగ లేదు శ్రీ పండితుగారు ఒక ఆంకరము కం టికేపేసి, అతి స్వల్పకాలములోనే నా న బాగును నొల గించిరి ప్రస్తుతము జబ్బునైన కంటికె బిచ్చయన కంటికం తెను మిక్కిలి బాగుగాను, విశేషముగాను మోగుచు యున్నా నని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలియజేయుచున్నాను

వి. వి. కృష్ణారావు జట్టప్రోలు రాజాగారి అల్లుడు 24-5-1926.

గనులపనివాండ్ల తగవు

గొప్పజాతీయోపద్రవము

కార్మిక నాయకుల నివారణోపాయము

ప్రధానామాత్యుని యభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 1:—కామన్వెల్త్ లో నేడు బొగ్గు చర్యను ప్రారంభించిరి. వర్జీయూ చాల జాతీయోపద్రవము తో గూడుకొన్న వని రాంజీ మన్ట్రాల్ గారు వ్యక్తీకరించిరి. ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు సభవారు తోడ్పడవలెననిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమును సరిగా పూనుకొనలేదని ఆక్షేపించిరి. ముఖ్యముగ బొగ్గు ఆర్థికపరమము నావేశములు బాగులేదనిరి. బొగ్గు పరిశ్రమ మరల నిలబడుటకు సాధనము నరయవలెననిరి. డబ్బును సమకూర్చునలె ననిరి ముందు ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినది, బొగ్గుగోతులను స్వాధీనము చేసికొని వారే నిర్వహించవలెను.

బొగ్గుపరిశ్రమ

ను మరల నిర్వహణ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు కాపనములను ప్రవేశపెట్టవలెనని లాయిడ్ జార్జి గారనిరి.

ప్రభుత్వ వైఖరి

ప్రతిక్షణము రాయబారములను ప్రారంభించుటకు సంసిద్ధుడగు నున్నాడని బార్బిన్ గారు తెలియజేసిరి. కాని కాలనిర్ణయము లేకుండ ప్రజలు గట్టి సామ్యము ఈ ఒక్కపరిశ్రమకేంద్రముగా భ్రష్టుపెట్టబాలరనిరి. బొగ్గుసప్తయి అగిపోవుటచే గనులను స్వాధీనపరచుచు కొనవలెననిరి. తుద కట్టి పరిష్కారము కుదిరెను, ప్రాయశః ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేయు లబధినిరము. ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేయ సంసిద్ధులైయున్నారు. ఏ ప్రభుత్వముగూడ బలవంతముగ పరిష్కారము జేయజాలదు.

పరిష్కార మగవరకు ఎంత మొత్తమును ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేసెదరో జెప్పవలెదు.

రాయబారములు ప్రారంభ మైనవని విన్నతక్షణము మనస్ఫూర్ణము బోగోట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు తక్కినవనలేక కృషిసల్పెదరనిరి. న్యాయము జరుగునట్లు జూచెదరు. అవసరముగా కాపనములను జేసెదరు. ముఖ్యముగ ముగ్గురు యజమానులు, గనుల పనివాండ్లు చూపు రాజకీయ విన్నాణముచై ఆధారపడియుండు ననిరి. ఇప్పుడు లేనివారితే బలాత్కరించి వీరియు చేయుంపజాలమనియు కాశ్యతముగా కాంతిని సమకూర్చు జాల మనియు తెలిపిరి.

కార్మికసభ్యుల సవరణ వీగిపోవుట

గనులమంత్రివర్గమును తిలకించవలెనను కార్మిక సభ్యుల సవరణ వీగిపోయెను. 282 మంది ప్రతికూలరు 208 మంది అనుకూలరు.

స్పెషల్ గారి యుపాయము

నాటిసాయంకాలము ప్రధానామాత్యుడు ఇదివర కెన్నడును ఇంత ఆకాభంగముగ ప్రస్తావించుట విని యెటుంగనని స్పెషల్ గారు రనిరి. ఈప్రతిష్టంభమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారే చర్యను దీసికొనవలెను.

రుగ్బీ, జూన్ 1:—నిన్న రాత్రి వరకు బొగ్గుతగవును సూర్యోస్తమ్యముగ ఎవరును రాయబారములను ప్రారంభించినట్లు లేదు. కాని ఉభయపక్షములవారు పెక్కు సభలను జేసిరి. ఈసభలు ముగిసినవిట్లు ఆధికారప్రకటనము లేవియు జేయబడలేదు. వాటిప్రాముఖ్య మేమో ఊహించవలసినదే. గనులసంఘమువారి నాయకులకు తొందరగ కమిషన్ పిరనియు, అందులో ఏదో విశేషమున్నదనియు వార్తాపత్రికలు వాకొనుచున్నవి.

రాయబారములను మరల ప్రారంభించువిషయమై నాయకులకు కలువంపిరని, మైముప్రతిక వాకొనుచున్నది.

నిన్నటిదినముగూడ గనులసంఘముతోలూకు రాయబార సంఘముగూడ లండనులో నేయున్నది. కాని ఈసంఘమువారి, కేంద్రసంఘమువారి సభ లేవియు జరగలేదు.

రోజంతయు ప్రధానామాత్యుడు లండనులోనే యుండెను. మంత్రివర్గపు రాయబారపు సంఘసభకు ప్రధానామాత్యుడు వీగెను.

మంత్రివర్గమువారి కట్టిరేఖలు రాయబారములను గూర్చి వారైదు, కాని కార్మికమంత్రివ్రతము ఉభయపక్షములతో

నివృత్తికృతుడు సంప్రదించుచునేయుండెను. నేటి మధ్యాహ్నము పార్లమెంటు మరల పమాణేశుడగుచు ప్రధానామాత్యుడు వీవో కొన్ని సంగతులను ప్రకటించును. ఈలోపుగ గనుల పనివాండ్ల కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు జేరినములను గూర్చి గాని జరిచేయు గంటలను గూర్చిగాని చేయు పదుపాయములను ఆక్షేపించుటలో తమ నాయకులకు చేయూత నొసగదరట.

గనుల పనివాండ్లకు సహాయము

అంతరాజీయసానుభూతి

అమ్మర్లం, జూన్ 1:—అంతరాజీయ ప్రేడ్ యూనియను సంఘమువారితో సలహాజేయుటకు ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు పోవుచున్నారు. ఈ పయనమును 1000000 పౌనుల ఋణమును జేయుటకు తలపెట్టిరి. ఈఋణ మొత్తమును సమ్మె అనంతరము 1000000 పనివాండ్లను పోషించుచున్న బ్రిటిషు ప్రేడ్ యూనియనులకేంద్ర వినియోగించెదరు.

మరణ వార్త

లండన్, జూన్ 1:—మేజరు జనరలు ఫర్ ఆలివర్ హ్యుజెంటుగారు చనిపోయిరి.

పశువులకు నోటిసాలుపురోగము

లండన్, జూన్ 1:—విదేశములనుండి పండులను బ్రిటిషుఫ్యాక్టరీలలో ఊరవేయుటకు దిగుమతిజేయుటచే పశువులకు నోటిసాలుపురోగము కార్యపరక జబ్బుగల్గుచున్నదని క్రొత్తగ కర్నూలు వాల్టరు గిన్నిస్ గారు వ్యవసాయమంత్రి తెలియజేసెను. విదేశములనుండి రోగముతోనున్న పండులను దిగుమతి జేయుటచే ఈరోగము సోకుచున్నదట.

లీస్టాకు పరిహారము

దాని నెట్టు వినియోగించుట

రుగ్బీ, జూన్ 1:—లీస్టాకుసర్దారును ఈజిప్టులో జంపినందుల కిప్పించిన పరిహారమును నూదానులో ప్రజాక్షేమకర మగువనలకు వినియోగించిరి. ఈక్రిందిపనలకు వినియోగించెదమని నూదానుప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నది:—

కిచ్చినరు వైద్యపాఠశాలవంటి పరిశోధన పాఠశాలను నిర్మించెదరు. రైలులో సంచారముజేయుచు పరిశోధనజేయుటకు ఏ రూపులను జేసెదరు. ఆకుదరమక కుమ్మరగ నెటిలెంటు నభివృద్ధిజేయుటకును, కంటి రోగనివారణార్థము వినియోగించెదరు. సగము సామ్యు ఇందులకు పయోగింపబడును. మిగిలినదాని నెట్టు వినియోగించుటకు ఆలోచించుచున్నారు.

లిబరల్స్ తగవు

ఆక్సుఫర్డునాప్రభుని నాయకత్వము

లండన్, జూన్ 1:—లిబరల్స్ తగవు మరింత ఘనమైనది. మంచి అవసరపయమును లాయిడ్ జార్జి గారు లిబరల్ పక్షమువారి చర్యలనుండి విడిపోయిరని ఆక్సుఫర్డుప్రభువు లిబరల్ పక్షములో విభగ్గునున్న సర్ గాడ్ఫ్రీ కాలిన్ గారి కెటుకజేసిరి. తనయందు సంపూర్ణవిశ్వాసమున్నదని అందరును తెలిపినగాని తాను నాయకత్వమును వహించనని ఆక్సుఫర్డుప్రభువు తెలియజేసెను. గ్రేప్రభువు, సర్ జాన్ సైమన్, వాల్టరు రుగ్బీ మునుగారు ఆక్సుఫర్డుప్రభునకు తోడ్పడెద మని అభయమొసగిరి. క్రొత్తకోయిలివిషయయభిప్రాయమును లాయిడ్ జార్జి గారు మానలేదని అనుమానము బాధించుచున్నదనిరి. లిబరల్ పక్షము నిమిత్తము కే క్రివంచనలేక లాయిడ్ జార్జి గారికి చేయూత నొసగితి మని ప్రత్యుత్తరమునచ్చిరి. నిలకడలేని వారీయందు నమ్మకము కుదురుట సాధ్యమనియు అట్టివానితో రహస్యసంబంధములను బెట్టుకొనుట పడదని ఆక్సుఫర్డు ప్రభు నినుట నిజమేయనిరి.

బోర్డేరుగారి పయనము

టోక్యో, జూన్ 1:—వై మానికుడు బోర్డేరుగారు తనజీవితమును పూరి జేసికొని టోక్యో జేరెను.

మస్గాలునమస్య

కామన్వెల్త్ ప్రకటనము

లండన్, జూన్ 2:—మసోలువిషయమై ఆంగ్లేతురు మృత్యురాయబారములు ఇంకను మైత్రితోనే పొగుచున్నవనియు ఓడంబడికవరకుల సంగీకరించినగాని ఇదప్పటికి వీవియుజెప్పజాలననియు కాని త్వరలోనే రాయబారములు అనుకూలముగ ముగియగలవనియు కామన్వెల్త్ లో చాంబ్ ల్లెగారు ఆశను గల్పించిరి.

లిస్బన్, విప్లవకారులచే జిక్కుట

లిస్బన్, మే 31:—రక్తపాతము లేకుండ ఒక రుపాణైన కాల్యకుండ ప్రభుత్వసేనలు అడ్డుకొని విలుపు జేసెను. మరాఠాలము లిస్బనుమీది జేగుచున్న దని వార్తాపత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

ఆదివారము ప్రాతఃకాలమున విప్లవకారులు లిస్బనుమీది జేగుటకు ఉత్తరదక్షిణ భాగములనుండి ప్రారంభించిరి. లిస్బను పటాలములు విప్లవకారులతో జేరుటచే విప్లవకారుల జయము నిశ్చయముగ వర్చెను. దీనికితోడు సైనిక కాపనమును ప్రకటించుటకు అధ్యక్షుడు నిరాకరించెను. ఈ రెండును ప్రభుత్వ పతనమునకు కారణమాయెను. ప్రభుత్వమువారు ఉదయము ఒంటిగంటకు రాజీనచ్చిరి. విప్లవకారులు లిస్బను పట్టణమును స్వాధీనముజేసికొనిరి. సైనిక కాపనమును ప్రకటించిరి. తరువాత కబికాదాస్ నేనానివచ్చెనే ప్రెసిడెంటుతో మాట్లాడెను. ఇతనినే మంత్రివర్గము సేర్పాటు జేయవలెనని అధ్యక్షుడుగోరెను. అందులకు కబికాదాసుగారంగీకరించిరి. మంత్రివర్గము సేర్పాటుజేయుచున్నారు.

అమెరికను పత్రికా ప్రచారకుని ప్లిమతులో

ప్రవేశించురాదనుట

లండన్, మే 30:—ప్రీస్టేటు మంత్రి కోరికమీద అమెరికా పత్రికాప్రచారకులలో నుద్రసిద్ధులగు రన్నెలుగారిని ప్లిమతులో దిగగూడదనిరి. ప్రీస్టేటుకు బోనని రన్నెలుగారు అభయమిచ్చినగాని దిగనీయరాదని ప్రీస్టేటుమంత్రి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు తెలిపెను. ఆ మరతులకు రన్నెలుగారు విప్వకొవలేదు. ఆతడు ప్యారిసులో ప్రవేశించెను.

తనను ఎందులకు ప్లిమతులో దిగరాదనిరో ఆకారణమేదియు తనకు తెలియదని రన్నెలుగారినిరి.

ఇంగ్లండులో నున్న తన సత్ని, నుతుని ఈనిషేధముచే జూడవీలులేకపోయెనని విచారించెను. క్రిందటి నెలనుండి క్విన్సుటపును దగ్గర ఒకమనిషి ప్రవేశించెననియు ప్రస్తుత మితినిపై రాజద్రోహపు సేరముమోపబడివిచారణ నెదురుజూచుచున్నాడనియు కొన్ని కాగితములలో ఐర్లండులో నున్న రిపబ్లికను నాయకుల కడకు వచ్చెననియు, ఆకాగితములలో రన్నెలుగారిపేరు గూడ నుండుటచే ఆతనిని ప్లిమతులో దిగనీయరాదని వివిధ ప్రీస్టేటు మంత్రి సామ్రాజ్యప్రభుత్వాధికారులకు తెలియజేసెను.

కీ||శే|| సర్ పాల్ చాటరు

అర్జీనియను దేశమునకు గొప్ప ఆస్తి.

హంకాంగులోనున్న సర్ పాల్ చాటరుగారు మరణకాపనమున ప్రతి సంవత్సరము చాటరుసరికి 10,000 పౌనుల నీయవలెననియు, 50,000 డోలరులను జాక్షిక్ బుక్కియవలెననియు, మిగిలిన ఆస్తిని తనమేనల్లుళ్లకును, వారి పిల్లలకును తనంత జీవనోపాధిని గలుగజేసిన పిదప కలకత్తాలోనున్న అర్జీనియను నాజరేతుహోరీ చర్చికి (దేశమునకు) నీయవలెననియు వ్రాసిరి.

డెర్బీ పందెములు

కొరోనాచి గుట్టము గెలుచుట

లండన్, జూన్ 2:— డెర్బీ పందెముల ఫలితము లీక్రింద ప్రకటితములు:—

కొరోనాచి 1, ల్యామ్పుగాయి 2, కోలేరేజ్ 3

పోర్చుగీస్ విప్లవము

రిపబ్లికు అధ్యక్షుని రాజీనామా

క్రొత్త మంత్రివర్గము

లిస్బన్, జూన్ 1:—పోర్చుగీసు ప్రెసిడెంటు రాజీనామా నచ్చిరి. కారణము లెవ్వయో ప్రస్తుతమేమియు తెలియవు కాని ఏకవ్యక్తిపాలనమును, (డిక్టేటరుషిప్) ప్రవేశలేట్లు ప్రయత్నములను కార్మికపక్షమువారు ఆక్షేపించుటకు పూనుకొనుటచే పరిస్థితులు మరింత కష్టముగ వర్చెనవి. రాచకీయపక్షముతో సంబంధములేని ప్రభుత్వము సేర్పాటుజేయవలెనని స్పష్టముగ విప్లవనాయకులు ప్రెసిడెంటుతో తెలియజేసిరి. ఉత్తరదక్షిణ పటాలములు లిస్బనుమీదుగ బోవుచు వగరమున కావల శివీరములను స్థాపించిరి. తమ సేనానిరాకక ఎదురు జూచుచున్నారు.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వము

కోయలబా, జూన్ 2:—విప్లవ తాత్కాలిక ప్రభుత్వమున మేజరు ఓకోగారు దేశీయమంత్రిగను, వర్తక విదేశాంగ మంత్రిగను నియమించబడిరి. జనరలు కమ్మకోస్టాగారు ఆధినివేశములు వ్యవసాయమంత్రిగ నియమించబడిరి. నాకామంత్రిగను ఆర్థిక నాయకాధికారముగను మేజరు బేబ్బుకదాస్ గారు నియమించబడిరి.

భారతదేశ భావిపరిస్థితులు

ఎక్కువవయస్సు గావలె ననుట

సుహృద్భావముతో మెలగవలె ననుట

లండన్, జూన్ 2:—కలకత్తా విద్యుత్సంస్థమున నెలకు రూ. 100 నుండి రీడింగు ప్రభుత్వ ఇల్లు దలియజేసెను. కాపనభలయందు యూరపియను అసభికారసభ్యులు పూర్తిగా పాల్గొనవలెనని నాటివిమచనకు అగ్యుత్తమ వహించిన టి. ఎం. సి. మోర్గాగారు హెచ్చరించిరి.

రీడింగు ప్రభుత్వ

సంస్కరణములను జయప్రదముగ జేయుటకు యూరపియనులు, అధికారులును, అసభికారులును క్రిమినల్ లెక ఎంతయు తోడ్పడిరిని రీడింగు ప్రభుత్వ కొనియాడెను.

ఇండియాలో

ఇండియా కార్యాలయమును నిందించుట ఆచారమైనది. అయ్యది మంచిది కాదనిరి. ఇండియా కార్యాలయముపై తనకెట్టి తప్పును గన్పించలేదనిరి.

ఇండియా కార్యాలయమువారెప్పుడైన జోక్యము కలుగజేసికొన్నచో అయ్యది సామ్రాజ్యలాభమునకు గాని తన ప్రత్యేక బాధ్యతను నిర్వహించుటకుగాని అయియుండ నోవుననిరి.

నియమించబడిన పెక్కు విచారణసంఘములు అవసరములే యని సమర్థించిరి. తాను అధికారమును స్వీకరించిన ప్రారంభములో ఆపనమ్మకము అనుమానములు, అపోహములు ప్రజలియుండెననియు అవియే అసలు చిక్కులకు అల్లుడులకు కారణములనియు ఇంతయు రెండుభాతులవారును ఒకరినొకరు పరిగా తెలిసికొనక పోవుటచే గల్గెననియు నుడివరి.

ఒకరి యభిప్రాయము నొకరు గ్రహించి భరస్సరసహభావముతో ప్రవర్తించిన, మనము వివేకముతోడను జ్ఞానముతోడను ప్రవర్తించినవార మగుదుము. ఈపరిస్థితి బున్నచో భారతదేశ భాగ్యదయమును వర్ణించడము గాదనిరి. సాధారణముగ అనుకొన్నదానికంటె చాల అభివృద్ధికరముగనే జరిగెను. భావిపరిస్థితులు తెలిసినవి. అయ్యది తథ్యముగాని భారతీయుల మనతో సుహృద్భావముతో సంస్కరణములను జయప్రదముగ జేయు తలంపుతో కృతసిక్కుయులై పనిజేసినచో భారతదేశ భాగ్యదయము రాజ్యము ననిరి. ఇంకను భారతదేశము స్వతంత్ర సాంఘికసంస్థలయందు బాల్యావస్థయందు యున్నది. నేర్పుకొనవలసిన దెంతయు గలదనిరి.

జేకభక్తులగు భారతీయులు సంస్కరణములను తీవ్రయోగిండుకొనుటచే లాభము గలదనియు వినియోగించుకొనవలెననియు, తమ దేశీయులకు భార్యముతో జెప్పగల్గినందులకు సంప్రదనీయు లనిరి. ఇకముందు నిండు మనసుతో సంస్కరణములను పని జేయుటకు ఎక్కువయత్నమును జూపగల్గుదు రనిరి. బ్రిటిషు ప్రజల యందు అవిశ్వాసము అనుమానము అంతరించి బ్రిటిషు ప్రజలు, భారతీయులనుపూర్వముగ స్వపరిపాలనమార్గమును ద్రోక్కబలించిరేని నిష్పాత్రికముగ, న్యాయబుద్ధితో దయాద్రౌప్యదయ మతో స్వపరిపాలనమార్గమును నడిపించుటకు సహాయము చేయగలరని సమ్యక్ము జనించుననిరి.

నల్లమందు

జాతినమితిచర్చ

చినాప్రతినిధి ప్రకటనము

జనీవా, జూన్ 2:—గ్రేటు బ్రిటన్ ప్రపంచమునంతను తన నల్లమందుతో విమచారితముజేయుచున్నదని నల్లమందును గూర్చి చర్చించుచున్న జాతినమితి సలహాసంఘముయొందుట చినా ప్రతినిధి నుడివెను.

జర్మనీనుండి హ్యంగరీ హేరు 200 కిలో గ్రాముల మార్బు యను, హిరాయిను, మత్తుపదార్థములు బంపబడెను. హ్యంగరీ హేరు వైద్యాలయములందు ఔషధములనిమిత్తము ఇవి అవసరమని చినా ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. కాని మరితరవనుల కివి వినియోగించబడుచున్నవని బ్రిటిషు ప్రతినిధి సర్ మూల్గండ్ లివింజిగారు తెలియజేసిరి. గ్రేటు బ్రిటన్ సంగతులను చినా ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసిన ఒక ప్యాకేజీని చినావారు తీసికొనిరి. ఇట్లుంటచే చినా ప్రతినిధి వైన జెప్పినమాటలకు అవకాశము గల్గెను. తన ప్రభుత్వముపై ఇట్టినిందలను మోపుట పాడిగాదని చినా ప్రతినిధి ఆక్షేపించెను. చినాలో ప్రతిరోజున ప్రతికూల బ్రిటిషు భారము ఎక్కువగుచున్నదనిరి.

ఈ వివాదమును అధ్యక్షు డాక్టరేసి లేయాకు తాను సమయమైన దని ప్రకటించెను.

మరాఠోలో చేయవలసినది చాల గలదు

హ్యారిస్, జూన్ 2:—ఇప్పుడు మరాఠోలో చేయవలసినది చాల గలదు. దెవిజర్నలు తెగవా కేర్పరిచిన ఉపద్రవ కరమును పికిటిలు పూర్తిగా నశించినవన్నమాట. పసజానకు ఈ కాన్యముగనున్న జిల్లాను ప్రెంచి స్పెయిను సైన్యములు కీత్రు శేవము లేకుండజేసెను. రిఫులలో యుద్ధవర్ణమువారు నిరోధమును జూపుటకు తయారగుచున్నారు.

అబ్దులుకరీంగారి యుద్ధమంత్రి షేఖూను జేరి రనుచున్నారు.

సర్ ఏ. ప్రాముగారి నియామకము

లండన్, జూన్ 2:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యకసభకు భారత యజమానుల తరపున ప్రాముగారిని ప్రతినిధిగ నియమించినందు లకు తన కెట్టి యాత్రే పణ లే దని యుమే 80 లేదీని బంపిన ఆక్షేపణలతో తన కెట్టి సంబంధములేదని యు ప్రాముగారి నియామకమునకు తమ కభ్యంతరములేదనియు కరాచీ వాణిజ్యసంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. భారతసర్వకసంఘ నాకాసంఘమువారే ఆక్షేపణను తెలియజేసిరట.

అంతర్జాతీయ కార్మికసభ

జపానుపోటీ ప్రాముగారి యభిప్రాయము

జనీవా, జూన్ 2:—వాషింగ్టన్ ఒడంబడికను ఇండియా ప్రభుత్వం చేసినదియు, ఇతర ప్రభుత్వములు కొన్ని చేయలేదనియు దానివలన ఇండియాకు వ్యవస్థ గలుగుచున్నదనియు, భారతదేశము తనకార్మికుల పరిస్థితులను యభివృద్ధిజేయ గోరుచున్నదనియు జపాను వాషింగ్టన్ ఒడంబడికను లోబడియుండలేదనియు ప్రాముగారు తెలియజేసిరి. ముఖ్యముగ దీనిభరితము బొంబయిలో చూడవలసినది. ఈపరిస్థితులను విచారణ జేయనిచో జపానుప్రతినిధి తన ప్రభుత్వము నివారణోపాయమును గమగొను వని అభ్యయమిచ్చునోమోయని భారతీయులు ఆశించెద రని భయపడవలసివచ్చుననిరి.

పోలండు రిరల్లికు అధ్యక్షుడు

వార్సా, జూన్ 1:—విలాడిస్కిగారు కేర్గొన్న ప్రాప్తే స రు మో స్టి కో కీ గారిని అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనిరి.

వార్సా, 30:—విలాడిస్కిగారిని జంపుటకు క్షుల జన్మిరనియు అందులో జోనెపు హేలరునేనాని గలదనియు తెలుపుచున్నారు.

తుర్కీ - సిరియా ఒడంబడిక

కాన్స్టాంటి నోపిలు, జూన్ 2:—తుర్కీ - సిరియా ఒడంబడికను సరాటు ట్యూపికు రుషిడేబేగారు సంతకము జేసిరి.

అమృతబజారుపత్రిక కేసు

సంపాదకుడు శుక్రవారమునాడు

స్టేటుమెంటు నిచ్చును

కలకత్తా, జూన్ 1:—కలకత్తా అల్లరుల సమయమున ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించినయలకై క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 108 సెక్షనుక్రింద అమృతబజారు పత్రికపై లేబడిన కేసులో రాక్యుబకోగారు కేసు వాదములనువినిరి. అవసరముగా వెంటనే తగినచర్యను ప్రభుత్వమువారు తీసికొనగలందులకై తా మట్టుచేసితిమని పత్రికాసంబంధికుల వాదన సంపాదకుడు శుక్రవారమునాడు స్టేటుమెంటునిచ్చును. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్పొరేషన్

కలకత్తా, జూన్ 3:—డిప్యూటీ మేయరుగారిచర్యను విచారించుటకు కార్పొరేషన్ వారు నియమించిన కమిటీయందు తానుండుట కిష్టములేదని ఎ. హిజోగారు తెలిపిరి.

కమిటీని నియమించలేనవతీర్మానము సంగీకరించినపెదవ కాన్సిలర్సులను జడలిపోయిన 13 మంది సభ్యులు ఆతిర్మానము సంగీకరించిన క్రమమును అంగీకరించుచిరి. కమిటీయచ్చిన అధికారులు చాల అనిర్ణీతముగ నున్నందున నేరము లేమియో తెలియుట లేదనిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రాంసు; జర్మనీ

పరస్పరస్నేహము నపేక్షించుట

ముఖ్యమును ఎత్తు

హ్యారిస్, జూన్ 1:—ప్రాంసు జర్మనీలకు ప్రాతపగలను మాన్చి పరస్పర అసత్వాసమును భారద్రోలి స్నేహము అలవడుటకు క్రొత్తయెత్తు నెత్తిరి. హ్యారిస్ బెర్లిన్ లందు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను పంగతిసందర్భములను దెలిసికొనుటకునా కా త్యాగములు ఏర్పడినవి.

జనీవా కార్మిక సమావేశము

లాల్లా లజపతిరాయిగారి ఆశాభంగము

లండన్, జూన్ 2:—జేడు కార్మికసమావేశమున ఇండియాలో పురోవృద్ధి అతిశయముగ నున్నదని లాల్లా లజపతిరాయిగారు ఆశాభంగమును తెలియజేసిరి.

చటర్జీగారు

ఇండియాలో త్వరితగతినే పురోవృద్ధి సాగుచున్నదని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

దీనికి భారతకాసనము రెంతయు అనుకూలపడుచున్నవనిరి. గనులయందు భూగర్భమున పిల్లలను పనిచేయుటకు నియమించుట లేదనియు ఎప్పుడో గొప్ప జాతీయవిమనాస్థయందు శ్వాసమునితోచినపుడు తప్ప నిర్బంధముజేసి పనిజేయించుట లేదనియు పనిచేయు గంటలను ప్రభుత్వం చేసి 8 పారిశ్రామిక రాజ్యములలో ఇండియా ఒక్కటేయనియు సర్వసాధారణముగ ఒక జపానులో తప్ప స్త్రీలు రాత్రులందు పనిచేయుట లేదనియు నుడివరి.

జపాను ప్రతినిధి

ఇండియా వరిస్థితులకంటె జపాను పరిస్థితులే చాల ఎక్కువ బాగున్నవనిరి.

లాల్లా లజపతిరాయిగారు

వేదసభయందు మొదటిసారి ఆయన లజపతిరాయిగారు భారతకార్మికప్రతినిధి, కార్మికకార్యాలయమువారు కార్మికపరిస్థితులను ప్రాన్యదేశములందును, రంగుభేదమున్న ఆఫ్రికా ఆమెరికాలోను విచారించుట ముఖ్యమనియు ప్రాచ్యదేశపరిస్థితులను అభివృద్ధిజేయుటకు పాశ్చాత్యకార్మికులు ఎక్కువసానుభూతిని సహకారమును జూపవలె ననియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో కెన్యాలోను దక్షిణాఫ్రికాలోను కార్మికపరిస్థితులను ప్రకటించవలెననియు నుడివెను. కాని దక్షిణాఫ్రికాపార్లమెంటులో దేశీయులకును, ఆసియానానులకును సంబంధించిన బిల్లులను ప్రవేశ పెట్టిన విషయమై అబిల్లులనుగూర్చి ఏమియు లజపతిరాయిగారు వ్యాఖ్యానము జేయలేదు. వ్యాఖ్యానముచేయకపోవుటకు కారణము ఈజిప్టుమై ఇండియా ప్రభుత్వమునకును, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకును రాయభారములు వడుచుచుండటమే.

ఈజిప్టుకు యుద్ధనౌకల సంపుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 2:—రిజల్ట్యాను అను మార్బా యుద్ధ నౌకను స్టావీలీ నాకాదభాధపతితో తక్షణము ఈజిప్టుకు బోవలెనని ఉత్తరువు చేయబడెను.

న్యాయాధికారి రాజీనామా

ఇచ్చుట

కెయిరోలో సంచలనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కెయిరో, జూన్ 2:—మే 25 లేదీని తెలిసిన కుట్ర నేరపు విచారణలో విచారణ న్యాయస్థానమునకు అధ్యక్షులుగ నియమించబడిన న్యాయాధికారి, కెరెనాగారు ముద్దయిలలో నలుగురిపై తీర్పు సాక్ష్యులమునకు తిరుధక్షగ నున్నదనియు గొప్ప అన్యాయము జరిగినదనియు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఈ సందర్భమున ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు లేఖనంపుచు ఆ తీర్పుపై తమ యభిప్రాయమును మాత్రము తెలుపలేదు. ఈలోపుగ ముద్దయి నిర్దోషి యని ఒప్పకొనజాలమనియు ఈవిషయమై తమ ఇష్టము వచ్చినకంటె చర్యను దీసికొనుస్వాతంత్ర్యము గలదనియు తెలియజేసిరి.

పురాతన వస్తు పరిశోధనము

శ్రీశ్రీశ్రీ

1921-25 వ సంవత్సరపు పురాతన వస్తు పరిశోధనపు రిపోర్టు వెలువడినది. సంవత్సరమునందు 279 గ్రామములలో పర్యటనము నలుపబడెను 420 హిందూ శాసనములు సంపాదించబడెను తామ్రశాసనములలో కెల్ల సాలంకాయన శాసనము ముఖ్యముని సూచించబడినది గోదావరిజిల్లాలోని ర్యాలి గ్రామములో దొరికిన శాసనము తూర్పుచాళుక్య రాజగు విజయాదిత్యుని కాలము నాటిది తూర్పు గాంగరాజులగు వజ్రహస్త, అనంతవర్మ, చోడ గాంగదేవుల కాలమునకు సంబంధించిన శాసనములు గలవు విజయనగర వంశమునకు చెందిన రెండవ హరిహరరాయలకు సంబంధించిన శాసనము గలదు వీరు శైవగురువులకు భక్తి జూపుచుండిరి అయినను విష్ణుదేవాయనిర్మాణమునకు రాజు గారు డబ్బిచ్చుటకు, గురు వంశీకరించెను ఇందునుబట్టి ప్రాచీనకాలమునగూడ మతసహనము వ్యాపించెనని యూహింపవచ్చును సాలంకాయన శాసన మొకటి కంఠేరులో దొరకెను వేంగిపట్టణమునందే సాలంకాయన మహారాజశ్రీ విజయస్థంధవర్మచే దాన మొనగబడెను రెండవ శాసనమునందు మహారాజశ్రీ నందివర్మచే గావింపబడిన దానము పొందుపరపబడెను మూడవ శాసనముగూడ నందివర్మకు సంబంధించినదే ఇది ఏలూరుయొద్ద పెదకెగిలో లభించెను దీనిప్రకారము, హస్తీవర్మ సాలంకాయన డనియు, అతనికి నందివర్మయు, నందివర్మకు చందనవర్మయు, చందనవర్మకు నందివర్మయు జనించినదియు తెలియుచున్నది. సాలంకాయన రాజులగూర్చి కొంతనిశ్చయజ్ఞాన మేర్పడుట కవకాశము గలిగినది

బల్లారిజిల్లాలో గనుపించిన శాసనములు శివుమహాశక్తులకు సంబంధించినవి వీనిలో నొక శాసనము ఆరవ త్రిభువన మల్లవిక్రమాదిత్యునిసంకెచును వర్ణించెను వీరి పూర్వులలో అయ్యన పీఠస్థర అనువా రొకరు గలరట వీరు రాజ్యము చేయుచుండెను ఇది క్రొత్తవిషయము మొదట ప్రాంతీకృత సామేత్యునికి సంబంధించిన దానిశాసనము సంపాదించబడెను దీనినిబట్టి విష్ణు వర్ధనుడు శివుమహాశక్తుడు గాదనియు, తూర్పుచాళుక్యనియు ని వేదిక సూచించుచున్నది. తూర్పుచాళుక్యపు లగు మూడవవిష్ణువర్ధనునికి సంబంధించిన శాసనము మొదట భీమవరం తాలూకా గణపవరములో దొరకెను దీనినిగూర్చి పరిశోధన జరుగు కొందియు, సూతన విషయములు అయ్యగలవు. కెంగడేశపు తూర్పుగాంగరాజులకు సంబంధించిన తామ్రశాసనమునందు, గ్రామ్యములకే గాక వైశ్యులకుగూడ అగ్రహారములొసగ

బడినటుల చెలియగలదు. ఇట్టి దానము అరుదని చెప్పవచ్చును. చోళుల రికార్డులలో ప్రాచీన వైభవముగూర్చి కొన్ని విశేషములు గనుపించును. మొదటిపరాంతకుని శాసనము ప్రకారము, తగిన తూకము, వన్నెగల బంగారు నాణెములు వాడుకలో మన్నటుల తెలియగలదు ఒక్కపరిమాణము గల నాణెములనే స్వీకరించుచుండెడివారట అందుచే దొంగనాణెముల కవకాశము లేకుండెను. కానుల పరిమాణము వర్ణింపబడియున్నది నాణెములవాడుక క్రొత్తగ వచ్చిన దనుట భ్రమదప్పవేరుగాదు

ప్రథమరాజరాజేశ్వర శాసన మొకదానిలో దేవాలయమునకు సంబంధించిన నాటకశాలయు, నాట్యములును వర్ణింపబడెను. ఏడంకముల నాటకము నాడినందుకు, యొకనటునికి భూదాన మియ్యబడెనని తెలుపబడినది. నటులకు పారితోషకముల నొసగుట, ప్రాచీనకాలమునగూడ నాచారమైయుండెనని, యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కులోత్తుంగ చోళదేవుని కాలపు శాసనములో, నానావిధనటశాలలను పోషించుట కేర్పాటు చేయబడినది. ప్రాచీననృపాలురు వివిధకళల నేటుల పోషించిరో యూహింపవచ్చును. నాట్యము గావించినందులకు భూము లొసగబడిన నిదర్శనములు గలవు రాజరాజేశ్వర నాటకము నాటకమాడి నందులకు విజయరాజేంద్రచార్యులను స్వప్రసిద్ధ నటునకు, రాజేంద్రచోళ రాజుదానముల నొసగెను. ప్రథమరాజాధిరాజుగూడ నిట్టిదానముల జేసినటుల నిదర్శనము గలదు. అభినయశాస్త్ర పోషణకు మూడవ కులోత్తుంగుడు పూనుకొనెననియు, మూడవరాజరాజు నాటక ప్రదర్శనమునకు న్యయముగ హాజరయ్యె ననియు, శాసనములు చెలుపుచున్నవి. రాజేంద్రచోళుని మేనత్త దైవభక్తివరాయణురాలనియు, రోగులనిమిత్తము వైద్యశాలలను స్థాపించెననియు, తెలియుచున్నది. ప్రథమ రాజేంద్రచోళ శాసనమునందు, ఉచిత వైద్యశాలకు దాన మొనగినటుల సూచింపబడినది. కళలపోషణమును, వైద్యసహాయమును రాజధర్మములలో నొకటిగ పరిగణింపబడె ననుటకు సందియము లేదు

విజయరాజేంద్రదేవునికి సంబంధించిన శాసనములందు, ఉద్యానవనమునకును, అన్నసత్రమునకును ఏర్పాటులు జరిగినటులు స్థూచింపబడెను. ప్రథమ కులోత్తుంగ శాసనములప్రకారము, మరమలనేకములు గలవనియు, అక్కడ నిరుపేదలకు భోజన మిడుచుండి రనియు తెలియగలదు అన్నదానమునకు ప్రసిద్ధిపొందిన భారతభూమియందెట్టి మరము లుండుట ఆశ్చర్యము గాదు. రాజభక్తి జూపుటకుగాను, రాజుపేరుతో నీ మరములలో నప్పడప్ప డన్నదానము జరుగుచుండెనట. వేద పారంగతులగు శివయోగులకు మార్కండేయమరములో, రాజశ్రేయమునకుగాను సంతర్పణ జేసిరట. మరియొక శాసనము ప్రకారము ఇరిగేమను సంఘ మొకటి వ్యవహరించుచుండెనని, తెలియుచున్నది. ఈ శాసనము పండ్రెండవ శతాబ్దమునాటిదట. విక్రమ్ శతాబ్దము వి కాలమున, బ్రాహ్మణులు, తపస్వినులు, గర్భాధిష్ఠులు మున్నగువారి నిమిత్తము అన్నసత్రము స్థాపిం

బడెనట ఒక శాసనము ప్రకారము, ఇట్టి అన్నసత్రపుపోషణకు భూముల నిచ్చినటులగలదు ఈసత్రమునందు, వైన పేర్కొనబడినవారికే గాక వైద్య, వ్యాకరణాదిశాస్త్రముల నభ్యసించెడి విద్యార్థులకుగూడ భోజన మిడినటుల చెలియుచున్నది. విద్యార్థులకు సహాయము జేయుట ప్రాచీనాచార మని భావింపవచ్చును.

దేవదాసీలయాచార మెప్పటినుండి వచ్చెనో థేలిసికొనుట కాధారములు గనుపించెను. దేవాలయములకు కన్యలను విక్రయించుట ప్రాచీనాచారముగ నుండెను. ఒక దేవాలయమునకు సంబంధించిన నేవకుల నామములుగూడ పేర్కొనబడెను. వ్యభిచారవృత్తినిమిత్త మిట్టి విక్రయము జరిగి యుండలేదు. ద్రవిడదేశ శాసనము ప్రకారము, భక్తి శ్రీ తనకొడుకులు, మనుమలతో గలసి దేవునికి న్యయముగ విక్రయించుకొనినటుల చెలియుచున్నది. మరియొక శాసనమునందుగూడ తన సంతతివారితో గలసి యొక శ్రీ దేవాలయమునకు విక్రయించుకొనినటుల పొందుపరపబడెను. డబ్బు కొరకే యిట్టివిక్రయము జరిగె నని తలంపగూడదు. న్యయభృతి దీసికొని, యావజ్జీవము దైవ సేవ జేయుటకు, భక్తిపరులగు శ్రీలు కొందరు పూనుకొనిరి. పదునైదుమంది, ముప్పదియొక ములకు విక్రయింపబడిరట. దైవ భక్తి యే వీరి నేటుల బురికొల్పెననుటకు సందియములేదు. నేడు వాశ్వాత్మమత ప్రచారకులు న్యయభృతి దీసికొని దైవసేవ జేయుట సామాన్యముగ గాంచుచున్నాము. ఇంతకన్న ముడు శతాబ్దదేశ్యమే, దేవదాసీలనుగూడ ప్రేరేపించియుండును. కాని, కాలిపరిణామమువలన నిట్టి ప్రతిపాపన మొకటియు దేశ్యములను మరచి, దైవచింతను మాన్చి, భోగవరాయణతకు నీలయ మయ్యెను. ఈదురాచారమును మాన్పుటకు, నేడు తీవ్రప్రయత్నము లవ్వనరమగుచున్నది.

రెండవకుళోత్తుంగుని కాలమున భూముల సర్వేజరిగెను. ఈ శాసనమువై, రివిన్యూ ఆఫీసర్లు సంతకములు గలవట. శైవులు కొందరు తులసి ధరించి, వైష్ణవమతమువై ప్రేమ జూపినందుకు, తిరుక్కడియూరు గ్రామసంఘమువారు వారి భూములను లాగివైచి దేవాలయమున కర్పించిరట. శైవవైష్ణవభేద మాకాలమున తీవ్రముగనుండెనని గ్రహింపవచ్చును. కిలయూరు శాసనము ప్రకారము, అల్లరులను పురికొల్పిన దుండగిండు ఇరువురకు వేయి కానుల జరిమానా విధింపబడెను. వీరు డబ్బు చెల్లింపలేకబోయినను, గ్రామముపైన నిట్టిబాధ్యత గలదు. అందుచే గ్రామస్థులుచేరి తేరస్థుల భూములను విక్రయించి, జరిమానాను చెల్లించిరి అల్లరుల శాపుటకు ఎట్టి తీవ్రచర్య దీసికొనబడెనో గ్రహింపవచ్చును వ్యవసాయము ప్రజలకు ముఖ్యజీవనాధారమైయుండెను ఇరిగేమను సాకర్యములు ను వారు పట్టుదలతో కోపోషాడుకొనుచుండె రని, శాసనములు తెలుపుచున్నవి. మూడవరాజేంద్రుని కాలపు శాసనము ప్రకారము, పదమూడవ శతాబ్దమున పన్నుల నేటుల వసూలు జేసిరో తెలిసికొనవచ్చును పదిసంవత్సరములపాటు ఒకరు పన్నులను చెల్లింపక చనిపోయిరట. వీరికి వారసు లేవరును

లేకపోయిరి. పన్నుల చెల్లింపునో గ్రామమున కవకీతి వాటిల్లునని ఎంచి, చనిపోయినవాని భూములను ప్రజలు అమ్మివేచి ఋణవిముక్తి గావించిరట. మరియుక శాసనము ప్రకారము, దేవాలయపు పొలములపై దుర్భరమగు పన్నులను అధికారులు విధించిరట అందుచే రయితో లేవరును పొలములను సాగుబడి చేయుటకు ముందుకు రారయిరి దేవాలయమునందు పూజ లాగిపోయెను. ఆపిమ్మట ప్రధానోద్యోగి తన అక్రమచర్యను విరమించి, క్రొత్తపన్నులను దీసివేచి, మరల పూజాధికములను సాగించెను. సాత్వికనిరోధప్రయోజనము నా కాలమునాటిప్రజలు గ్రహించిరనుట కిది యొక నిదర్శనము ఆతరువాత, పల్లవుల శాసనమునందు మరి యొక నిదర్శనము గనుపట్టును హేచ్ఛపన్నులను చెల్లింప లేక ప్రజలు భూములను వదలివెట్టి, గంగానది వరకు బోయిరట పిమ్మట అధికారులు పన్నులను దీసివేచి, తిరిగి స్వస్థలమునకు రావలయునని ప్రజలను ప్రార్థించిరట ప్రజాభిప్రాయము సఫలమగుటకు వెనుకటికాలమున పట్లు గలవనియు, నిరంకుశాధికార మాకాలమునందుగూడ యధేచ్ఛగ శాసనాగ్రహణము, విధితమగుచున్నది. విజయనగర రాజుల కాలమునాటి శాసనములు పెక్కులు గలవు మధురనాయకులకు సంబంధించిన శాసనములు గలవు విజయరంగ చొక్కానాధుడు సాహిత్యపోషకుడు. తారాశాంకవిజయాది తెలుగు గ్రంథములను రచించుట కితడు ప్రోద్బలము జేసెను. వీరి దానధర్మములు నలుదిక్కుల వ్యాపించెను. పురాతన వస్తువరిశోధన జేయువారు, విశేషముగ కాలానిర్ణయమునకై తమ శక్తుల శిక్షింపి భారజోయుచున్నారు. ప్రాచీన హిందూదేశమున, ఇప్పటికాలమునందువలె చరిత్ర గ్రంథములు లేనికతన, శాసనాదులబట్టి కాలానిర్ణయము జేయవలసి వచ్చుచున్నది ఇక్కార్య మవసరమే, యధునను, ఇంతకన్నను ముఖ్యకర్తవ్య మింకొకటి గలదు చరిత్రలను చదువువారికి, సంవత్సరములను తేదులును అంతముఖ్యములు గావు. ఆకాలమునందు ప్రబలియున్న ఆచారములు, నడవడులు, సాంఘిక మత సంస్థలు, పరిపాలనావ్యవహారములు, పాలకపాలితల సంబంధము, స్వపరిపాలనాభివృద్ధి, మున్నగు విషయములను చరిత్రలలో పొందుపరుపవలెను. ప్రాచీనభారతీయులకు నిరంకుశత్వము దప్ప వేరొకటి తెలియదనియు, పరిపాలన మెట్లు జేయవలెనో తెలియదనియు, అందుచే పాశ్చాత్యులయొద్ద ప్రతివిషయమును భారతీయులు నేర్చుకొనవలసి యున్నారనియు, భూమిని చరిత్రకారులు సామాన్యముగ వ్రాయుచుందురు. కాని ప్రభుత్వపు రిపోర్టునందు పొంద రుపబడిన శాసనపరిశోధనల జూచితము, ప్రాచీనభారతీయులన్ని వ్యవహారములందును అద్భుతాభివృద్ధి గాంచినట్లొచ్చును ఇంతటితో తృప్తిజెందక, హైదరాబాద్ పరిశోధకులు ప్రాచీనచరిత్రను స్వయముగ వ్రాసి, స్వత్యమును తెలుపరుట యవసరము ఇందునిమిత్తమై తిసికొను శ్రమ ఎన్నటికినీ వృథాగానేరదు.

రజాలీగారి సమర్థనము

వర్ణవిభేదచట్టమును ఆంధ్రాసుగారు నిరసించి యుండ, ఇండియా ప్రభుత్వరాయబారపు సభ్యులగు రజాలీగారు భారతీయుల కిది వర్తింప దని చాటుట, కడువిచిత్రము భారతీయు లొక్కరి నిమిత్తమే రంగుభేద చట్టమును నిర్మించియుండక బోవచ్చును. కాని భారతీయుల కిది వర్తించుట మాత్రము నిశ్చయము గాంధీమహాత్ముని వాక్యములను స్మరించు గురదాహరించుట బట్టియే, వర్ణభేదచట్టము శ్వేతేతరులందరకును వర్తించు నని నమ్మవచ్చును హరిజనుగారు నిష్కపటుడని రజాలీగారు ప్రకటించుచున్నారు వీరెటువంటివారయిన నేమి? చట్టమును నిర్మించినపిమ్మట దానిని అమలులో పెట్టక తప్పనా? భారతీయుల కీచట్టము వర్తింప దని తా నెట్టివాదానము జేయలేదని హరిజనుగారు దెలుపగ, మంత్రమువారు హర్షధ్వనుల గావించిరి. వారి దృక్పథము నిందును బట్టి గ్రహింపవచ్చును. రాబోవు రౌండుటేబిలు సమావేశమునందు, వర్ణభేదచట్టమును విచారింప వీలు లేదని ఇండియా మంత్రిగారు చెప్పనపుడు, భారతీయులు మారుమాటాడక యూరకుండవలెనా? రజాలీగారి దృక్పథము కడు విచిత్రముగ నున్నది. కెనియాలో, భారతీయులను ప్రత్యేక ప్రదేశములలో నుంచుటకు, కాలనీల కార్యదర్శి గారే అంగీకరించిరట ఇదివరకు జేసిన వాదానముల కిది విరుద్ధము. ఇట్టి సిద్ధిలో వాదానములనే నమ్ముట కష్టముగ నున్నపుడు, ఇతరుల సదాశ్రమముపై నాధారపడుట, అవివేకము గాదా?

ఈజిప్టుపరిశీతులు

ఈజిప్టుపరిశీతులు మరల విషయమగుట వింతగాదు జిగ్గుల్ పాపాపక్షమువారిధికసంఖ్యాకులగుటచే, వారినండియే మంత్రివర్గము నేర్పాటుచేయవలసి వచ్చును కాని వీరెన్నటికినీ ఈజిప్టుదేశము పరాధీనస్థితిలో నుండుట కంగీకరింపరు, బ్రిటీషు ప్రాబల్యము నామోదింపరు. జిగ్గుల్ గారు వెనుక మంత్రి లయినపుడు, వారిపరిపాలన మంత మొందింపజడెను. ఇదివరకు బొంబాయి గవర్నరుగ నున్న లాయిడు ప్రభువుగారు ఇప్పుడు ఈజిప్టుకు హైకమిషనరుగ నున్నారు వీరు నిరంకుశపరిపాలనమునకు పేర్కొనిరి ఈజిప్టులోగూడ వీరు తమ ప్రతిభను చూపుచున్నారు జిగ్గుల్ పాపాగారు మంత్రి లగుచో, ఈజిప్టు ధ్వంసమగు నని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి వీరు వ్రాసి యుండరు బ్రిటీషు మంత్రులు కలవరపడి, లాయిడు ప్రభువుగారి సూచనల నామోదించిరట ఇట్టి చర్యవలన, బ్రిటీషు ప్రభుత్వప్రతిష్ఠకు తీరని భంగము వాటిల్లును ఇంగ్లండు స్వాతంత్ర్యమును ప్రేమించుట కల్లయను భావము వ్యాపించును ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్య మొనగ వాదానము జేసియు, ఇంకను నిరోధముల గల్పించుట ఎంత యక్రమమో యూహింపవచ్చును న్యాయము జిగ్గుల్ పాపాగారి వైపున నున్నదనుటకు సందియము లేదు. ఎవ్వ రెన్నియంటకము జెట్టినను, స్వాధీన వాప్యత కరుణను విషయము గాంచక మానదు.

గనులసమస్య కామన్సునభ

కామన్సునభలో గనుల సమస్య గూర్చి జరిగినచర్చలో, బాల్కువినుగారు నిరాశను నిస్సహాయతను జూపిరిగాని, తగినచాకచక్యమునుగాని, దూరదృష్టినిగాని చూపరయిరి ఇంకను ఎంతకాలము బొగ్గునమ్మే కొనసాగవలయునో తెలియదు. ఏసంగతియు తేలకముందే, ప్రభుత్వపు గ్రాంటును తీసివైచుట అనుచితమని మాక్షనాల్కుగారు మండలించిరి లాయడుబార్జి గారుగూడ, ప్రభుత్వమువారు మెటనే చర్యదీసికొనవలయుననియు, వేతనములను తగ్గింపకముందు పరిశ్రమను సామవపద్ధతులపై పునర్నిర్మింపవలయుననియు గోరిరి ఎవరును చెప్పినమాటలను వినలేదని మాత్రము బాల్కువినుగారు దెలిపిరేగాని, ప్రభుత్వమువారి ధర్మమును నిరూపింపలేదు రాజీకై, ప్రభుత్వమువారి రెవరిని బలవంత పెట్టజాలరని, బాల్కువినుగారు చెప్పట వారియన మర్థతకు నిదర్శనము. అటులగుచో, పనివాండ్లు ప్రత్యక్షచర్యకు గడంగుచు నాక్షేపింపనేల? లేబరు పక్షమువారు ప్రతిపాదించిన సవరణకు అరుకూలురు 208 మందియు, ప్రతికూలురు 252 మందియు గలరు. ఇందునుబట్టి కామన్సు సభ్యులలో గూడ పలువురు ప్రభుత్వమునకు విముఖులుగ నున్నారని గ్రహింపవచ్చును. ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయమున, కన్నరైటివు ప్రభుత్వము నిస్సహాయత జూపుచో, రాజీనామా నిచ్చుట యవసరము.

రీడింగు ప్రభువుగారి ఆర్థాటములు

రీడింగు ప్రభువుగారు సమయము దొరకినపుడెల్ల ఆర్థాటముల జేయుచున్నారు కలకత్తా విందుసందర్భమున ముచ్చటించుచు, ఇండియా ఆఫీసునుగూర్చి తమ కెట్టియాక్షేపణ లేదని తెలిపిరి నిజమే ఇండియా ఆఫీసువారు చెప్పినచొప్పున వీరు తలమాడించుచున్నపుడు, ఆక్షేపణ ఏముందు? రీడింగు ప్రభువుగారికి స్వతంత్రశక్తి లేకపోవుటవలననే, వీరు దేశమున కెట్టి యుపకారము జేయలేకపోయిరి ప్రజలు తోడ్పడుచో సంస్కరణములు విజయముగాంచుననియు, హిందూదేశము సరియగుమార్గము దొక్కుచో, బ్రిటీషు ప్రజలు తప్పక తోడ్పడుదురనియు, రీడింగు ప్రభువుగారు ఎప్పటిపాట బ్రాడిరి వీరిప్రసంగములను భారతీయులకు దెలుపుటకు చూచు రెంత కష్టపడుచున్నాడో గద!

భారత జాతీయపక్ష సమావేశము

పాలుగా రధ్యత తపహించుట
కలకత్తా, జూన్ 1 - ఈ మధ్యహ్నము పాలుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద భారత జాతీయపక్ష సమావేశము జరిగినది పాలుగారు మానిఫేస్టో తయారుచేయునావలసను చెప్పిరి కొంత చర్చ జరిగిన వెనుక ఆ విషయము నొక ఉపసంఘముచేత నుంచి చక్రవర్తి, సర్ ప్రపోజండ్ర మిత్ర, బి సి పాలు, హెచ్ యన్ దత్తు, టి యన్ ఘోషగారును కార్యదర్శులును సహాయ కార్యదర్శులును కలిసి మానిఫేస్టో తయారుచేయుదుర వారములోపల జాతీయ పక్షమువారి అనుజ్ఞ పొందవలెన కలకత్తాలోని ఇతర ప్రదేశ వూలందు ప్రచారము జరుపుటకు కొంతనిధిని తక్షణమే ప్రాగు చేయ నిశ్చయించిరి (ఆ ప్రే)

ఫ్యాక్టరీ మానెజరునకు జరిమానా

చూశా మానెజరుల చూశార జయరామయ్యదలియా గూడ 15 తేదీన స్థితికాలమున కంటే పెక్కునపు పనిజేయించినందులకు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు రు 50 ల జరిమానా విధించిరి.

పాడిసను రాయబారము

శ్రీశ్రీశ్రీ

నెలెత్తు కమిటీ యెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యము.

ఈ క్రిందివాని "టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా" నుండి తీసి ప్రచురించుచున్నాము:—

క్రాసు ఏరియాలిల్లుపై దక్షిణాఫ్రికా శాసనసభ నియమించిన నెలెత్తుకమిటీ నివేదిక సంపూర్ణవాచకము. కమిటీపుచ్చుకొనిన సాక్ష్యములలోగూడ నిపుడు ఇండియాకు వచ్చినది. అయ్యది 500 పేజీలలో ముద్రింపబడినది. నివేదికము క్లుప్తము గనేయున్నది గాని కమిటీవారు పుచ్చుకొనిన సాక్ష్యము మాత్రము చాలాముఖ్యమైనది. జాగ్రత్తగా దానిని చదివితీరవలయును. ఈ గ్రంథమును జూచినపుడు, పాడిసను రాయబారమును, సి. యస్. ఆంధ్రానుగూరును యూనియను ప్రభుత్వము రౌండుటేబులు సభ కంగీకరించునటుల జేయుటకు పడిన కష్టముల నిదర్శనము గాన్పించగలదు.

ఈ కమిటీయందు దేశీయంగ మంత్రి డాక్టరు మలక్ అలెగ్జాండరు, మల్లారు, డంగు, పోర్తూ, హాటింగ్, లెన్సెట్టు మారీ, సర్ ఆర్నెస్టు ఓకెహీమరు, పియర్సన్, లేబర్, టూడ్, వాకాహీస్, జెర్నూలెగారులు గలరు. కమిటీ మార్చి 5 ఏప్రిలు నెలలో 28 రోజులు సమావేశమై 31 మంది సాక్షులను విచారించెను. ఇంకను వ్రాతపూర్వకముగ చాల సాక్ష్యముల బుచ్చుకొనెను. అందు వైవా కాన్సుల జెనరలుగారిచ్చిన జోకటిగూడ గలదు.

అనుకూల పరిష్కారము

మార్చి 28 వ తేదీని డాక్టరు మలక్ గారిటుల నుపపాదించిరి. బిల్లునందు విధింపబడిన సూత్రముల నంగీకరింపవలెనని యీ కమిటీ శాసనసభకు సలహా నిచ్చుచున్నది.

దీనిపైని అలెగ్జాండరుగారు ఒక సవరణ నిటుల నుపపాదించిరి.

1. ఆసియావాసులకు వర్తకపరిశ్రమలలో జరుగుచున్న దనుచున్న ఆక్రమణపూరితని తొలగించుటకును, వారల ఆరోగ్యపరిస్థితుల బాగుజేయుటకు న్యాయమైనమార్గము, అన్ని తెగల వారికిని నష్టముగల్గు శాసనమును గావించి నాగరక ఆర్థికజీవన ప్రమాణముల నాచరణలో బెట్టువలెనని గట్టిపట్టుబట్టుట గాదని యీ కమిటీ అభిప్రాయమై యున్నది.

2. దక్షిణాఫ్రికాలో ఏషియాటికులను క్రూరముగా చంపింపబడి పరిష్కారమై, ఆసియావాసులు తమమీది కెక్కడకెట్టుకొని వచ్చెదరోయని యూరోపియనులకు భయములేకుండను, దక్షిణాఫ్రికాలోని ఏషియావాసులకు గాని, భారతీయులకుగాని అపమానభావము గలుగకుండను జేయుటకు జేయు మార్గముల నన్వేషించుట యుక్తమని కమిటీ అభిప్రాయమై యున్నది.

3. ఇట్టి ఫలితము సమకూరవలెనన్న యీబిల్లును యీ నెషను నింకను చర్చింపకుండ నాపిజేయవలెను.

4. ప్రభుత్వమువారు, భారత ప్రభుత్వముతో రౌండుటేబులు సభ జరుపుటకు గూర్చి రాయబారుల జేసి కాన్సులెన్సు కాగానే ఆ రౌండుటేబులు సభను జరుపుటకు గూర్చి కార్యవిధానమును తయారుజేయుటకు గూర్చి ఆలోచింప వలయును.

మరియొక మంచిమార్గము

లేబర్ గారు మరియొక సవరణ ముపపాదించిరి. కమిటీ వారు సాక్ష్యమునంతను విన్నపిదప ఏషియాటికుల సమస్యను పరిష్కరించుటకు మంచిమార్గము భారత ప్రభుత్వమునకును దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకును సన్నివేశము జరుగవలెనని తోచుచున్నది. ఆసియావాసులు దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగిపోవుటకు వసతిజేయుటకు గూర్చి ముఖ్యముగ నాలోచింపవలయును. బిల్లును కానించుటకు పూర్వము ఏషియాసమస్యనుట్టి వివాదము లేకుండ పరిష్కరించు మార్గములన్నిటి నన్వేషింపవలెనని యీ కమిటీ సలహా నిచ్చుచున్నది.

ఇందులకు అగ్గత్యుడు శ్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారత ప్రభుత్వమునకును, యూనియను ప్రభుత్వమునకు రాయబారుల విషయము ప్రభుత్వవిధానమునకు సంబంధించినదనియు, కమిటీ విచారించవలసిన విషయములలో రౌండుటేబులు సభ జరుపవలె నాయనునదిగాని, అసభ యెట్టివరతులమీద జరుపబడవలెనో గాని లేదనియు, కమిటీ విచారించవలసినది బిల్లు ముసారాంశము మాత్రమేయనియు కమిటీ రౌండుటేబులుసభ జరుగవలెనని

సలహా నిచ్చుట కమిటీ విచారింపవలసిన యంశములను నాటిపోవుటయనియు జెప్పిరి. ఈ కారణములచేత లేబర్ గారు దెచ్చిన సవరణయు, అలెగ్జాండరు గారి సవరణలో 4, 5 భాగములను క్రమముగానని ఆయన త్రోసివేసెను.

అసెంబ్లీ అగ్గత్యుని అంగీకారము బొందుట

అలెగ్జాండరుగారి ఉపపాదనముపైని కమిటీ అగ్గత్యులు దెచ్చిన విషయములమీద అసెంబ్లీ అగ్గత్యుని అభిప్రాయమును గమనింపటకు తీర్మానింపబడెను. కమిటీ మరల మార్చి 30 వ తేదీని సమావేశమైనపుడు బిల్లు రెండవరీతింగు కాకమునుపే నెలెత్తుకమిటీకి బంపుటవలన సవరణ లన్నియు క్రమములే యని అసెంబ్లీ అగ్గత్యులు ఒప్పుకొన్నటుల జేయంగమంత్రి ప్రకటించెను. ఏప్రిలు 20 తేదీని కమిటీ అగ్గత్యుడు చాల చర్చయైనపిదప నీక్రింది విధముగ నుపపాదించెను—

“భారతసమస్యను బాగా పరిష్కరించుటకుగాను భారత ప్రభుత్వమును యూనియను ప్రభుత్వమును కలిసి సమావేశము జరుపుటకు యీ కమిటీయు, పార్లమెంటును అంగీకరింపవలసియున్నట్లు చెబియుటవలన, ఈ కమిటీ యిందుల కంగీకరించుచు శాసనసభగూడ అందుల కంగీకరింపవలెనని కోరుచున్నది.

“ఈ సమావేశము శుభప్రదమగునటుల జేయుటకై ప్రస్తుతము యీ బిల్లు లన్నియు చర్చించుటకు యీ సమావేశ ఫలితములు వచ్చువరకు నాపిజేయవలెనని యీ కమిటీ తీర్మానించుచున్నది. ఆలస్యమువలన నష్టమేమియు గలుగకుండ జేయుటకును, యీలోపల ప్రత్యేకాభిమానములు గలుగకుండను, యీసమావేశమైనతరువాత గావించు శాసనము, యిదివరకు బిల్లునంగీకరించినయెడల నెప్పటినుండి ఆచరణలోకివచ్చునో అప్పటినుండియే ఆచరణలోనికివచ్చునటుల గూడ తీర్మానించడమైనది.”

ఈ ఉపపాదనము ఏప్రిలు 21 వ తేదీని అంగీకరింపబడెను. అదేవిధముగ అగ్గత్యుడు నివేదికను తయారుజేసెను.

పాడిసనురాయబార సాక్ష్యము

పాడిసను రాయబారము నెలెత్తుకమిటీకి బంపిన మొదటి రౌండుమును, తరువాతనిచ్చిన వాస్తావ్యములును నివేదిక యందు 140 పేజీలు గలదు. నివేదిక నట్టి ఒక్కసారి త్రిప్పిజూచినను పాడిసనుగారును వారిసహాధ్యాయులును చాలపొట్టాడి భారత నాగరక సెరుగని కమిటీసభ్యులకు కొందరు బాగానాటుకొన్న ద్వేషమును పోగొట్టువలసియుండెనని తెలియగలదు. భారతీయుల కష్టములను తొలగించు నుద్యమమునందు భారతదేశములోని ఐరోపీయులు వెనుకబడియుండలేదని కొందరుసభ్యులు నిర్ధారం ప్రయత్నించిరి. ఇతరులు భారతదేశములోని వర్ణాశ్రమ భేదము దక్షిణాఫ్రికాలోని ఆసియావాసుల వేరుజేయు దానికన్న భూరతరమైనదని చెప్పబూనిరి. భారత దేశములోని పూర్వ చారిత్రం దువులు గాంధీని బహిష్కరించునటుల బెదిరింపలేదా? ఈదేశములో యూరోపియనులు భారతీయుల ప్రక్కయిండ్లలోని వసింపుటలేదని ఆక్షేపించినటుల నూచింపబడెను. సర్ వారెంలైసెరాలు, మరియితరులు భారతదేశమునుగూర్చి బాగా తెలిసి వ్రాయువారిచే భారతదేశీయులపై చాల కనిష్టముగ నున్నదని జూపుటకు యేర్పాటు జేయబడెను. పాడిసనుగారును వారి సహాధ్యాయులును యెట్టిఒడుదుకులకైనను బాగా తాళజాలిరి. వారలందరను కలిపియే విచారించిరి. అందుచేత ఒక సభ్యుడు లోతునీటడిగి క్రాసు పరీక్షలో మునిగిపోవునప్పటికి మరియొక సభ్యుడు వచ్చి రక్షించుచుండెను. రాయబారుల కార్యదర్శియుగ బాజిపాయిగారు సమయోచితముగ జవాబు జెప్పటలో మంచి విజ్ఞతను జూపిరి.

ఇండియాలో ఐరోపీయుల భావము

ఇండియాలోనున్న 170 వేలమంది ఐరోపీయులును యీబిల్లును గురించి యెటుల భావించెదరు? ఈప్రశ్నను సర్ ఆర్నెస్టు ఓకెహీమరుగారు దెచ్చిరి. దానికి పాడిసనుగారి క్రింది ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

“ఈసమస్యనివిధముగ విశ్చించుట చాల ముఖ్యమైనది. ఇక్కడ ఉన్నట్టి భారతదేశములో గూడ పార్టీలన్నియుం డవలెనో యేవిధముగ నుండవలెనో అన్ని యున్నవి. వానిలో చాల విషయములందు స్వల్పసంఖ్యకుల మగు ఐరోపీయుల మేము భారతీయులతో నేకీభజింపక పోవచ్చును. వేర్వేరు పార్టీలను భేదాభిప్రాయములనేకవిషయములందు కలుగవచ్చునుగాని భారతీయులకిటు గల్గుచున్న కష్టములగూర్చి మాత్రము భారత దేశమంతయు నొక్కటిగ నున్నది. అందు ఐరోపీయులుగూడ జేరదరు. ప్రతిరాష్ట్రమునందును మా ఐరోపీయులకు ప్రత్యేక ప్రతికూలము. టైములఫ్ ఇండియా స్టేట్సును, మద్రాసు మొయిలుగలవు.

ఇకను అతివాద పత్రికలుగలవు. ఇంక నెన్నియోపార్టీలుగలవు. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులకుగల్గుచున్న కష్టములగూర్చి వాడు నీరును యితర పత్రికలును యేకాభిప్రాయముతో నుండును.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు న్యాయము జరుగుట లేదని భారతదేశములోని ఐరోపీయులము మేము భావించుచున్నాము. ఇట్లు జెప్పటలో నేనుప్రభుత్వోద్యోగినిగాక యితర ఐరోపీయునివలెనే నుట్టాడుచున్నాను. ఇట్లు చెప్పవలసినందుకు విచారమగుచున్నదిగాని భారతదేశములో సభిప్రాయమింతే మీరు విదేశీయజనమునుగూర్చి కానింపబోవుచున్నారా. జనసంఖ్యయందు వివిధ జాతులవారన్నపుడు భారతీయుల కన్యాయము జరుగునేమోయని మేము చాలభయపడెదము. మేము వారికి న్యాయము జరుగవలెనని కోరెదము. ప్రభుత్వమువారెన్నియో ప్రతిపత్తుల గావించుకొన్నారని ప్రజలు తలచినను యీకమిటీదక్షిణాఫ్రికాకు భారతీయులనుబంపకున్నపుడు వారికి మాత్రమేకొడు సౌకర్యముండునటుల చెలుపబడెను. అట్టి వాగ్దానము మాకుజేయబడెను. ఈబిల్లునే అంగీకరించునెడల న్యాయముని మేముదలంపజాలము. ఆప్రజలు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోనివారైయున్నారు. కొన్నివరతులమీద నిచ్చుటకీ వచ్చిరి. వారుచాలమందియున్నారునియు యీకమిటీ పంపకున్నయెడల ఉన్నవారికి సౌకర్యములు జేసెదనునియు మీరుఒప్పుకొనెరి. దక్షిణాఫ్రికాలో మేమునేక భాగములు జూమిగానివా యీవిషయమును భారతీయుని అనగా భారతదేశదేశీయులతి భావములను దక్షిణాఫ్రికా గమనించుచున్నటుల గాన్పించుచు.

“భారతమహాశయములో నాకుచాలమంది మిత్రులుగలరు. ఇచటవారి దేశీయులను యితర జాతులవారి కన్న కనీసముగ జూచుచున్నారని చాల చిన్నబుచ్చుకొనుచున్నారా. నేనిప్పుడే విషయములగూర్చి నివేదింపవలసిన అధికారి సర్ మహమ్మదు వాబియల్లా ముద్రాసియుడు నాకుచిరకాల మిత్రుడు, నేనువారికి వ్రాసి ఉత్తరువులు దెప్పించునపుడు, అట్టి మహాశయము తన దేశీయులుయెటుల నిందులుగజూడబడుచున్నారో విన్నపుడు చాల చింతిలును. భారత దేశమిత్రులనుబట్టియే ఐరోపీయుడు సానుభూతి జూపును. ఇక నెక్కువ మంది భారతీయులను బంపకున్నయెడల నున్నవారికి న్యాయము జరుగునను వాగ్దానము భంగము గాకుండ జూచుట యే ఉత్కృష్ట పద్ధత్యమైయున్నది.

నిర్బంధము లేదు

మరియొక ప్రత్యమ్నాయముగాన గావించవలసినదిగ సర్ ఆర్నెస్టు ఓకెహీమరుగారు కోరగా పాడిసనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు జెప్పిరి: దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ సమస్యయెట్టిదను విషయమున నాకును భారత ప్రభుత్వమునకును గల అభిప్రాయములతో మిరకేభరించునటుల గాన్పించదు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ సమస్యయెట్టిదియో మీరుమూలమును కనుగొనవలెను. ఇందులకు పరిష్కార మార్గమును మేమునూచించుటకు భయమగుచున్నది. ఈసమస్య ఆర్థికమైనదగునెడల నెట్లోజూడవచ్చును. అట్లుగాక భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి పంపుట యెట్లును నెడల వేరువిషయ మగును. ఇప్పుడు పరిష్కరింపవలసిన సమస్యయేదీ? ప్రస్తుత సందర్భములున్న ప్రకార మేమి జరిగినను, ఇచటి భారతీయులు మిజానసంఖ్యలోజేరిన వారనియు, యీకమిటీ నెక్కువమందిని బంపకున్న ఉన్నవారిని బాగాజూచెదమనియు, ఒప్పుకొనిరి. మీరు వారినీదేశము నుండి పంపివేయగోరునెడల యీబిల్లు నడచినది నెరవేరజాలదు. దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులపై ముగించు మరల భారతదేశమునకు బోవుచున్నారా. కాని యీబిల్లునే శాసనము జేయునెడల వారిచటనే స్థావర మేర్పరచుకొందురు. ఇండియా కెవ్వరును తిరిగిపోరు.

బాజిపాయిగారు:—ఈబిల్లు శాసనమునెడల భారత శాసనసభ దక్షిణాఫ్రికాలో వాస్తవ్య మేర్పరచుకొన్న భారతీయులెవరును భారతదేశమునకు రాగూడదని శాసనము జేయునెడల నాకాశ్చర్యము గలుగదు.

పాడిసనుగారు:—ఇచటి భారతీయులను బట్టికీ పంపి వేయునెడల యిట్లుపంటిబిల్లును గావించుకుండుట మంచిది. కారణ మేమనగా యీబిల్లువలన వారిచటనే యుండగలరు.

బిల్లు అంగీకారార్హము గాదు

రజా అలీగారు:—ఆచరణయోగ్యము లని గావించిన మాచనలవరకు చెప్పిన దానితోనే నేకీభవించెదను. భారత ప్రభుత్వమువారి విషయమునంతను ఒక్కటిగ పరిశీలించగోరినయెడల అట్లు చేసెదరని నేను దలంచెదను. బిల్లులో నేభాగము లంగీకారములు ఏవికావని యడుగునెడల ఏవియు గావనియే చెప్పవలెను. కాని మీరు ఈ సమస్యనంతను భారత ప్రభుత్వముతో చర్చింపగోరునెడల వారు అటుల చేయుట కిష్టముతోనే యున్నారు.

పాడిసనుగారు:—దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల కేదో విధముగ ఒత్తిడిగలుగజేసి నుమిమివేయుట మీయుద్దేశ్యమునెడల భారతదేశమునకు చాల కష్టముగనుండును. భారతీయుల అభిప్రాయము చాల ప్రతికూలముగనుండి మేమేమిచేయుటకును విలులేకుండును. ఈబిల్లువలన అపాయముగల్గునని మాత్రము నేను జెప్పెదను.

దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు:—భారతీయు లన్న నెట్టి ఆత్మ పణియు లే ని శ్వే త ముఖుల నేకు లను మేము చూచితిమి. తెల్ల బాట నల్లవారితోగాని నల్లవారు తెల్లవారితోగాని వ్యాపారము జేయగూడదని కాపించినదవ్వ వ్యాపారము వాపజాలరుగాని కొన్ని ఆటంకములు గలుగచేయ వచ్చును. బిల్లును విచారించునపుడు అందరినూత్రములను దెలిచి కొనక తీరదు. బిల్లుయొక్క వివరములను చర్చించుటలో నేను దిగను. సాత్వ్యము తిన్నగా లేని అన్యాయములను తొలగించుట శ్రద్ధాటలు నేమైన జేయవలయును. వ్యాపారమునందు భార తీయుని బహిష్కరింతుటకు ప్రయత్నము చేయబడెనుగాని అప జయము గాంచిరి. ఐరోపీయులును ఇతరులును భారతీయులతో వ్యాపారముజేయ మానుకొనుటవలన నిజముగా భారతీయుడన్న, వారి కాక్షేపణ మున్నయెడల నే మధ్యాహ్న మైనను ఒక్క అర గంట లో భారతీయ వ్యాపారము ముగిసి పోవును.

అవమానము, నీచము

మీరు భారతీయునే వేరు జేయునెడల అందువలన గల్గు అవమానమును నీచత్వమును ఎప్పటికిని తొలగి పోజాలరు. అట్లు చేయుట గొప్ప తప్పు. ఈ వేరుజేయుట కనేక ప్రత్య వాయములు గలవు. అందువలన దేశమంతటికిని అవమానము గల్గును. వ్యాపారము సన్నగిలును. దక్షిణాఫ్రికాలో నీచత్వము గ నేర్పడిన పేరయ్యెను. పట్టుములలోనికి వచ్చి పీఠులపైంట నమ్ముకొని చేరము జేయుచు శ్వేతముఖులకు సాయము జేయవచ్చును. కాని వారటూ జేయజాలరు. అంతయు నీచత్వమునకు దిగును.

వేరు చేయుటవలన ఉపద్రవము

సర్ ఆర్చెబిషా ఓనెకాహియరు:—నేను దీనిని పరిష్కార మార్గముగ నూచించుటలేదు. ఏదైన ఒక స్థలమును ప్రత్యేకించినపుడు అచట నెవరియిష్టము వచ్చినటులు వారు చేసి కొనుటకు పీ లున్నయెడల అచట వ్యాపారము జేసికొనుటకు అసాధ్యము గాక పోయినపుడు ఈ అవమానమేల యుండవలె నో తెలుసుకొన గోరెదను.

బాజిపాయిగారు:—నే నొక ప్రశ్న నడుగెదనా? ఆం గ్లేయుడుగాని ఐరోపీయుడుగాని భారతీయుని ప్రక్కను నివసింపుటకు కష్టముగ నేల భావింపవలయునా? సర్ ఆర్చెబిషా ఓనెకాహియరు:—అది కారణయుక్తముగ లేదు.

బాజిపాయిగారు:—అంతే. ఇయ్యది అవమానముగ మే మభావించుచున్నటుల దెలుప ప్రయత్నించితిమి. మేము దెల్పిన ది తృప్తికరముగ లేనటులు గాన్పించుచున్నది. మేమీ అవమానము ను బొందుచున్నటుల భావించుటకు కారణము ఐరోపీయునిద్యే మమువలెనేను చాల గాఢమైనది. దీనికంతకు ఒక సెన్సపట్టింపు గలదు. వేరుగటనుగూర్చి మాను అనుభవముమీద చాలభయముగ లదు. మీకువలెనే మాకుగూడ జాతిగర్వము గలదు. భారతదేశములోను ఇతరదేశములలోగూడ మానాగరికతకు గౌరవ ముండునెడల యెత్తుకొనితిరిగెదము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము లో భాగముగ దక్షిణాఫ్రికాయందు ఘమ్ములను ఐరోపీయునికి దూరముగ నుండునుట యేల? మమ్ములను వారు స్వర్గభూమి లనుకొనువానినుండి తొలగించుటేల? అట్లు చేయుట మిదేశము యొక్కయు జాతియొక్కయు అభిమానమును న్యూనముజేసినట్లు గును. మాయిష్ట మైనయెడల ఐరోపీయులతో బాటు ప్రక్కనే జీవించుటకు యుక్తమైనను ఆయుక్తమైనను ఒప్పుకొని తీర వలయును.

రజా అలీగారు:—వేరు జేయుటనుగూర్చి ఒక్కమాట జెప్పగోరెదను. దక్షిణాఫ్రికాలో ఇండియనులకును యూరోపి యనులకును సమానముగ హక్కు లుండునెడల, భారతీయులను అసెంబ్లీకిని సెనెటుకును యెన్నుకొనునెడల లేదా సభ్యులనెన్ను కొను హక్కును గల్గియుండునెడల, ఏదో ఒక కారణము చే పోట్లాటవచ్చునెడల ఆ కారణము చేత యూరోపి యనులను ఇండియనులను వేరు జేయ దలంపనెడల ప్రభుత్వము వారిట్లనెదరు. “న్యాయశాస్త్రము మీ కుభయలకును ఒకటే తీరదన వర్తిల్లును. వర్తకవిషయములందును తదితరములందును మీకు సమాన మగు హక్కు గలదు. కాని కాంతి సాక్షాదరము మీరు వేరేరు అవరణములలో నుండవలెను” అని యందురు. కాని భారతీయులకు యూహక్కులు చాలవర కు దీనిజేయబడినది. దీనిని బట్టి చూడ ఐరోపీయులు వారిని తక్కువ వారిగ భావించునటుల దెలియగలదు. దీనిసంతను ఎక్కువకు దెచ్చి భారతీయులను దుష్ప్రసాసితిలో రెట్టునపుడు మీరు వాలో నేకీభవించెదరిన నమ్మెదను. మే మింతకన్న వేరు భావముతో నుండజాలము.

దక్షిణాఫ్రికా ఉపద్రవము

రెన్నాక్సుగారు:—దక్షిణాఫ్రికా సమస్య చాల తీవ్రముగ నున్నదని మీ రంగీకరించెదరా? పాడిసనుగారు:—ఇప్పుడున్న ద్వేషము నే నెరుగుదును. ఇంతకన్న నెక్కువయందు గొప్ప ఉపద్రవము గలదు. ఈవిషయమై గొప్ప ఆవేగము గల్గినది. ఆసియావాసు యందుటే పీడ యని ఎలించియో లేక మరియేకారణములచేతనో ఇటుల జేయుట శాశ్వత గటిగా దెలియదు.

రెన్నాక్సుగారు మరికొన్ని ప్రశ్న లడుగగా, పాడిసను గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారతదేశములో వాస్తవ పరిస్థితు లందు భేదమేమియు లేదని చెప్పిరి. అలహాబాదులో తమయింటి ప్రక్కను మగ్గురు యూరోపియులు గలరనియు అందులో సర్ చారల్స్ అట్టెనుగా రొకరనియు రజాఅలీగారు చెప్పిరి.

మార్విక్కుగారు:—1921 ఇంపీరియలు కాన్ఫరెన్సుతీర్మా నమునందు వివరింపబడిన సమానత్వమునుగూర్చిన పత్రమునకు స్పృహనునాని అంగీకరింపనందుకు సర్ చాలంపైను పిరాలు గావించిన ఖండనముతో మీ రేకీభవించెదరా?

బాజిపాయిగారు:—అతీర్మానమునుగూర్చి నేను కొంత చెప్పగోరెదను.

మార్విక్కుగారు:—అవిషయమై సర్ వాలెంటైను పిరాలు స్పృహనునాని ఖండించినది మీరెరుగుదరా?

బాజిపాయిగారు:—భారత ప్రభుత్వమువారు యూని యను ప్రభుత్వమునకు ప్రాసినదానితో మేము హాజరయినమా న్నత్యమునుగూర్చి చర్చించుటకు రాలేదని ప్రాసితే యుండును. బిల్లువలన ఏర్పడిన పరిస్థితులను విచారించుటకు మేము వచ్చితిమి.

మార్విక్కుగారు:—సర్ వాలెంటైను పిరాలు భారత దేశమునుగూర్చి బాగా తెలిసినవాడని ఒప్పుకొనెదరా?

సర్ డి. సర్వాధికారి:—కాదు. ఎంతమాత్రము ను గాదు.

బాజిపాయిగారు:—భారతదేశమునం దారు వారములు పర్యటనము జేయుటతో అంతయు దెలిసినవారన్నయెడల వారిని గూడ అట్లే చెప్పవచ్చును. నేను వారిని స్వయముగ నెరుగుదును. వారు భారతదేశమునకు రెండు సార్లు వచ్చి ఒకసారి ఆరునెల లును, మరియొకసారి మూడు నెల లు నుండిరి. పాడిసను గారు 27 యేండ్లు భారతదేశములో నున్నవారే. ఆ దేశముల మైన మాకన్న తక్కువ తెలిసినవారని చెప్పగలరు. రజాఅలీ గారు:—నేను వారితో మాడేండ్లకింద మాట్లాడితిని. ఇంకను నేర్చుకొనుటకు మించిపోలేదని వారు జెప్పిరి. ఆయన యిటుల జెప్పెను. “నేను అపరాధముల నొప్పుకొనుట లేదుగాని, నేను భారతదేశమునుగూర్చి అభిప్రాయములను మార్చుకొంటినని చెప్ప టకు సిగ్గుగటలేదు.” అది 1922 లోనని జ్ఞాపకము.

మార్విక్కుగారు:—భారతదేశములో వర్తాక్రమ ధర్మ మును జూచినపుడు, అచట అస్పృశ్యులు సాంఘికముగ పనికి వారుగజాడబడి బహిష్కరింపబడుచున్నారా?

పాడిసనుగారు:—పదేండ్లనుండియు చాలా నయముగ నున్నది. అస్పృశ్యుడు చాల కష్టపడినమాట నిజమే. ఇప్పుడు వారు చాల మంచిస్థితిలో నున్నారు. కాని ఈ విషయగ నిరోధించుచు కాసన మేమియులేదు. మామూలుగా సంఘబహిష్కారము గలదు. అదికూడ నిపుడు నెమ్మది నెమ్మదిగ తొలగిపోవుచున్నది. (నవ్వు)

మార్విక్కుగారు:—వర్తాక్రమ ధర్మ మును జూచినపుడు, అచట అస్పృశ్యులు సాంఘికముగ పనికి వారుగజాడబడి బహిష్కరింపబడుచున్నారా?

పాడిసనుగారు:—పదేండ్లనుండియు చాలా నయముగ నున్నది. అస్పృశ్యుడు చాల కష్టపడినమాట నిజమే. ఇప్పుడు వారు చాల మంచిస్థితిలో నున్నారు. కాని ఈ విషయగ నిరోధించుచు కాసన మేమియులేదు. మామూలుగా సంఘబహిష్కారము గలదు. అదికూడ నిపుడు నెమ్మది నెమ్మదిగ తొలగిపోవుచున్నది. (నవ్వు)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు గ్రామ్య యేట్లు

ఇప్పటికి 600 మాత్రమే రజనరైరి

బెజవాడ, జూను 2:—నేటివరకు ఆంధ్రయూనివర్సిటీలో 600 ల గ్రామ్యయేట్లు మాత్రమే రజనరైరి. ఒక పక్షములోవల 2000 వరకు ఈ సంఖ్య పెరుగగలదని రజనరైరుగారు తలచుచున్నారు. అప్పుడే నే నేటుకు ఎన్నికలనిమిత్తము ఏర్పాట్లు చేయబడును. [అ. ప్రె.]

వర్ణభేద చట్టము మహాత్ముని అభిప్రాయములు

అహమదాబాదు, జూను 2:—దక్షిణాఫ్రికా వర్ణభేద చట్టమును గూర్చి మహాత్ముడు నేటి యంశి ఇండియా పత్రికలో జాతీయ వైషమ్యములతో చేసిన కాసనములన్నిటిలోను ఘోరమైనది. కాను ఏరియాలు బిల్లు అంతకంటె చెడుగైనది. వర్ణభేద చట్టము. దానికి ప్రతిహతులముగ భారతదేశమం దాం దోశన జరుగరాదను రజాఅలీగారు యభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రాసరి. “మనము దానిని వ్యతిరేకించితిమి. అక్కడి నివాసులును దానియం దనంగీకారమును ప్రకటించిరి. దీనిని కాన్ఫరెన్సు వ్యతిరేకిం చద ను మా చ న కా న రా దు. ఈరెండుచట్టములను రెండువిధముల మనమివివరలో తలచినట్లు తలపవచ్చును. వర్ణభేదచట్ట మంత విషమమైనదికాదు. కాను ఏరియాలిల్లు చాల ఘోరమైనది. కావుననే దానికి ప్రతిహతులముగ అన్ని పక్షములవారును పనిచేసిరి. వారితీర్మానము వాయిజానేయబడినందున రెండవదానికి ప్రతిహతులందోశన తగ్గింపరాదు. కాన్ఫరెన్సుకు సరియైనపరిస్థితులు చేపూరుటకు మనము లొంగుట అతిశయోక్తులు చెప్పుటగాని కఠినముగ మాట్లాడుటగాని తగదు. విషయములు చర్చించునపుడు ఎంత మనసునకు నొప్పునయమైనను మితిమీరుట స్వాతంత్ర్యపాక్షుల స్వా యమైన చర్యను తీర్పును లేకుండచేయుటయే అగతిద్రోక్కుటయే! [అ. ప్రె.]

తుపాను ఫలితములు
రంగూను, జూను 3:—తుపానువలన ఇక్కడ ఆఖ్యాబులో 48 చదురపు మైళ్లు నాశనమైనదని చెప్పవచ్చును. వర్షము లింకను ఆగలేదు. తలదాచుకొనుటకు తావులేక జేనుజేలు అల్లాడుచున్నారు. మాంగ్లా-బుధిదాంగు రైలు 1వ లేదీనుండి ఆపివేయబడినది. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం|| మే నెల 3-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అక్షిణ్యక్షాంశము గత 24 గంటలలో	అక్షిణ్యక్షాంశము గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో వర్షము	వేడినందు వచ్చు వీలీగ్రేడుల 1-వ తేదినందు వచ్చు	మరియు సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	94.6	84.1	...	0	— 0.29
విశాఖపట్నం	94.2	86.5	...	0	— 0.81
కాకినాడము	99.1	82.8	0.05	0.15	— 0.0
మచిలీపట్నము	102.1	86.0	...	0	— 0.89
కర్నూలు	107.8	80.4	...	0	— 0.16
బళ్లారి	104.0	77.6	...	0	— 0.24
అనంతపూరు	0	— 0.45
కడప	108.1	84.0	...	0	— 0.20
నెల్లూరు	112.1	87.1	...	0	— 0.09
మద్రాసు	108.1	84.4	...	0	— 0.18
కడపూరు	106.0	83.2	...	0	— 0.10
నెలము	104.0	78.1	...	0	— 0.89
కోయంబుత్తూరు	98.0	72.5	...	0	— 0.17
తిరుచునాపల్లి	107.5	82.1	...	0	— 0.16
నాగపట్నము	101.7	88.8	...	0	— 0.20
మధుర	102.0	81.8	...	0.44	— 0.19
పాంబన్	89.8	82.8	...	0	— 0.28
రునతిల్వేలి	0	— 0.09
రునేతిండము	86.7	78.5	...	0.02	— 1.09
చ్చికోట్	87.6	79.1	...	0	— 2.08
కాలికట్టు	92.0	78.2	...	0	— 1.62
మంగళూరు	92.8	78.8	...	0	— 2.29
తెలంగాణ	98.6	69.2	...	0	— 0.58
మెర్కార	80.8	62.8	...	0	— 1.29
కొడైకానాడ్	72.1	57.7	...	0.17	— 0.40

సర్కారులు:—కాకినాడలో చినుకులుపడెను. మచిలీ పట్నములో ఆకాసము నిర్మలముగనున్నది. తక్కినచోట ఒక మోస్తరుగ నున్నది. మచిలీపట్నములో ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ; రాత్రివేడిమి 3 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పగటివేడిమి 5½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పగటివేడిమి 7 నుండి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ నుండి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సర్కారులలో చినుకులుపడెను. తక్కినచోట వాతావరణము అనుకూలముగ నుండును.

ఎన్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

గజ్జికిలైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష హాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పోష్టఖర్చు లధికముగను గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

హైదరాబాదు నైజాం హిందూసంస్థానములు

వనపర్తి మహారాజా రామేశ్వరరావుగారు ఆన 1922 సంవత్సరము నెలలో చనిపోయినారు. వారు చనిపోవుటకు ఒక నెల ముందు ఒకవిల్లువాసినారట. అందులో వనపర్తిసంస్థానము యావత్తు అక్కడ, హైదరాబాదులో వుండేయింట్లు, చరాస్థి యావత్తు పెద్దకుమారుడగు రాజా కృష్ణదేవరావుగారికిన్ని బ్రిటిషు ఇండియాలో చెంగల్పట్టు, చిత్తూరుజిల్లాలో వారికి వున్న కోటయం, ఇమిషుగ్రామములు, ఇనాం, జిరాయితిథూములు, చెన్నపట్టణములో వుండే బంగళాలు, ఇండ్లు, బ్రిటిషుగవర్నమెంటువారు బాండ్సులోనుబాండ్సు, మైసూరుగవర్నమెంటు బాండ్సు ఘూరు ౩, 10 లక్షలవిలువ గలవిన్ని వనపర్తిసంస్థానమునుండి నెల ఒక్కటింటికి రెండువేల నగదు అలవెస్సున్నా చిన్నకుమారుడు రాజారామదేవరావుగారికి యిచ్చినట్లు వ్రాసి వారట. అట్టివిల్లు శ్రీనైజాం గవర్నమెంటుగారి అంగీకారము న్నూ పొందినదట. మహారాజాగారు చనిపోయినతరువాత వనపర్తిసంస్థానమును వ్యవహరించుచు ఘూరు 18 నెలలకు రాజా కృష్ణదేవరావుగారు 1924, ఏప్రిల్ నెలలో చనిపోయినారు. వారు చనిపోవునకు ఘూరు 18 మాసముల వయస్సుగల రాజా రామేశ్వరరావుగారు గల కొమారుడున్ను, సరభాదేవతనెవారు వారిభార్యయు వుండెరి. రాజా కృష్ణదేవరావుగారి కొమారుని పేరున ఇక్కడసంస్థానము రిజిష్టరు కాలయననగా పిరియడ్ అయిన రాజారామదేవరావుగారు తమపేరున కాలయననియు తనతండ్రికి విల్లుచేయు నధికారములేదనియు, ఆవిల్లుచెల్లకూడదనియు, ఇక్కడి నైజాముగవర్నమెంటు ఆఫీసులో తగాదాలు కలుగజేయుచు, అదేకొండే వ్రాసిన విల్లుప్రకారము ముద్రాను ప్రావిన్సులోవున్న కొంతకొంతిని స్వాధీనపరుచుకొనివున్నారు. కాని దానివిషయమై మైనరురాజా రామేశ్వరరావుగారు తమనుంచి ఆక్షేపణలు జరుగుచున్నవట. ఈరెండు సంవత్సరములనుండి యు ఇక్కడజరుగుచున్న వ్యవహారములలో శ్రీనైజాముగారు మైనరు రాజా రామేశ్వరరావుగారిపేరుననే (రాజా కృష్ణదేవరావుగారి కొమారులు) సంస్థానము రిజిష్టరుచేయుటకు అభిప్రాయమైనట్లు ఇక్కడ బలమైనవాడుకయున్నది. అట్లయిన విశేషకాలము సంస్థానము శ్రీ వారికోర్టు ఆఫ్ వార్డుసువారి పరిపాలనలో నుండునని శ్రీనైజాము ప్రభువుగారి అభిప్రాయమై యుండును. ఈవిషయము నృథాగా పెంపొందుచున్నది గాని న్యాయతః లేదు మహారాజాగారి విల్లుప్రకారము అందరూ సమ్మతించి అనుభవించుచుండవలసి వుండెను మైనరురాజా రామేశ్వరరావుగారి పక్షమున రావుగారి పక్షమునకూడ ముద్రాను ఆస్తివిషయమై త్వరలోనే వ్యాజ్యము చేసున్నారని యిక్కడ బలమైన వాడుకవున్నది.

తించి అనుభవించుచుండవలసి వుండెను మైనరురాజా రామేశ్వరరావుగారి పక్షమునకూడ ముద్రాను ఆస్తివిషయమై త్వరలోనే వ్యాజ్యము చేసున్నారని యిక్కడ బలమైన వాడుకవున్నది.

2 గవర్నలసంస్థానవిషయమై రాజీ ఆదిలక్ష్మీదేవమ్మగారి మెమోరియల్సుపైన శ్రీనివాసుప్రభువుగారు విచారణచేసి తమకు రిపోర్టుచేయునని ఒక కమిషన్ ఘూరు 15, 16 మాసములక్రిందట నియమించియుండెరి. ఆ కమిషన్ వారు విచారణము గావించి దాదాపు 7, 8 మాసములు కావచ్చినది. ఇప్పటికి వారు శ్రీవారికి రిపోర్టుపంపినట్లులేదు. త్వరలోనే పంపుతారని వాడుక.

3 గోపాల్ పేట సంస్థానవిషయమై రాజీగారికి వారి పినతండ్రి పట్నం నారసింహారెడ్డిగారికి గల తగాదాలవిషయమై విచారించుటకు లోగా ఒక కమిషన్ నియమించియుండెరి. ఆకమిషనువారు పరిగా విచారించలేదని శ్రీ నైజాముగారికి అర్జీలుపంపగా తిరిగి మరొక కమిషన్ యేర్పాటు చేసి నారట. వారింకను విచారణ ప్రారంభించలేదు.

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీమతి వరదరాజమ్మ మహోత్సవము-కంభము

సుమారు 400 సంవత్సరములక్రిందట క్రీష్ణదేవరాయల సతీమణియగు శ్రీమతి వరదరాజమ్మ కంభము గ్రామమునందు కట్టించిన సుప్రసిద్ధమగు వరదరాజమ్మ చెరువుపై మహోత్సవముతో రహదారి 10 వేల జములు ముగిసినది. శ్రీ కృష్ణారెడ్డియం. యల్. సి. గారి యాజమాన్యముక్రింద సమావేశమై వారి కోత్సవము జరిపించిరి. ఉదయమున వరదరాజమ్మగారి పతమున కరతాశ్చర్యములతోను వాద్యనాట్యములతోను గ్రామ మంతయు తిరిగి చెరువుకట్టకు చేరిరి. సామాన్యముగ 5 వేల బీదలకు అన్నప్రదానము ఎక్కువ ఉత్సాహముతో కావించిరి. తర్వాత లంబాడీలు ఆను అడవిజాతివారు వారి నాట్యములతోను పాటలతోను జనలను సంతోషపరచిరి. కత్తిసాములును, కోలనలు, దొమ్మర ఆటలను జనులు మిక్కిలి క్లాఫించిరి. ఇతిరజిల్లాలనుండి ప్రముఖులును కొందరు ఉద్యోగములను యిక్కడికి వతెంచి యునిరంతర ఉత్సాహమును, జనుల ఆసక్తియును చూచి వీర్గించు టశక్యమని నుడివిరి. రాజేశ్రీ, శరభారెడ్డిగారు పాయంతనముగ సమావేశమైన జనులకు శ్రీమతివరదరాజమ్మగారి చరిత్రయు ఆమెయందు జనులకు గల నిరంతరప్రేమనుచూర్చి గొప్ప ఉపన్యాసము చెప్పి రాజోపుసంవత్సరము ఆమెయొక్క ప్రతిమను చెరువుకట్టపై శింఖుస్థాపనచేయుట కర్తవ్యమని చెప్పిరి. అప్పుడు ముఖ్యమైన రయ్య

తులందరును 5 వేలరూపాయలు యిచ్చుట వద్దుకొని యున్నామని వాడుకొచ్చిరి. అమ్మవారికి అరగించిన పెంకాయలు ఫలములు గుట్టలవలె పడియుండుటయు కర్పూరహారములు విరామములేక యిచ్చుటయు జయభేరిలు వాయించుటయు చూచిన దేవతలకూడ ఆనందించుచున్నారాయని తోచుచున్నది. రాత్రి అమ్మవారి ఊరేగింపు జరిపిరి. చిత్రమైన మందు సామానులను కాల్చిరి. ఈ ఉత్సవమును జయప్రదముగ జరిపినందులకు రాజేశ్రీ, శరభారెడ్డిగారు జనుల కృతజ్ఞతను పాట్రులు.

(ఒకవిలేఖరి)

యూనియన్ నోబిల్ కళాశాల, మచిలీపట్టణము

30-6-1926 లేది పై కళాశాల మరల తెరిచబడును. 24 వ లేదీనుండి నూతన ప్రవేశములు ప్రారంభించబడును. ఈ కళాశాలయందు ఇంటర్మీడియేట్ వాని గ్రూపులు I, III తోను, బి. ఏ తరగతి I, IV, V-A బ్రాంచీలతో కలుపబడియున్నది. ఈ కళాశాల మామూలుప్రకారమే మంచి గొప్ప అంతస్తులోనే జరుపబడుచున్నది.

ప్రిన్సిపాల్

స్త్రీలు గ ర రు లు

యినుప మూలచట్టాలు, టి. చట్టాలు, గుండుకంబులు, చదరకంబులు, యినుపపాటాలు, కీలపిపాయలు, కలాయి పంకర తగర్లు, కలాయి నేలీ ముళ్లకంబులు, యిక్ సాల్వేండడు మెటలు, నేమంటు, కలాయిగొట్టాలు, యినుపగొట్టాలు, రై ను మిల్లుసామానులు వగైరా. మిక్కిలి తక్కువధరకు విక్రయించెదము.

శ్రీకృష్ణ యింజనీయిరింగు కంపెనీ,

825, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

బాతకనసలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 10.0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలము వ్రాయ. రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:- బసవరాజీయము నంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. నులభశైలిని మంచి యోగములుకలవు. సగముధరకు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-8-0 కూటముద్దరము:- నూభవపండితరచితమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటాటికతో వెల 0-4-0 చారుచర్య:- భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను చలుపును. వెల 0-4-0 మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్, కృష్ణాజిల్లా.

భార్యలకుగల వంశ్యత్వము

8 దినములలో కుదర్చబడును - వివరములకు వ్రాయుడు. The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy Post Box No. 278, Madras.

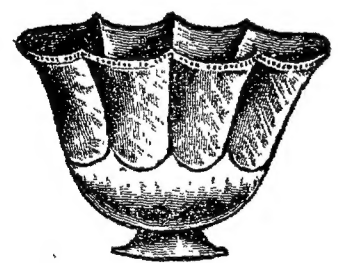
పాలసుగంధిలేహ్యము 3351

రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహము, మేహపాడులు, మచ్చలు యితిరచర్యకోగములు మలబద్ధము, కీళ్లగొప్పలు, మొదలగువాటిని పూరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 రు|| డబ్బీ రు. 1-4-0. వి.పి. అ. 8 1 పి.కె.వి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడే, నెల్లూరుజిల్లా.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1842

వర్తకశిఖామణులకు అమూల్యమైన తరుణము { సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము } ప్రతి గృహమునందును { అవశ్యముగా నుండితీరవలెను } 8 నుండి 8 కులముల యెత్తువరకు 8 నైజులందు పేలగిన్నెలు, పట్టెలుతెట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, వైన చక్కగా మెరుగువేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	రు 1 కి ధర	రూ	1-1-0
6 " 12	" "	"	1-0-8
3 డబ్బీలు ఒకేసారి తీరిన	" "	"	1-0-0
6 " " "	" "	"	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	"	0-15-0

తెలిపాను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్" నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము 50000 షేర్లు షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము. ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మిరిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీసుకొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును. క్రొత్త షేర్లు కేయించుటకు, అన్ని జిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయిరాల్లోను ఏజెంట్లుగావలయును. ఏజెంట్లు మంచికమీషను యివ్వబడును. 2859 షేర్లకుగాని, ఏజెంట్లుపదవికిగాని, మాకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజాగారికి వ్రాయవలయును, పాడ్ ఆఫీసు గుంటూరు, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరశింహారావు, M. A. (Hons), L. L. B., Edin Bar-at-Law. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

శ్రీ కవిమిత్ర మండలి

ద్వితీయసమావేశము-భీమవరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ విలేఖరి)

ఈ మండలివారు భీమవరమునం దాహూర్లులై ఈ నెల 17 వ తేదీనకు సమావేశమయ్యారు మండలిసభ్యులందఱు హాజరై కాలేదు శ్రీయుత కోలవెన్ను రామకోటేశ్వరరావు గారు, శ్రీయుత దిక్పాద సత్యనారాయణగారు, శ్రీయుత బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు, అడివి బాపిరాజుగారు, మరి కొందరు ఇక్కడ కలిసికొనిరి. శ్రీయుత ముప్పిలమ్మనారాయణగారి రామకృష్ణదాసవనమున వారికి విడిది ఏర్పరుపబడినది. ఈ సమావేశమునకు అధ్యక్షులగు మ.రా.రా.శ్రీ చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తిపంతులుగారు(రిటైర్డ్ గవర్న మెంటు ట్రాన్స్మిటరు) తమ కుమార్తె కు జబ్బు చేయుట వలన సభకును ముఖ్యము పాల్గొనలేదు కావున మ.రా.రా.శ్రీ రాయసము వెంకటేశ్వరుగారు ఎం.ఎ.ఎల్.టి (వైల్డారు కళాశాలాధ్యక్షులు) సభాధిపతిగైకొనబడి ఆంగీకరించి 18 19 తేదీల సభల ప్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

సభకు శ్రీయుతలు ముఖ్యులై సభ్యుల యందు అంత్రోటపర రాఘవరావు, రాయసము వెంకట్రామయ్య, వేగేశ్వరుం దరరామరాజు, పెద్దాడ సుందరశివరావు, నందూరి పార్థసారథి తనకళ్ళపూర్వాయుగారులు ఇతరప్రముఖుల సుమారు రెండువందలమంది సభ సలకరించిరి.

ప్రథమ దినచర్య

శ్రీయుత చందూరి రామమూర్తిగారు ప్రార్థనాపద్యములు చదివినవెనుక అడివిబాపిరాజుగారు సభాధిపతిని పీఠమలంకరించు గోరుచు, కవి మిత్రమండలి ఆశయములను గూర్చియు, సమావేశములకు ద్వేషములనుగూర్చియు ప్రముఖుల చెప్పిరి. అధ్యక్షులు ఆశీస్వాంధ్రకవిత్వము భాషాచరిత్రమున ముఖ్యముగ నొక ప్రకరణరూపము పొందుచున్నదనియు, ఇట్టిసమావేశముల జరిపి కవిమిత్రులు కవిత్వప్రభులను ప్రజల ప్రత్యక్షముగా ననుభవించు పక్షమున ఉత్కృష్టపద్యమునకు కారణభూతు లగుచున్నారనియు నెలవిచ్చి విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారిని వారికృతుల వినిపించగోరిరి.

శ్రీ సత్యనారాయణగారు సమావేశనోవారకంతముతో సువధురదానము మేళవించి తమ ఆంధ్రపాఠశాలములోని పద్యములతో ప్రారంభించిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి ఆంధ్రవిప్లువు కాలివాహనుడు, నన్నయభట్టు అన్నకావ్యములను సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి. వారాఖండికావ్యముల చరిత్రనుప్రస్తుత సభ్యులు మేనలు గగన్వీరుడవ కమ్మల బావములు రాల దీక్షతో చాలికించి కవిగారి నెంతయు ప్రశంసించిరి అనంతరము ఈ కవిగారు తమ వాడుకభాషలో రచించిన "కోకిలమ్మ పెండ్లి" "కిన్నెరసాని పుటక" "కిన్నెరసాని నడకలు" మొదలగు కావ్యములను హృద్యముగ పాడిరి. "కిన్నెరసానిపాటలు" పాడుచుండగా సభ్యులు నిమిత్తశీఘ్రులై తమ దేహములు తామే ఎరుగకుండిరి అ.గాసనాధిపతిగారు తన్మయులై పోయిరి. తరువాత సత్యనారాయణగారు తమ భాషాతమ అను కొన్నింటిని వినిపించిరి. సత్యనారాయణగారు ఘనమారు మూడుగంటలకాలము తమ రచనల నిట్లు వినిపించిరి. వినిపించి వంతసీపును సభలో నొక్కరు కదలలేదు సభ నిశ్చయముగా మండెను శ్రీ వెంకటేశ్వరుగారు వీరి కవిత్వము అద్భుతమనియు, తమయొక్క విపులాభిప్రాయమును మరునాడు వ్యక్తీకరించెదమనియు నెలవిచ్చుచు సభ ముగించిరి.

శిల్పచర్యము

ఈ దినముననే శ్రీ ఆంధ్ర బాతీయకళాశాలలో శ్రీ ఘనమంతెరాయ శిల్పమందిర శిల్పుల చిత్రములు కొన్ని సభా సమావేశమగు పురభవనముననే ప్రదర్శింపబడినవి. అడవి బాపిరాజుగారి ఉలాపి సంతోషవని, "మేఘబాట, అచల కుమారుడు," అనికెట్టి సుబ్బారావుగారి "వీరీటమాలి" "శ్రీ వీరాచారమలక్ష్మణులు - గవూడు" "పగవరముడు" గణం మల్లయ్యగారి "నెండ్రి" వేలూరి రామమూర్తిగారి "దేవాలయ ప్రదక్షిణము" చిత్రజిల్లు చలపతిరావుగారి "పాడుకాపటాభిషేకము," గ్రంథి శేషారావుగారి "విరహిణి" "బంగారు పంజి" వేలూరి నాగేశ్వరరావుగారి "నాగకుమారుడు" చంద్రనల్ల బాపిరాజుగారి "వనపుష్పము" తేజోమూర్తుల సుందరమూర్తిగారి "బాటసారులు" మొదలగు చిత్రములు ప్రదర్శింపబడినవి.

ప్రేక్షకులందఱు భారతీయ చిత్రలేఖనా పద్ధతుల పూర్ణముగా నడగి తెలిసికొనుచు బొమ్మల అందము గమనింపుచు కళాశాలాశిల్పిలను వారి పనితీరునకు కొనియాడిరి.

ద్వితీయదినము

మరునాడు యథాప్రకారముగా ఉదయమున తమ విడిదిలో మండలి సభ్యులు కార్యనిర్వాహకసభ చేసెకొనిరి. వచ్చిన

కొందఱు మిత్రులు శ్రీయుత నాయని సుబ్బారావుగారి పద్యములను సత్యనారాయణగారు వినిపించిరి వీరిన ప్రతీవారును ఆశ్చర్యముపొంది "ఏమి కవిత్వము నిజముగా తెలుగు కవిత్వము శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారివలన అభినవము సుస్పష్టమైన క్రొత్తమార్గమేర్పడినదని ప్రశంసించిరి. ఆ సాయంతినమున మరల బహిరంగసభ సమావేశ సమావేశమయినది ప్రార్థనానంతరము వెంకటరగ్రాసనాధిపత్యము వహించగా అడవి బాపిరాజుగారు "పావ్యచిత్రకళాసాంప్రదాయమునుగూర్చి వివరముగా గంటవరసే పునన్వసించిరి.

ఆంధ్రకళయొక్క బౌద్ధులనాటినితీరి అజంతాగమలలోని చిత్రముల విమర్శనను, ఇర్లములకలయక, వస్తువునేర్పరచుకొనుట మొదలైన కళారహస్యములను సవిస్తరముగా నిర్ణయించిరి. తరువాత శ్రీ ఆంధ్రబాతీయకళాశాల శిల్పాచార్యులు చలీపాధ్యాయులు కళాశాలలోచేసిన యహోపకారమునుగూర్చి ఉపన్యసించుచు, కళాశాలావిద్యార్థుల చిత్రములు, వారిశక్తినిగూర్చి చక్కగా వివరించిరి. సామాన్యముగా వ్యక్తముగాని ప్రాచ్య చిత్రకళారహస్యమును అరటిపం జొలిచి పెట్టినట్లు తేలిక మాలలతో సభ్యుల కందిచ్చిరి.

తరువాత శ్రీయుత బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు "నేటి ఆంధ్రపాఠశాలయే" "యెంకిపాటలసామము" అన్నవిషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించుచు ప్రతిపక్షిలవిమర్శనమునకు మాత్సర్యము, అసభిజ్ఞత ఇవి కారణములుగా నిరూపించి, ఆ పాటలలోని భావములను వ్యాఖ్యానరూపముగా విమర్శించుచు సభ్యులను రంజింపజేసిరి. కొందరుసభ్యులు తమకిదివర "కంకి పాటల" మీద నున్న నిరసన రాఘవరావుగారియుపన్యాసముతో పోయినదని నుడివెరి.

తరువాత "యెంకిపాటలను" వినుటకు సభ్యులు కుతూహలముకాగా శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు ఆపాటలను పాడి వినిపించిరి. ఆవెనుక శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి పద్యములనుగూడ కొన్నింటిని చదివి వినిపించిరి చివరకు సభాధ్యక్షులగు వెంకటేశ్వరుగారు రసోద్విగ్నమైన కంతముతో తన్మయభావముతో దీర్ఘముగా ఈ సమావేశమును గూర్చి చెప్పుచు కవిమిత్రమండలి వాగ్దర్శించిరి.

నందూరి సుబ్బారావుగారిపాటలను వినినప్పుడు వారు రిన్నెరసానిగూడనై పోతినని చెప్పిరి ఈపాటలమీద విమర్శన లేదుకనియు విమర్శన లేవనను రసమును గోచరింపజేయవలయును, రసము ఆత్మైక్యవేద్యవలయు, చెప్పి ఆపాటల నెంతయు మెచ్చుకొనిరి "యెంకి, నాయడుబాసల" దాంపత్యము వారి అనుభావములు పరమపవిత్రముగా నున్నవని చెప్పిరి. కాని వాడుకభాషనుగూర్చి తమకెక్కువ సానుభూతిమాత్రము లేదని చెప్పిరి శ్రీయుత ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి మాలవల్లభావలోని అత్యుత్తమగ్రంథమనియు, మహాపురాణములకేమాత్రము తీసిపోదనియు చెప్పుచు వాడుకభాషను గూర్చి మాత్రము తమకభ్యంతరమున్నదని నెలవిచ్చిరి శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి కవిత్వమునుగూర్చి ఇట్లు చెప్పిరికా తాము పెట్టినవర్ణన వర్ణన, కీర్తి మొలగు ఆంగ్లము భావకవుల దివ్యకవిత్వమును చదువుచు ఇటువంటికవులు మన తెలుగుకవులలో పుట్టుదురా అనుకొనుచుండెడినాడె ననియు అది శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి కవిత్వమువలన రేపకొరికి నేటికీ పరిపూర్తి అయినదనియు నుడివెరి.

నాయని సుబ్బారావుగారికవిత్వము వినుచుండగా, పాటలో మొదలగుమహానుభావుల సూక్తులు జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నవని చెప్పిరి శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి ప్రేమకథ సభ్యుల హృదయంజకమై పోయినది.

తరువాత శ్రీ బాపిరాజుగారియు, రాఘవరావుగారియు ఉపన్యాసములు మిక్కిలి రమ్యముగా నున్నవనియు, వస్తు విమర్శ చక్కగా చేయబడినదనియు చెప్పిరి అవెనుక విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారిగూర్చి చెప్పుచు వారి పాండిత్యము, వారి కవిత్వాశక్తి వారి గానసాధుర్యము అప్రతిపాతముగా నున్నవనియు, ఇట్టి మహాకవులు ఆంధ్రబాతీయ కళాశాలలో అన్వతంత్రమైన జీవనములో జీవింపింపుచున్నారనియు చెప్పి, వారి కిన్నెరసానిపాటలను మిక్కిలి మెచ్చుకొనిరి. ఆపాటలు వినువలసినదేగాని, ఇట్టివని నిర్ణయించుటకు పీలులేదనితి నాయని సుబ్బారావుగారును సత్యనారాయణగారును అన్నద మ్యులవలె నున్నారని చెప్పి, కవిమిత్రమండలివారికి తమ యాశీర్వాదమును సభ్యులందరికిపునఃపునః కృతజ్ఞతయు చెప్పిరి.

మండలి ఆధ్యక్షులైన శ్రీయుత కోలవెన్ను రామకోటేశ్వరరావుగారు ఆహ్వానసంఘమునకును, పాఠకులకు అనేక వందనము లర్పించుచు, శ్రీవిశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు ఆంధ్రబాతీయకళాశాలలో అన్వతంత్రతరంలో చిక్కి కృశించిపోవుట లేదనియు, కళాశాలవారు వారి కవిత్వాశక్తికి, తగినగౌరవము తప్పక చూపింతురనియు చెప్పుచు, కళాశాలయే ఇట్టి మహాకవుల కునికిపట్టే కీర్తిగడించగలవని చెప్పిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీయుత భట్టిశ్రీ భార్యయ్యగారు సభ్యులకు, మండలివారికి సభాధ్యక్షులకు, ఆహ్వానసంఘ ముతరపున వందనము లిడుదు ఈరెండు కోశాలలో విన్నపాటలు పద్యములు అత్యద్భుతముగా నున్నవనియు, "యెంకిపాట" లసాధారణకవిత్వసాంప్రదాయమును వ్యక్తీకరించుచున్నవనియు చెప్పుచు వాడుకభాషకు ప్రయోగసామర్థ్యము పాక్షికమని చెప్పిరి.

కరతాశధ్యక్షులతో సభ ముగిసినది

ముప్పి సుబ్రహ్మణ్యము.

శ్రీ నరసన్నపేట రేంజీ ప్రాథమిక పాఠశాల సాధ్యాయసంఘ వార్షిక మహాసభలో గావింపబడిన

కొన్ని తీర్మానములు

హయ్యరుగ్రేడు టీచరు హాజరు సర్టిఫికేటును పొందకయే స్కూలు ఫయింట్ పరీక్షకు పోవుటకు పీలుకలుగజేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారి నీసభివారు కోరుచున్నారు.

రాయరుగ్రేడు ట్రయినింగ్ రి సెవర్సరములు సర్వీసు గల టీచర్లకు హయ్యరుగ్రేడు సర్టిఫికేటు పొందుటకు పీలు వరీక్ష నేర్పాటుచేసెద మని శ్రీ ప్రభుత్వమువారు లోగడ చెలియచేసియున్న ప్రకారము యిప్పుడు అమలునందుంచవలె నని యా సభివారు ప్రార్థించు చున్నారు.

శ్రీ గవర్న మెంటువారిచే నేర్పాటుచేయబడిన టెక్నిక్ బుక్ కమిటీలో యాపాధ్యాయ సంఘములకు ప్రాధానిత్య మొసంగుట సమంజసమని యాసభివారు మంగళచేయుచున్నారు.

నూతన విద్యానిబంధనల ప్రకారము 80 విద్యార్థుల కొక టీచరుండుట విద్యావ్యాప్తికి భంగము కాన 1-2-3 తరగతులలో ఒక్కొక్క టీచరుకు 20 మంది పిల్లలున్నా ప్రెతరగతిలో టీచరుకు 19 మందిపిల్లలును ఉండునట్లు మాష్టర్ల సంఖ్యను వృద్ధి చేయవలెనని యాసభివారు నిశ్చయించుచున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో వృత్తివిద్యలను నేర్పించుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారి నీ సభివారు కోరుచున్నారు.

ప్రస్తుతము నేర్చుచున్న విద్యావిధానము ప్రజలకు లాభకరముగాలేదు. కావున తాలూకాలో గల కొందరు విద్యాభిమానులతో నొక విద్యాసంఘ మేర్పాటుచేసి ఉపాధ్యాయుల సలహాతో ప్రజల కుపయుక్తమైన విద్యావిధానము ఏర్పాటు చేయుటకు విద్యాసంఘమువారికిని విద్యాకాభాధికారులకును యీ సభివారు కోరుచున్నారు.

కర్నూలు

(2 క వి లే ఖ రి)

మే 30 - శ్రీపాండరంగ విలాస్ దీనరక్షక సంఘము వారు ఈరోజున కుంటి గ్రుడ్డి మొదలగు బీదల ఘనమగు వెయ్యిమందికి అన్నదానముచేసిరి. త్వరలో కొందరు బీదలను చేర్చుకొని కరణాలయముగా పనిచేయుటకు అందు ముఖ్యముగా రాలములు పెట్టింది పనిచేయుచుటకు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు.

అర్జవైశ్య నేవాసంఘమువారు త్వరలో సాంబత్వరీకో త్సవమును శ్రీయుత స్వామి వెంకటాచలశెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపుటకు యేర్పాటుచేసికొనినారు.

జిల్లా అర్జవైశ్య ప్రథమ మహాజనసభనుగూడా జరుపుటకు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు.

ఎండలు చాలా యెక్కువగాయున్నవి. పల్లెటూళ్లలో నీరులేక యిబ్బందిపడుచున్నారు.

శ్రీ పాండరంగ విలాస్ మందిరము కట్టుటకు మ.రా. శ్రీ అల్లంరాజు చౌదేశ్వరరావుగారు రు 1000-0-0 చెయ్యి రూపాయలు, మ.రా. శ్రీ సూరి వెంకటసబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు వేరు 1000-0-0 చెయ్యిరూపాయలు యిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిన్నారు.

ఆంధ్రసినేటు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయసంబంధ మగు పె నెటునకు శైకం డరీ స్కూలు హెడ్ మాష్టర్ల పక్షమున నుండు నిర్ణయ ప్రతినిధులలో నేనొకనిగానుండుట కిచ్చయించుచున్నాను. నేను ముప్పదియైండ్లనుండి మెడికల్ స్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగా నుంటిని.

ఆచంట సూర్యనారాయణరాజు, నిడదవోలు.

పీష్వా బాజీరావు స్థానకోత్సవము

కేలుగారు పీష్వాను ప్రశంసించుట

మహమ్మదీయ నిరంకుశపరిపాలననుండి గాపాడుటకు మహారాష్ట్ర రాజ్యమును స్థాపించిరి ఇయోతిమాలు, జాను 2:— మొదటి పీష్వాబాజీరావుగారియొక్క ఇందూరు సంస్థానప్రభువగు మల్హారరావు హోల్కర్లయొక్కయు స్వాతంత్ర్య ఉత్సవములకు గౌరవై ఎమ్. కేలుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నీమారు దీవిజనునందు వేవరుభేదముందు ఉత్సవముజరుపబడెను. ఇందూరు ఉద్యోగులు, శుభ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వద్యోగులు పరస్పరముగ ఉత్సవము జరుపదముగ సల్పుటకు సహకారముజూపిరి. హిందూ మహారాజు రూ 1000లును, గ్వాలియరు మహారాజు రూ 1200లును బిరాళ మొసంగిరి. ఇందూరు ఉద్యోగులచే గౌరవముగా బహుగౌరవముగ ఆదరింపబడిరి. బాజీరావు పీష్వా జన్మస్థానముగ ద్వియోర్ధన ముండి ఉత్సవార్థము ప్రత్యేకముగ దీప్తిలేవను వచ్చెను.

గౌరవముగా పీష్వాను ప్రశంసించుట

రాజ్యమును సంపాదించవలయునను శుభద్రవ్యముచే మహారాష్ట్ర రాజ్యమును ప్రేరేపించడలేదనియు, అప్పుడు పరిపాలనము జేయుచున్న మహమ్మదీయుల నిరంకుశపరిపాలనను బాధల బొందుచు హిందువుల రక్షించుటకు మహారాష్ట్ర ప్రయత్నించినదియు చెల్లె మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య నిర్మాతలను కేలుగారు ప్రశంసించిరి. మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య వైరికసంపత్రియొక్క అన్యమతసహాయునిదేవ చరిత్రకారుల ఆమోదమును అడయుచుండెను. విక్టోరి పాత్రప్రతిమ జూపినను హిందూను తపాల్ ప్రదాయకాశిన్యముచే బాహ్యుగ పీష్వాయగ బాజీరావుయొక్క మహమ్మదీయ భార్యను హిందూమతములోనికిగల పుటకు సాధ్యముగాకపోవుట విక్టోరి విచారకరముగ నుండెనని కేలుగారు ప్రశంసించిరి. ఇందులకు తలక్రిందులుగనున్న అంశము నొకదానిని కేలుగారు వచించిరి. యోధపురం రాజా అశిశంసం కుమార్తె మహమ్మదీయ రాకుమారుని పెండ్లియాడెను. భర్త మరణానంతరము ఆమెను తిరిగి హిందూమతము ప్రకారము వడమకొనుచుండెను. పై విషయాలనుబట్టియు ఇతర సందర్భములబట్టియు హిందూమతము అశాదినండియు అన్యమతస్థుల హిందూమతములోనికి చేర్చుకొనుచుండెననియు అటుల తిరిగి

అవలంబించినగాని హిందూమతము ఇతర మతములతో సమానముగ భావ్యభివృద్ధి బొందజాలదని వారి నిశ్చయాభిప్రాయముని గౌరవముగా చెల్లిరి.

తీర్మానములు

ఇందూరు దివానును సంస్థానోద్యోగులను మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకును కృతజ్ఞతను సభజూపి, బాజీరావు చక్రవర్తిగారు రావల్ ఖాడి నిష్పించవలసినదనియు, మాన్యమొట్టు ఆక్రమింపడకు మరకొన్ని స్థానముల జేర్చవలసినదనియు సభ గౌరవము కొన్ని తీర్మానముల గావించెను. బాజీరావుగారి చరిత్రను విల్లించుచు మరాటి భాషయందు రచింపబడిన వ్యాసమునకు బహుమానము నీయబడునని ప్రకటించబడెను. బందా నవాబుగారు అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతను జూపించుచు ప్రసంగించిరి. వీరు బాజీరావుగారి మహమ్మదీయసంతివారు. రావుబహదూరు మూలముగారు బందా నవాబుగారు చెల్లినవిషయముల అనువదించిరి. (ఆ. (వె.))

అంతర్జాతీయ కార్మికసభా ప్రాతినిధ్యము

ప్రభుత్వనామినేషను అంగీకరింప నందులకు సంజాయ్

బొంబాయి, జాను 1:— అస్సామీయేడు ప్రెస్ విలేజ్ రివీల వారు అన్యమ అంతర్జాతీయ కార్మికసభా ప్రాతినిధ్యమునకు ప్రభుత్వమువారు నామినేషన్ చేయగా అంగీకరింపలేదో తెలపవలయునుగా నకోత్తమము రాగిగారిట్లు నెలవిచ్చిరి. “అన్ని భారతదేశపు ఎర్తకసంఘములు బొంబాయి, కలకత్తా, కరాచీ, రంగూను మొదలయినవి కార్మిక ప్రతినిధిగ అన్యమ, నవమ, సభలకు నన్ను ఎన్నుకొనిరి. ప్రభుత్వనామినేషనును కి ప సభకు మాత్రము నేనంగీకరించిన యెడల ఆసభయందు ముఖ్యమగు విషయములంతగా చర్చింప బడవు. అందువల్ల నన్ను ఎన్నుకొనిన భారతవర్తకమండలిని అనమానకరమగుపరిస్థితులందుంచెడివాడును. కాని బ్రిటిషు నావికాధికారి నొకనిని భారత ప్రతినిధిగ పంపినయెడల ప్రభుత్వమునకు చిక్కుండెడిది కాదు ముఖ్యమైన నావికావిషయములు చర్చింపబడెడిది. నవమసభా సభమునందు భారతీయుడు భారతదేశపరిస్థితుల తెలుపబడుండెడిది

వాడు ఉభయసభాసభములకును ప్రభుత్వముననే నామినేషన్ చేసియుండెడియెడల సంతోషముగా ప్రాతినిధ్యమును వహించియుండును. 9 వ సభాసభమునకు వారిని సర్దారు ప్రాముగాలికి సలహాదారుగా జేర్చవలసినదనియడిగినమాట నిజమేయని యెడల వారిట్లు నెలవిచ్చిరి. ఆమాటనిజ మే న ని రి. సలహాదారుగా చెల్లుటకిందు కంగీకరింపలేదని యెడల తాను స్వతంత్రముగా మాటాడుటకుగాని సమ్యక్తమునకుగాని పిలువేదు నేను దీని కంగీకరించినయెడల భారతవర్తకమండలిని అనమానపరిచినట్లు గను. నేను దీనిని వ్యక్తిదృష్టితో చూచుటలేదు. కాని సిద్ధాంతము సిద్ధాంతమే. భారతనావిక పరిస్థితులు భారతీయుడే వెల్లడింపవలెను. భారతీయేతరునికి సలహాదారుగా నుండెడియెడల అంతర్జాతీయ సభాసభములకు భారత ప్రతినిధి భారతీయుడే యుండవలయు నను. కేంద్రశాసనసభ కోరికను వ్యతిరేకించినవాడనై యుండును. భారతీయేతర నావిక సంఘమునందు సభ్యుడైన వాని కి సలహాదారుగా నుండి ఏమియు పనిచేయబాలియుండను. ఇట్టి నాయుడైతే పరియైన దని దీనివలన తెలియగలదు. ఇప్పుడు భారత ప్రతినిధిగ పంపబడుచున్న ప్రాముగారు చాల ఆలోచించినట్టియై, స్వల్పమైనట్టియు మార్పులను చేయవలె నను విద్రుకుల నావికసంఘము వారి సలహాను ప్రోత్సహింపిరి. (ఆ. (వె.))

కోర్టులో బహిరంగముగా చెప్పటో కొట్టుట

అలహాబాదు, జూన్ 2:— బాల్ గోవిందు అనువానిపై దొంగనోట్లను తియ్యబడెయ్యకను మోపబడెను. కోర్టులో జూరీ ఆతనిని నేరమడని నిర్ణయించగనే, అతడు రాజబాద్ అను పబ్లిక్ హాస్పిటల్ పైకి దుమికి చెప్పటో కొట్టెను అతని నిపుడు జాయింట్లు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించుచున్నారు. కేసును హైకోర్టుకు మార్చుకొనుట కతడు కాలవలంబనముగా కోరియున్నాడు.

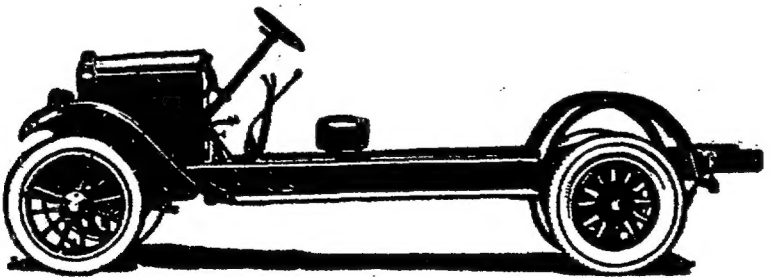
ముక్కుకోసినందుకు మూడుసంవత్సరములు

లాహోరు, జూన్ 1:— తానెంత పార్థివినను తన్ను వివాహమాడనందున లాహోరు కాంటన్ మెంటులో తన తండ్రిగారి యింటివద్దనున్న సుఖరేనియాను ఒకరాత్రి తివేళు ముక్కుకోసినందుకు లాహోరు అడివనల్ డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు పేతుగలాం హుస్సేనుగారు జంబారుకు కి సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి (ఆ. (వె.))

తక్కు వ ఖర్చు

మీరు వ్యాపారసంబంధమైన పనులకు, బస్సునర్వీనుకు చివ్రలెట్ బండను తీసిన అమితమైన ఖర్చులు, ఎదురుచూడబడు ఖర్చులు తగులవు. తక్కువ ఖర్చుతో నడపవచ్చును. తక్కువ సెలవుతో నిర్వహించవచ్చును. ప్రస్తుతకాలమందు చివ్రలెట్ బండను గ్రగరియున్నవారికి లాభము ఎక్కువగాగలదు.

ధర రూ 2,400

ధర రూ 2,400

తక్షణమే నర్వీను దొరుకును

చివ్రలెట్ బండ విడిభాగములను మరమ్మత్తుచేయుటకు సౌకర్యములు అతి సులభముగా గలవు. గనుక ఈ విషయమును అలక్ష్యము చేయకూడదు. యెట్టి అనసరమైన మరమ్మత్తులుండినను భయములేదు. ఏలననగా బండను సరిచేసుకొనుటకు సౌకర్యములు తక్షణమే గలవు. మీరున్న స్థలమునకు సమీపమునందే విడిభాగములను మరమ్మత్తుచేయుటకు సౌకర్యములు గలిగినట్టి స్థలములుగలవు. పైన తెలుపబడిన సౌకర్యములు యెప్పుడు తలచినను తక్షణమే దొరుకును.

దక్షిణాఫ్రికాకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు

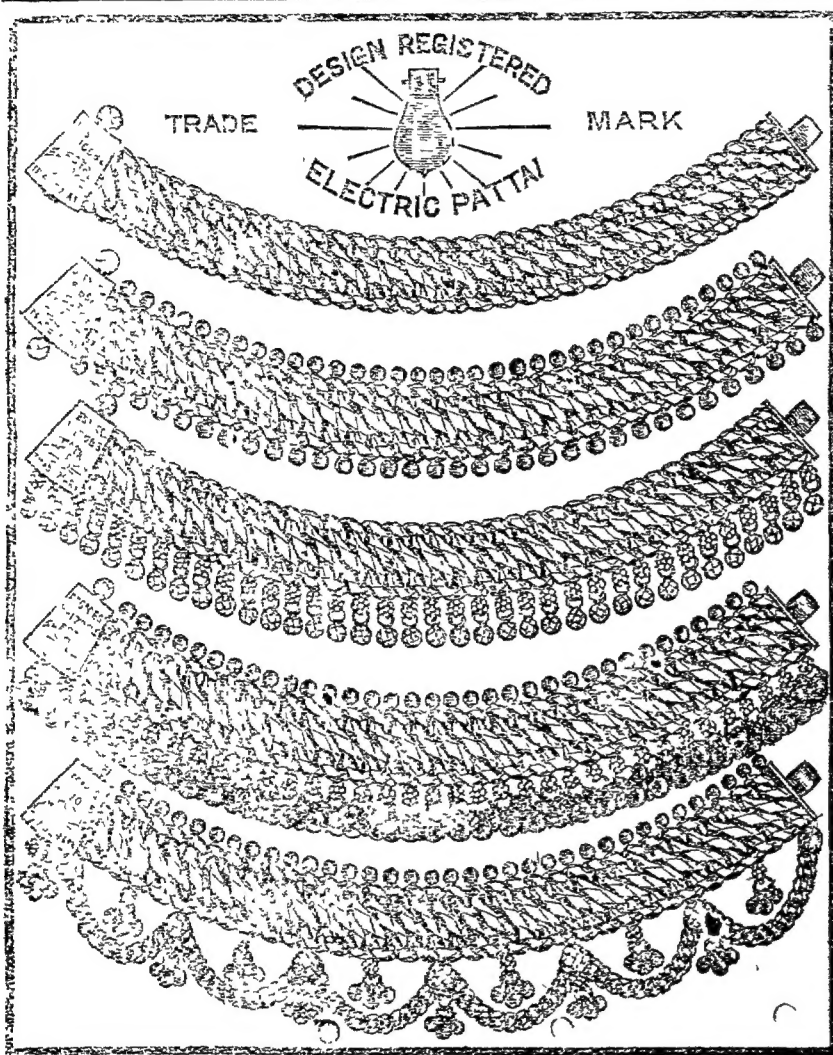
సింపున్ అండుకో, లిమిటెడ్.,

మదరాసు.

ఉదకమండలం

అమృతాంజనము

చక్కనిదట్టి నహ సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, జొంబాయి

నూతనముగా ప్రవర్తింపబడిన
“ఎలక్ట్రిక్”
పట్టెగొలుసులు
మొదటితరము
వెండికి గ్యారంటీ
పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. (టే డు మార్కు)
రిజిస్టరు అయినది.
ఆర్డరుల వైని గొలుసులు
వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము.
కాళ్ళ కొలయు ఎంతమానిక
వెండి లో గొలుసు చేయవలసి
నదియు వ్రాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నా టిఫ్ రల చార్జీ
చేయదుము.
జత 1-కి మజూరి:-
పెద్ద నైజా. చిన్న నైజా.
నెం. 1 రూ 6 రూ 4
నెం. 2 ” 7 ” 5
నెం. 3 ” 8 ” 6
నెం. 4 ” 8 ” 6
నెం. 5 ” 9 ” 7
సోల్ ఏ జెంటు:-
నారాయణదాస్ పీట్రి,
191. చైనాబజారు, రోడ్.
మదరాసు.

హిందీ పుస్తకములు
హిందీ (జాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేర్చు
కొనుటకు వీలయిన నులభ శైలిని వ్రాయబడినవి:-
1. హిందీ స్వభాషిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు
5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.
హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము
(శేఖరులు పం. శివస్వామిగారు)
క్రొత్తగా వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది లో
జాలలో శుద్ధముగా హిందీ భాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల
ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది వర్స హిందీ వ్యాకరణముల
యొక్క సారము. వెల 0-12-0. హిందీ ప్రచారక:- మాస
పత్రిక సెల్ చల్ల 1-8-0. పుస్తకముల క్యాలట్రాను ఉచితము.
హిందీ ప్రచారకార్యాలయం,
2805 (ట్రెస్టికే. మద్రాసు.

ప్రకృతి వైద్యశాల
రాజమహేంద్రవరం
ఇచ్చట లూయీకూనేగారి తొట్టి స్నానములు,
జన్మ, నీవ్. మాక్ ఫ్రెడను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధన
ములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యముల ద్వారా
సమస్త వ్యాధులును నులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి
తీరమున రోగల కనువైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది.
రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేర్చ
బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార
పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాన హాయము నపే
క్షించువారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడ
యగలరు. ఉత్తరముతో ఒక అకౌంట్ పంపవలెను.
గరి మెల్ల కోదండరామయ్య
2756 ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం

విజంట్లు కావలెను
అన్ని పట్టణములందును షైన్ ఇంక్ వర్క్స్ లిమిటెడ్ కు
యేజంట్లు కావలెను. మంచికమీషన్ యిచ్చుటను.
షైన్ ఇంక్ నాల్గు సంవత్సరములనుంచి వాడుకలో
నున్నది. షైన్ ఇంక్ ఫౌంటెన్ కే నాతో చక్కగా ప్రవ
హించుటయేగాక మంచి కాంతిని కిరణముల నుపయోగింపదగు
యోగ్యతను కల్గియున్నది. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు.
Apply to:-
SHINE INK WORKS LTD.,
BEZWADA

వస్తుగుణ దీపిక 2806
అయిదవ కూర్పు నూతనాంశములను జేర్చి ముద్రించితిమి
ఇందు పదునైదు వస్తువులు మూలకలు, కాయ రూరలుల ఫలములు
ఆహార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క నుగుణ దుగ్ధ
ములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమువలన ఆరోగ్య
మును బడయగలరు. ప్రతి గృహమందును స్వీగంధ ముంచదగినది
నెల రు 5-0-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
యర్రా జగ్గరావుబ్రదర్స్, రాజమండ్రి.

**మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు,
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు**
(5) మ. ఎస్. శ్రీనివాసన్, సాత్ స్ట్రీటు తిరుక్కణ్ణన్ కోవిల్, పోస్టు కిమూరు, జిల్లా తంజావూరు,
వీరు వ్రాసినది.
తమరినుండి జూన్ నెలలో రిచ్చించిన మాత్రలు చాల గుణకారముని తెలియవచ్చియున్నవి. కావున దయ
చేసి 8 సీసాలు కస్తూరిమాత్రలను 2 సీసాలు గోరోజనమాత్రలను బంప ప్రార్థన.
(6) మ. డి. వి. కస్తూరిరాజు, తైపిట్టు, ఇన్ కంపాన్సు ఆఫీస్, తిరుచినాపల్లి. వీరు వ్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 5 సంవత్సరములనుండి వాడుచున్నాను. అవి దివ్యమగమని
తెలియవచ్చినది. వాటివలన అన్ని జ్వరములు గుణము కలుగును. వెల సరసముగను, గుణ మధ్యధిమగను, ఉం
డుటవలన మాప్రాంత్యమువారు అధికముగా దీనినే వాడుచున్నారు. ఇప్పుడు 12 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.
(7) మ. పి. సుబ్రహ్మణ్యం కేరాఫ్ బండ్ల వీరాస్వామి రావూరు పేట, పోస్టుపేటపాలెం, జిల్లాగుంటూరు
వీరు వ్రాసినది. వెనుక తమరు పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగా పనిచేసినవి. గావున అనేకులు వచ్చి కొను
చున్నారు. వెంటనే 75 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.
(8) మ. వీరేశ్వర రెడ్లసూరు పోస్టు, కోలూరు, వీరు వ్రాసినది.
లోకప్రఖ్యాతిమైన అనేకరోగములను గుణపరచ గల తమ లోకామయహర కస్తూరి మాత్రల సీసా 12 ను వి. పి. చేయ
పొల్గించుచున్నాను.

అక్షరహాంసలు
ఆపూర్వశైలి భజనకీర్తనలు అపురూప పద్య
రత్నములు ప్రతికీర్తనచరణముల ప్రథమాక్షర
ములు చేరిన భగవద్గీతామములగును. వెల పోస్టేజి
గాక 8 అణాలు. 2837
చిరునామా:- గోపరాజు వేంకటేశ్వరస్వామి,
రిటైర్డ్ మాజూరు క్యాంపుకిపర, కాకినాడ.

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)
ఇల్లాండ్రవిధుల బోధించుకథ
నూరు నవలలు చదువుటకంటె నిది యువకుల కిత్యంత
నీతిదాయక మని యొకరును, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి
మననముచేయలేని గీతవాక్యమువంటిదని వేరొకరును, యు
వతీజనులకు మహాపాపకారక మని యొకొకరును, ఇంక పండిత
వర్ణులనెవలనేకవిధములం బద్యగద్యముల జేర్చినియున్నారు.
విద్యాభ్యాసాధికారుల అంగీకారము వడసినది. 170 పుటలు వెల
రు, 1-0-0. వెలయువారు. 2841
దంట్లు లక్ష్మీకాంతకవిగారు
సుద్దపల్లి, చేబ్రోలుపోస్టు, గుంటూరు.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.